

אתחילים

טונים ותוכן של הורים אהבים

פקודי תטפ"ד

מצוקה לגילון מספר 527

מצוקה למגזין
'טועמיה'

פנים מאידות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

מעל
15,000 קוראים

367korona@gmail.com

דבר העורך

מחזר בית הספר אפשר לראות ילדים המודדים את גובהם, הם מתאמצים להראות את עצמם גבוהים ככל האפשר, ישנם כאלו שיעמדו על קצות האצבעות, ויש שידאגו שחבריהם יעמדו במקום נמוך יותר, כך שהם אלו שיראו גבוהים יותר. אבי תורת המוסר רבי ישראל מסלנט היה ממוחש בכך את טבעם של האנשים בענייני המדות.

ישנם המתאמצים להגביה את עצמם, כך שיהיו גבוהים יותר מחבריהם בקומתם הרוחנית. וישנם כאלו הריקים מכל מעלה, אין להם במה להגביה את עצמם על חבריהם, או אז משתמשים הם בטכניקה מחצר בית הספר, הם עושים כל מאמץ כדי להנמיך את חבריהם בהשפלה, בזלזול, בבזיון.

בכך הם סבורים כי יעלו מעלה.

טעות היא בידם, המכובד הוא זה המכבד את הבריות ולא ההפך, אי אפשר להתרומם על חשבון השפלתו של הזולת, גם אם זה מצליח באופן זמני, זה לא ישאר לנצח.

בידידות ובחיבה ניר טלפון

מה תרצה
ליד הקפה?
-שקט

ארטיק געפילטע

אחות בקופת החולים יכולה
במשך 10 דקות לחפש את
הוריד שלך
בזמן שיתוש יכול לעשות את
זה תוך 2-3 שניות
בחושך וגם לשיר תוך כדי

הצעת חוק: אנשים שאומרים לך שנשאר עוד מים חמים למקלחת יעברו בדיקת פוליוגרף

אדוני השוטר
מותר עד 299

ילד: אבא, למה החסידה עומדת על רגל אחת?

אבא: כי אם היא תרים את שתי הרגליים, היא תיפול...

כשאבא מלביש את הילד לגן

אם יש פקק בצומת שמשון אפשר להגיד שהתנועה שם לא דלילה?

יצאנו לטיול בגן החיות המדריך: "לא לגעת בברווזים" הברווז: "גע גע..." יצאתי מבולבל, מה עושים?

שיכור התקשר לחברת תעופה השיכור: כמה זמן טיסה בין ישראל לקפריסין? הפקידה: רק רגע. השיכור: תודה רבה. מנתק

הידעתם? גבר שקט הוא גבר חושב אישה שקטה היא אישה כועסת

שמתי לב שכשאתי אוכל חטיף אנרגיה, זה נותן לי כוח להמשיך לחפש מה יש עוד לאכול

מה אומרת אפליקציית waze לחילוון? בעוד שבועיים פנה שמאלה

אז היכן הם?

לכל סיר יש מכסה. נראה לי שאני מחבת.

דודה מרוקאית: למה אתה לא אוכל מהדגים שהכנתי?

אני: כי לא בא לי

דודה: מה אמרת???

אני: קילו בא לי!!!

מעשה שהיה

אי-פי בקצה הממלכה, נסעה לה שיירה מכובדת ובה המלך בכבודו ובעצמו. השיירה התקדמה עד שהגיעה אל גדר שהקיפה שדה רחבת ידיים. משרתי המלך, שידעו שזמנו יקר לו, קפצו מן המרכבה והחלו לנתץ את הגדר. האיכר בעל השדה היה אדם פשוט ובור. הוא נולד בכפר ושם גדל כל חייו; על המלך הוא לא שמע מעולם - עד כדי כך גדלה בורותו. כשראה אנשים מנתצים את גדר שדהו, הוא החל לצעוק עליהם. הם התעלמו מדבריו, והוא בצעד נואש החל להשליך אבנים בזו אחר זו. אבן אחת פגעה בסוסים, השניה בעגלון, והשלישית במלך בכבודו ובעצמו.

פגיעה במלך! חטא לא יכופר! קראו המשרתים. הם רצו לעבר האיכר ואסרו את ידיו באזיקים. אחד מהם הוציא את חרבו כשהוא מוכן להוציא להורג את האיכר המסכן כאן ועכשיו, כיאה לדין מורד במלך. אך המלך שצפה במתרחש ביקש מהם לעצור. "הוא בוודאי מעולם לא שמע עליי ואפילו לא יודע מלך מהו" הוא אמר לעצמו. במקום להוציא אותו להורג, הוא ביקש מן המשרתים להביא אותו עמם לעיר הבירה וללמד אותו מהו המלך. וכך אכן עשו המשרתים. לאחר שהם שבו אל הארמון, הם הטילו עליו משימות פשוטות. תחילה הוא הופקד על טיאטוא רחובות העיר. לאחר-מכן הוא קודם בדרגה והפך להיות מנקה החצר, וכך אט-אט הוא התקרב אל המלך. ככל שחלפו הימים, החל האיכר להבין ולהכיר בגדולתו של המלך. הוא ראה את הערצת האזרחים, את משמר הכבוד ואת אימת המשרתים - - -

עד שיום אחד גברו עליו רגשותיו. הוא ניגש לאחד מן השרים והחל לבכות ולהתחנן לפניו שיביא אותו לפני המלך, כי הוא רוצה לבקש ממנו סליחה ומחילה על כך שזרק עליו אבנים.

משל זה מיוחס לרבי ישראל הבעל שם טוב, שסיים ואמר: כאשר אדם חוטא לפני בורא העולם, מקרב אותו האלוקים לפניו ונותן לו שכל שיבין את גודל החטא. וככל שהחוטא מתקרב יותר לאדון העולמים, כך יגברו בו רגשי החרטה והצער על כך שהוא עבר על רצונו.

לתרומות: בפלא': 052-7656075 בלבד

פסוק אחד בקול רם

ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ויום לעמודים (שמות לח כח)

פרשת השבוע

אם 20 יהושע

פקודי

הוא גמגם קצת, ובטחוננו העצמי עזב אותו. התברר שכלם היו בסדר; הבחורים המזכיר... הוא זה שהיה לא בסדר. עללל ביומנו ובזכרוננו בנסיון להבין ולבסוף נזכר. הטיול הקודם ממן מכספי תרומות שקבל ממידידים. לא לכספו שלו דאג אז, אלא חשש שמא נטל כספים שנתרמו בשביל טיול לעידוד הלמוד, ובטעות השתמש בהם לשמוש אחר. הדבר הרגיעו מעט.

בדרכו הביתה, שוב פגש את סבא. "הפעם אני צריך חדוש מוסרי בשביל עצמי", אמר, ותאר לסבא את ספור כספי התרומות. "למה הייתי כן לחוץ על גרושים?..." הצטער.

"אהה, אם אלו תרומות, אכן צריך להלחץ מאד מאד! נענה סבא.

"שמע חדוש בפרשה, שלמען האמת הפתיע אותי בעצמי! ב'יתוספות' כתוב, שהיה מנהג בזמנם לקרא אחד מפסוקי הפרשה בקול רם: 'ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ויום לעמודים'. בעלי היתוספות התפלאו למה נוסד המנהג הזה, וכך הסבירו: ברב דמי מחצית השקל שנאספו מהעם, השתמשו לאדני המשכן, או בחלק מהסכום - משה רבנו שכח מה עשה בו. הוא הצטער מאד וחשש פן יחשדו בו בגנבה, שמא מעל בהקדש... פתאום נזכר, וצעק: אהה, שכחתי את היום לעמודים! הסכום הזה היה לזוי העמודים! וכךר לצעקתו, אומרים את הפסוק הזה בקול רם..."

"במחילה, ר' יהושע, קשה להאמין שה'יתוספות' אומר דברים כה יוצאי דופן! השתומם הגביר, וסבא מהר ופתח את הספר, והראה אות באות את כל האמור לגביר מרדכי.

"אבל למה???" "למה? העוזר הפתע. "ראיתי את התגובה שלך בטיול הקודם, והבנתי שאין תקציב." "אני לא מאמין למשמע אצני! איזו תגובה???" מרדכי חש שהמושכות נשמטות מידי, ומהר לנסע לברר את הדברים עם עוזרו פנים אל פנים.

בדרך, פגש את סבא והושע, ונאנח בפניו. "אולי היה לכם חדוש על הפרשה שיגאלני מכל הבעיות? אני זקוק לדברי מוסר כדי לחנך עובד שהחליט, בלי שום טעם, לבטל את הטיול שהבטחתי."

סבא הררה. "תראה, פרשת פקודי אולי לא מתאימה... כתוב שם בעקר על בנית המשכן לפרטיו, קשה למצא שם דברי מוסר." "מרדכי לא היה זמן להתעכב, הוא מהר למזכירו. האיש היה נבון מאד. "תראה, יתכן שטעיתי, אבל כן הבנתי..." פתאום התעורר, "הי, יש לנו שרות שמקליט שיחות. אחפש את השיחה שקנימנו לגבי הטיול הקודם!" עד מהרה האזינו השנים לדברי הגביר המקלטים.

"יוצא ששלמנו על הטיול עשרת אלפים חמש מאות שלושים וחמשה שקלים וארבעים אגורות!" הוא אמר במתח ובחרדה. "מה לעשות", נשמע קולו של המזכיר הנפחד, "הפעילות פשוט התיקרו."

"התקרו", אמר הגביר, "אבל לפי חשבונני זה היה אמור להגיע לעשרת אלפים שקלים. יש פאן עוד חמש מאות ושלושים וחמשה שקלים וארבעים אגורות", הדגיש כל מלה. "זהו סכום שאיני מבין לאן הלך..."

הגביר האזין בהפתעה. "זה אני? אהה. אם ראיית גביר שמתמקח על גרושים, אכן לא פדאי לאשר הוצאה זו בפעם הבאה... אבל מה קרה לי? איני מבין את עצמי..."

"הבטחתי לבחורים הרים וגבעות. אני לא מאמין שזה לא דבר אליהם!" מרדכי הגביר היה מאזכב מאד. "בפעם הקודמת, התוצאות היו נפלאות..."

סבא הכיר את הישיבה שהקים מרדכי בצפון, ישיבה לבחורים מתחזקים, והאזין ברצינות לטענותיו של מרדכי. "הבטחתי שכל מי שיגמר מסכת בבא קמא ברצינות, יזכה בטיול מלא באטרקציות. אני מחכה לשמע שהם עמדו בתנאים, מוכן לשלח את הפרסים - וכלום... אין בורה, אני אערוך בקור פתע בישיבה", החליט מרדכי הנמרץ. בלי להודיע לאף אחד, יסע ויראה מקרוב האם אכן הבחורים לא לומדים.

אבל פאטר הגיע, התגלה עולם הפוך... הבחורים למדו בהתלהבות כה רבה, עד שאפלו לא הבחינו בבואו. מרדכי יצא בשקט מאולם הלמוד, נכנס לחדר הצות, והנה הוא מבחין בפתק על

לוח המודעות: "אם מישהו מכיר אדם שיש לו השפעה על הגביר מרדכי, שיעמד בהתחייבות שלו לטיול למסמי בבא קמא, נא יפעיל את קשריו. המצב קשה, הבטחנו לבחורים, וההבטחות לא קימו."

מרדכי רצה להתרגז ולצעק על שכן מדברים מאחורי גבו, אבל בכח התגבר. הוא הזדרז וחמק מהמקום בטרם יראו אותו, שלא ידעו שראה את הפתק, שלא להביא אף אחד. בדרכו הביתה, התקשר לעוזרו. "מה עם הטיול שהבטחתי לבחורים מהצפון?" "אה", אמר מזכירו האישי, "בטלתי אותו, הודעתי שלא נוכל לממן אותו."

מרדכי הגביר מתמקח על גרוש ומי יאמין שיש כזה פרוש

לוח המודעות: "אם מישהו מכיר אדם שיש לו השפעה על הגביר מרדכי, שיעמד בהתחייבות שלו לטיול למסמי בבא קמא, נא יפעיל את קשריו. המצב קשה, הבטחנו לבחורים, וההבטחות לא קימו."

מרדכי רצה להתרגז ולצעק על שכן מדברים מאחורי גבו, אבל בכח התגבר. הוא הזדרז וחמק מהמקום בטרם יראו אותו, שלא ידעו שראה את הפתק, שלא להביא אף אחד. בדרכו הביתה, התקשר לעוזרו.

"מה עם הטיול שהבטחתי לבחורים מהצפון?" "אה", אמר מזכירו האישי, "בטלתי אותו, הודעתי שלא נוכל לממן אותו."

מרדכי רצה להתרגז ולצעק על שכן מדברים מאחורי גבו, אבל בכח התגבר. הוא הזדרז וחמק מהמקום בטרם יראו אותו, שלא ידעו שראה את הפתק, שלא להביא אף אחד. בדרכו הביתה, התקשר לעוזרו.

"מה עם הטיול שהבטחתי לבחורים מהצפון?" "אה", אמר מזכירו האישי, "בטלתי אותו, הודעתי שלא נוכל לממן אותו."

מרדכי רצה להתרגז ולצעק על שכן מדברים מאחורי גבו, אבל בכח התגבר. הוא הזדרז וחמק מהמקום בטרם יראו אותו, שלא ידעו שראה את הפתק, שלא להביא אף אחד. בדרכו הביתה, התקשר לעוזרו.

"מה עם הטיול שהבטחתי לבחורים מהצפון?" "אה", אמר מזכירו האישי, "בטלתי אותו, הודעתי שלא נוכל לממן אותו."

מרדכי רצה להתרגז ולצעק על שכן מדברים מאחורי גבו, אבל בכח התגבר. הוא הזדרז וחמק מהמקום בטרם יראו אותו, שלא ידעו שראה את הפתק, שלא להביא אף אחד. בדרכו הביתה, התקשר לעוזרו.

ואלה תולדות

רבי מרדכי הגר זצוק"ל

האדמו"ר מויזניץ מונסי

בנו של האמרי חיים' מויזניץ
נפטר לפני שש שנים, בכ"ט באדר תשע"ח

יש לך הפכה!

"תלך", אמר לו אבא אתמול בטלפון, "לא משנה איך נראה הדף, תלך! בבקשה תלך, אברומי!"
אבא לא נח עד שלא הוציא ממנו הבטחה שהוא ילך. ובסדר, הוא ילך, הוא רק לא מבין בשביל מה.

התור ליד חדרו של הרבי ר' מרדכי הגר, האדמו"ר מויזניץ מונסי, הלך והתקצר. עוד בחור יצא ממנו בפנים זורחות, ועוד אחד, והנה מגיע גם הרגע שלו, של אברומי. הרבי, אישיות מורמת מעם, אדם שהתורה והוא חד הם. מעולם לא ראהו איש ללא הגמרא או ספר הלמוד. 'זה יעבר בעוד רגע', אומר אברומי לעצמו, 'זה יעבר. להתבייש, וזהו, ויעבר, ואני אצא מקפאן'.

רבי מרדכי הגר
CC BY SA 4.0 תנא קמא

מעין הרבי בדרך של אברומי, ומבחינו מייד ביבול הדל, בתוצרת המסכנה. הוא מסתכל בנער ארפות ואומר לו: "אם התאמצת והצלחת ללמוד את הדקות הללו, אות היא כי יש לך הכח להתמיד ולהגביר זאת..."
וזהו.

יוצא אברומי, ולבו הולם בו. הוא נרגש כל כך. הרבי לא חשב שדרך כזה זורקים לפח, הרבי לא סבר שדקות אחרות הן כלום, כמו שסבר הוא עצמו.

הרבי לא אמר שכל כך קצת זה סימן שהוא רע, שהוא לא מתאים לשיבה, שהוא לא יהיה יהודי טוב כמו כלם. הרבי נתן מקום לדקות האלו שלו, הוא חשב שהן אפילו סימן לזה שהוא יכול להצליח לתת רשימה יותר ארפה.

התיחסותו זו של הרבי - הניבה בחדש הבא רשימה ארפה יותר בדרך של אברומי. ורשימה זו הלכה וגדלה ברוח ה' מחדש לחדש, כשאברומי מוצא את מקומו הנכון לו בין הכתלים הקדושים של בית המדרש.

"אנחנו הולכים, אתה בא?"

"אני אבוא... א... אחר כך."

"כלנו הולכים עכשו. תזדרז!"

כן, בטח שהוא זדרז. הוא רק יבדק קודם מה השעה, וישים את החפצים שלו במקום. הוא רק ימשך את הזמן עוד מעט ועוד מעט, ובסוף מה?

בסוף בלאו הכי הוא יגיע ויעמוד שם, בסוף התור הארוך, תכה עד שהדלת תפתח גם בעבורו. הוא לא יכול להתחמק. הרבי ירצה לראות גם את הדף שלו.

והדף שלו עלוב, וכה מבייש.

בדפים של החברים שלו יש רשימה ארפה ובה מצינות שעות הלמוד שלהם. ליוסף אריה יש בקל בקר חמש שעות למוד ללא הפסקה, ובכל אחר צהרים עוד

שלוש כאלו. אה, יוסף אריה, מי לא יודע. לשמוליק - ארבע שעות בבקר, ארבע אחר הצהרים, עוד שעתים בערב. כלם מדברים על זה. כלם מעריכים את שמוליק.

אבל גם האחרים מביאים עמם רשימות יפות ומאירות עינים. הרבי ראה וישמח כל כך. הוא ישיב אותם. הוא יחתם בהם את אחת מן החותמות המיוחדות שלו. יוסף אריה יקבל את החותמת 'מבקר', גם שמוליק בעצם. וכל האחרים יזכו למבט עיניו ולאחת החותמות האחרות, המתחסות לכמות השעות הרבה שלהם.

למה אין לו חשק ללמוד? למה נהיה לו קשה כל כך לשבת ליד הגמרא? בימים האחרונים הוא הצליח לאסוף בקטי בקטי כמה דקות בודדות לדרך שלו. כאן שלש דקות, וכאן חמש, ופה רק דקה אחת. רשימה דלה, קצרצרה, חרפה.

מה יש לו ללכת אל הרבי עם דף כזה? מה הוא שייך לכל החבורה שממתינה מאחורי חדרו?

סיפורים נפלאים לילדים

פרשת פקודי

"כָּל הַזֶּהב העֲשׂוּי לַמְּלֶאכָה בְּכֹל מְלֶאכֶת
הַקֹּדֶשׁ..." (לח, כד)

עם זֶהב אֶפְשָׁר לְבַנּוֹת מִשְׁכָּן, וְאֶפְשָׁר גַּם
לַעֲשׂוֹת עֵגֶל...

כִּי הַקֶּבֶ"ה בָּרָא אֶת הָעוֹלָם הַחֲמִרִי - או
שֶׁאֵתָהּ מְקַדֵּשׁ אֶת הַחֹמֶר וּמִתְעַלֶּה עִמּוֹ, או
שֶׁאֵתָהּ שׁוֹקֵעַ בַּחֲמֵר עִמָּךְ עַד הַמְדוֹר
הַשְּׁבִיעִי שֶׁל הַגִּיהֵנוֹם!

פַּעַם אַחַת יָשְׁבוּ כַּמָּה תַלְמִידִים אֶצֶל הָרַב
שְׁטִינְמָן זי"ע, וְלָמְדוּ אֶת הַגְּמָרָא (בְּבֹא בִתְרָא
יא, א) שֶׁמְסַפֵּר עַל בְּנִימִין הַצַּדִּיק שֶׁבְּזָכוֹת
שֶׁהַחַיָּה אֲשֶׁה וְשִׁבְעַת בָּנָיָהּ, זָכָה וְהוֹסִיפוּ לוֹ
עֲשָׂרִים וְשֵׁתִים שָׁנָה...

אַחַד הַתַּלְמִידִים נִזְכַּר שֵׁשׁ גְּבִיר מֵאַרְה"ב
שֶׁמְתִינֶסֶר נֹרְאוֹת בְּמַחְלָה קָשָׁה, וּבִקְשׁ
שִׁיזְכִּירוּ אֶת שְׁמוֹ אֶצֶל הָרַב.

לְאַחַר שֶׁשָּׁמַע כִּי הָרַב אָמַר: הֲרִי צַדִּיקָה
תְּצִיל מִמּוֹת! אִם הוּא יִקַּח עַל עַצְמוֹ לְהַחְזִיק
אֲבָרְכִים מְדִי חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ, הוּא יַחְיֶה
וְיִתְרַפֵּא!

שָׁאַל אוֹתוֹ הַתַּלְמִיד: כַּמָּה אֲבָרְכִים הוּא
צָרִיךְ לְקַחַת עֲלָיו?

עָנָה לוֹ הָרַב: שְׁלוּשִׁים אֲבָרְכִים.

עַל הַמְּקוֹם הַתַּלְמִיד הִתְקַשֵּׁר לְאַרְה"ב וּבִשָּׁר
לְגְבִיר אֶת הַבְּשׂוּרָה הַמְּשֻׁמַּחַת...

שָׁאַל אוֹתוֹ הַגְּבִיר: כַּמָּה זְמַן אֶצְטַרְךָ לְהַחְזִיק
אֶת הָאֲבָרְכִים? הַתַּלְמִיד שָׁאַל אֶת הָרַב,
וְהָרַב אָמַר לוֹ: תִּגִּיד לוֹ שְׁכַמָּה שָׁנִים שֶׁהוּא
יִקַּח - כִּי הוּא יַחְיֶה. אִם יִקַּח לְחֹמֶשׁ שָׁנִים
הוּא יַחְיֶה חֲמֵשׁ שָׁנִים, וְאִם יִקַּח לְעֶשְׂרִים
שָׁנָה, יַחְיֶה עֶשְׂרִים שָׁנָה!

לְאַחַר תְּקוּפָה, נָסַע אוֹתוֹ תַלְמִיד לְאַרְה"ב,
וּפָגַשׁ בְּגְבִיר וּבְעוֹזְרָיו.

אַחַד הָעוֹזְרִים הִתְפָּרֵץ לְעֵבְרוֹ וְאָמַר לוֹ: אֵיךְ
אַתָּה לֹא מִתְבַּיֵּשׁ לְבַקֵּשׁ כְּאֵלֶּה סְכוּמִים?!
מִמֵּתֵי הָרַב שְׁטִינְמָן מִבְּטִיחַ שֶׁאָדָם יַחְיֶה כְּפִי
מָה שֶׁהוּא יִתֵּן?! אֵין זֶה דְּרָכּוֹ!

אָמַר לוֹ הַתַּלְמִיד: אַתָּה יָכוֹל לְגַשֵּׁת לְרַב
בְּעֶצְמָךְ וּלְבַרֵּר...

כִּי הָיָה, כִּשְׁהַעוֹזֵר הָיָה בְּאַרְץ הוּא נִכְנָס אֶל
הָרַב וְהִתְחִיל לְהִתְלוֹנֵן עַל הַ'גְּזֵרָה' שֶׁנִּפְלָה
עַל הַגְּבִיר שֶׁהוּא כ"כ דוֹאֵג לוֹ...

אָמַר לוֹ הָרַב: אַתָּה דוֹאֵג לְטוֹבָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ
גְּבִיר? כַּמָּה הָיִיתָ מוֹכֵן לְשֵׁלֶם כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת
הַגְּבִיר שֶׁלְךָ מִגִּיהֵנוֹם?

לָמָּה הוּא אוֹסֵף כֶּסֶף, הֲאִם הוּא יִקַּח אֶת זֶה
אֶתוֹ לְקַבֵּר!?

כָּכָל שִׁישָׁאֵר לוֹ יוֹתֵר כֶּסֶף, כִּי הַיְלָדִים שֶׁלוֹ
יִהְיוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר מְסַכְּסָכִים בֵּינָם לְבֵין עַצְמָם
בְּמִרְיבוֹת עַל יִרְשׁוֹת...

אִם אַתָּה דוֹאֵג לוֹ, תִּדְאָג שִׁיחְזִיק תּוֹרָה
שֶׁתְּחַזִּיק אוֹתוֹ בְּחַיִּים!

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

ספר ר' אברהם פכטר שליט"א (ראש כולל באלעד), בתקופת נפילה כלכלית גדולה בארה"ב, כשגבירים רבים אבדו את כל רכושם, קבלתי טלפון ממיאמי.

על הקו אחד מן הגבירים, כשבקול טעון וכאוב הוא אומר לי כי הוא מתכוון להגיע לארץ ישראל ליממה אחת ולקרא להגראי"ל שטיינמן לדין תורה...

הוא טען שקבל ברכה מהרב שטיינמן לעשירות בזכות תרומתו למען החזקת התורה, והנה עתה הוא נפל למצב קשה מאד, ולכן רוצה לבוא לארץ לדון עם הרב שטיינמן בדין תורה.

נלחצתי מכך מאד ונכנסתי לרב וספרתי לו דברים כהויתן.

ענה לי הרב: תגיד לו שיבוא, והוא אכן בא.

הוא התישב לפני רבן של ישראל ותנה את טענותיו, כשהרב יושב ומאזין לו לכל מלה ומלה.

כשסים הלה לשפך את לבו, הרהר הרב שטיינמן מעט, ואז שאלו: האם בעסקך יש לך שתפות ורווחים עם מחללי שבת? ענה לו אותו גביר בחיוב.

המשיך הרב לשאל: האם יש לך קשר ורווחים מעסקים שעוברים על אסור רבית? שוב ענה אותו יהודי בחיוב כי אכן יש לו שתפות עם עסקים ברבית.

אמר לו הרב שטיינמן, אם כן, תשמח שנכסיך כלם נאבדו, הקב"ה רחם עליך שלא תעבר אסורי תורה ולא תהנה מממון של חלול שבת, הוא נתן לך הזדמנות, עתה קבל על עצמך לסחר אך ורק בממון כשר ללא אסור וכך תחזר לאיתנה הראשון.

סים הרב פכטר: אותו גביר קבל על עצמו לסחר בלי חששות של אסורי שבת ורבית וחזר לקדמותו, ועד היום הוא ממשיך להחזיק תורה בממונו.

"בקע לגלגלת מחצית השקל... לצקת את אדני הקדש" (לח, כו - כז)

ספר הגר"י גלינסקי זצ"ל: פעם חזר הרב מפוניבז' - הגר"ש כהנמן זצ"ל ממסע מתיש בחו"ל למען החזקת הישיבה.

הוא אמר לי: בוא וראה מעשי אלקינו, השגחה פרטית!

וכך ספר לי: הייתי בארצות הברית ושמעתי על פלוני, יהודי מיליונר, המבקש להנציח את שמו במבנה צבור רב ושם בארץ הקדש.

חשבתי לעצמי, ב"ה ישיבת פוניבז' עומדת על תלה, אבל נרתם אותו להציב יד ושם לישיבה נוספת שנכחדה בשואה הנוראה, ישיבת גרודנא, או רמילס, או קוברין, או ברנוביץ, לא חסר.

טרחתי ונסיתי בלי סוף לפגש אותו - מספר הרב מפוניבז' - אך כל העת היו דחיות מדחיות שונות, ממש מניעות ממרום.

פה יצא ופה נסע, פה חלה ופה נפש... התנאשתי, והתרמתי גבירים אחרים כפי יכלתי וברוך השם עלה בידי.

והנה כשעליתי למטוס לשוב ארצה, מי יושב לידי, במושב הצמוד, אם לא אותו יהודי! ובאמת יהודי חם בעל לב נפלא.

שוחחנו בלבביות והצגתי את מרכלתי, לזכותו בשני העולמות.

ואז אמר לי, חבל שהרב אחר בשבוע, כבר תרמתי אצטדיון בנפו שישא את שמי, אצטדיון בלומפילד...

הפטיר הרב מפוניבז': אי, מעשי אלקינו! לא היו לו זכויות, לא נמצא ראוי! אלו הנה זוכה ובונה היכל לתורה, כמה מצוות היו מתוספות לו מדי שנה בשנה, ומדי חודש בחודשו, מדי שבוע ומדי יום, ובכל שעה ושעה! משלא זכה, כמה חלול שבת רח"ל, יזקף לחובתו... (והגדת - ח"א)

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

טְרִיבֵייה

לע"נ האישה החשובה מרת דבורה פרומר ע"ה בת ר' אברהם שמואל ז"ל

חידון טריבוייה א-ב לפרשת השבוע. שאלות קלות ומאתגרות כדי שכל בני המשפחה יוכלו להשתתף, ליהנות ולהצליח!

- א** מי היה ממונה על הלויים ועבודתם?
- ב** מה היה משקלו של מחצית השקל?
- ג** מאיזו מילה אנו למדים ששרשרות הזהב היו צריכות להיות בקצה החושן?
- ד** שאלת בנוס: את מי הזכיר שלמה כשכל העם נקהלו לאחר השלמת המקדש? (איתו ה' דיבר והורה לו על הקמת המקדש)
- ה** מה הכניס משה לארון? (המילה המדויקת בפסוק, והיא גם חלק משמו המלא של הארון)
- ו** איזה חומש נתחיל לקרוא בעזרת ה' בשבוע הבא?
- ז** מה היה אורכו של החושן, ומה רוחבו של החושן?
- ח** את מה אנחנו זוכים לסיים השבת?
- ט** בקצות החושן היו שתיים כאלה, מי אלה?
- י** את מה צריכים הכהנים לרחוץ לפני העבודה?
- כ** מה מילא את המשכן, לאחר שמשה סיים את כל העבודות?
- ל** היכן פוּוה משה להניח את מזבח העולה?
- מ** מה הניח משה מעל המשכן?
- נ** מה שקל 70 כיכר ו-2,400 שקל?
- ס** "אלה פקודי" מה פירוש המילה 'פקידה'?
- ע** כמה כיכר זהב נאסף בסך הכל למלאכת המשכן?
- פ** מהי הפעולה שעשה משה לאוהל? (מעל המשכן)
- צ** באיזה צד (כיוון, רוח) הניחו את השולחן?
- ק** למה הפך המשכן לאחר שנמשח בשמן המשחה?
- ר** מה מופיע על שולחן ראש השנה, וגם באחד מבגדי הכהן הגדול?
- ש** כמה אנשים היו בגילאי 20 ומעלה, שנתנו כל אחד מחצית השקל?
- ת** בצבע הזה היה המעיל של הכהן, וגם הבגד שלבש מרדכי היהודי:

דיון סביב השלחן

האם קיים איסור 'לא ילבש' בהצגת פורים?

שאלה

בבית הספר התכוננו כולם ליום הגדול הוא יום הפורים. במיוחד חיכו התלמידות בהתרגשות להצגת הפורים המסורתית שתתקיים במסגרת מסיבת הפורים. התכונה היתה גדולה. תפאורה מיוחדת נבנתה עבור ההצגה, וגם תלבושות מיוחדות נשכרו לאירוע. החזרות להצגה היו בעיצומן. במהלך החזרות התעוררה השאלה, האם מותר לבת ללבוש ציצית בשביל הצגה או משחק, או שיש בזה איסור "לא תלבש". כדי לקבל הכרעה ברורה בסוגיה, פנה מנהל המוסד להתיעץ עם הרב... מהי אכן ההלכה במקרה כזה?

תשובה

נאמר בתורה "לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה כי תועבת ה' אלוֹקֵיךְ כָּל עוֹשֵׂה אֵלֶּה" (דברים כב, ה), מכאן נלמד שאסור לאשה ללבוש בגדי איש, ואסור לאיש ללבוש בגדי אשה (יורה דעה קפב, ה).

והנה, בכל איסורי לבישה, כגון באיסור זה או באיסור לבישת כלאים, יש לדון מה הדין כשאין מטרת הלבישה למלבוש, ואין לו הנאת מהלבוש, אלא כוונתו כדי שלא יכירו אותו, או לצורך שחוק ושמחה, או כדי שלא יצטרך לשלם על הבגד מכס. האם גם לבישה זו אסורה?

דעת השו"ע (יורה דעה רצז, ו) שישראל שתופרים בגדי שעטנו עבור גויים, יכולים לתפור את הבגד אף שהוא מונח על גופם, וכן המוכרים יכולים למוכרו אף שבזמן המכירה הוא מונח על גופם, ובתנאי שלא יתכוונו ליהנות ממנו מפני הגשם או השמש. לעומת זאת, הרוצה להבריח את המכס אסור לו ללבוש, כיון שכוונתו היא בדווקא ללבישה, שעל ידי זה הוא נפטר מהמכס, ודעת הרמ"א שאף להבריח את המכס מותר, ואין זה נחשב ללבישה.

גם בהלכות פורים (אורח חיים תרצו, ח) הביא הרמ"א מחלוקת זו באיסור 'לא ילבש' ובאיסור 'כלאיים', האם אפשר להתיר להתחפש בהם בפורים משום שמחה, וכתב שהמנהג להקל. אמנם רוב האחרונים כתבו שהדבר אסור, ויש למחות ביד המקלים (משנה ברורה שם, ס"ק ל).

יש לציין שאיסור 'לא ילבש' הוא רק בבגדים, אבל אפשר להכין 'בגדים' מנייר, ניילון, קרטון או אל-בד. ב'בגדים' אלו שאינם בגדים באמת, אין איסור 'לא ילבש'.

סכום

יש להחמיר באיסור 'לא ילבש' ולא תלבש' גם בפורים, כשהמטרה היא לתחפושת ושמחה, אבל אפשר להשתמש בחומרים שאינם משמשים לבגדים, כדי להכין מעין בגד.

המדור נכתב על ידי הרב יעקב דהן שליט"א מו"צ בבית ההוראה של הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

תשובות
 א. אהרן הכהן | ב. ארבעה אמה | ג. ארבעה אמה | ד. ארבעה אמה | ה. ארבעה אמה | ו. ארבעה אמה | ז. ארבעה אמה | ח. ארבעה אמה | ט. ארבעה אמה | י. ארבעה אמה | כ. ארבעה אמה | ל. ארבעה אמה | מ. ארבעה אמה | נ. ארבעה אמה | ס. ארבעה אמה | ע. ארבעה אמה | פ. ארבעה אמה | צ. ארבעה אמה | ק. ארבעה אמה | ר. ארבעה אמה | ש. ארבעה אמה | ת. ארבעה אמה

האדמו"ר רבי רבי חיים מצאנז בעל הדברי חיים'

למה גנב צריר ספרים?

הרבנית אחזה בכח במשקוף הדלת, עד כי פרקי אצבעותיה החלו מלבינים. שני הסלים שסחבה מן השוק שרועים היו על רצפת החדר, ותכולתם מתפזרת לכל עבר. המחזה שנגלה לעיניה כאלו נלקח מעולם הבלהות. הכל ריק. הבית המטבח. חדרי השנה מרקנים מכל. וחדר הלמוד הגדול מרקן אף הוא.

'גנבים', היא חושבת בכעתה. 'גנבים נועזים הניחו ידם על אוצר הספרים הגדול שלנו'.

לא הרבה אוצרות היו בביתה הדל, שפן בעלה, מרן הדברי חיים, ידוע היה בפזרנותו ובצדקות הרבות שחלק לכל עבר. כל חפץ בעל ערך מהר למשפן לטובת יהודים נזקקים, ודומה היה פי ככל שהלך ביתם והתרוקן, רק הלכו הפניות וגברו, ומיום ליום רבו הפונים המדפקים על דלתם בבקשות לצדקה. זה בתו חלתה ונזקק לממון לתרופות, והאחר בנותיו בגרו ועליו להשיאן. איש איש ובקשותיו. איש איש וצרותיו.

אבל היו הספרים. ולא על ביתה הדל וחספי הנוי המועטים שלה הייתה גאותה, כי אם על ספרית הענק של בעלה הרב. מאות ספרי קדש פארו את שלשת קירותיו של חדר הלמוד, סדורים זה מעל זה בסדר מופתי, ומעל לכל התנשא הש"ס המפאר, עטור בכריכת זהב, אותו קבל

והיו אומרים עליו

העצה הטובה והבדוקה ביותר ליראת שמים היא שמירת העינים ושמירת הלשון.

נולד בשנת תקנ"ג לאביו רבי אריה לייביש בעיר טרניגראד. בילדותו למד מפי האב"ד בעיר, ובזכות גאונותו ומחוז החריף התפרסם כהעלוי מטרניגראד. בהיותו כבן 17 שנה נשא את בתו של ה'ברוך טעם' לאשה, ועבר לגור בליפניק בסמיכות לחותנו, שם נסמך על ידו וכן ע"י בעל ה'חות דעת'. בשנת תקע"ז נתמנה לרב העיר רודניק, ולאחר מכן כהן כרב בעיר ז'עלין. בשנת תק"צ עבר לעיר צאנז, ושם הקים את ממלכתו המפארת שנקראת על שמו לדורות.

רבי חיים נודע כבקי בשלשת עמודי העולם: תורה, עבודה וגמילות חסדים. חבר את ספריו 'דברי חיים' על התורה ושו"ת 'דברי חיים'.

נפטר בכ"ה בניסן תרל"ו ונטמן בעיר צאנז שבפולין.

בעלה מאביה עוד בהיותו חתן. וכלם נעלמו ואינם.

בצעדים יגעים כשלה על פסא המטבח, דמעות מציפות את עיניה. פאר ביתה נעלם ואיננו.

ואז פתאום, מן החדר הסמוך, היא שומעת נעימה עליזה, נעימה עליזה עד מאד. בתמהון עצום היא זוקפת את אזניה. פן, ללא ספק, זהו בעלה. והוא שר! הוא מזמר לעצמו בקול מלא שמחה! באחת היא מזנקת מכסאה הדל, שחורק במחאה, וממהרת לברר את פשר הדבר.

"ראית את הגנבה?" היא מתפרצת לחדרו. "ראיתי".

"את הכל הם לקחו! את הספרים! את הטו"ר! את הש"ס המזהב היקר של אבא שלי!"

"נכון".

"ומה יהיה עכשו? איך תוכל ללמד? אין לה ספרים! מאום לא נותר!"

עכשו היא מסב את ראשו אליה: "יהודים אחרים? ללמדו מהם", הוא אומר לנכח אשתו שנועצה כמשתקת. "זה אתה? אתה נתת אותם? את כלם?" היא שואלת כלא מאמינה.

"אכן", עונה רבי חיים, קולו שלו. "הגיע הנה יהודי מסכן, לבוש בלואים. בתו

בגרה ואין בידו להשיאה. בקשתי ממנו לשכר מרכבה, ויחד העמסנו את כל הספרים הקדושים, כפי שהוא יוכל למכר אותם, ובשונים יממן את נשואי בתו".

"אבל..." היא פותחת את פיה, ומיד רואה שאין טעם בדבר. וברגע נחוש אחד היא מחליטה להצטרף אל בעלה בנסיעתו הקרובה אל רבו, רבי נפתלי מרופשיץ, ולהתלונן בפניו על פזרנותו של בעלה. הרי התורה לא התירה לתת יותר מחמש, ואלו הוא, אפלו חמש אינו מותר לעצמו...

בעמדה לפני הצדיק מרופשיץ נפתחו חרצבות לשונה, והיא החלה שוטחת לפניו את כל טענותיה.

גם אני בבית של צדקה גדלתי, אמרה, אך מעולם לא שמעתי על אמן שיותר על כלי אמנותו, ואיזה רב הוא זה שיחלק את ספריו האישיים בהם הוא לומד? הן אפלו התורה לא התירה לפזר לאביונים יותר מחמש", טענה.

חנה הרבי מרופשיץ ואמר: "אמנם צודקת הרבנית בטענותיה, אולם כל זאת נאמר על כל יהודי שנותן צדקה על מנת לקיים את מצות הצדקה. אבל אצל רבי חיים מצאנז הצדקה היא עבודת ד' בעצמה, ולא רק מצוה אחת, וממילא, הפללים שנתנה התורה אינם חלים עליו..."

מוסר השכל | צדקה לא נותנים לעני, נותנים לקב"ה!

הרבה דברים נמן ללמד ממרן בעל הדברי חיים מצאנז, אבל החשוב שבהם הוא כיצד קיים כל מצוה ומצוה מתוך אהבת ד' יתברך, ועבודת ד' בלבד היא זו שעמדה לנגד עיניו. לרגע לא חשב לתת צדקה פי צריך או פי כותוב בתורה. הוא נתן צדקה על מנת לקיים את רצון הבורא, מתוך אהבה ויראה, ללא שום פניות או אינטרסים, או אפלו צפייה לשכר. רק על מנת לשעבד את עצמו לאביו שבשמים ולעבדו באמת בלבב שלם.

הצירים והתוכן מבית היוצר "מלכות וקסברגר" מתוך הספר להחניג בתענוגים

עזר לה? עכשו תצטרך לבזבז סכום כסף גדול הרבה יותר על רופאים ועל תרופות, ועדין לא בטוח שיצליחו להציל את החיים שלך!

מסביר לנו ה"חפץ חיים":

יש אנשים שעובדים קשה בשביל להשיג כסף, לא רוצים לתת צדקה לעניים, בורחים מגבאי הצדקה שמבקשים מהם לתרום, ואף פעם אינם רגועים מרב שהראש שלהם עסוק בשאלה איך לאסוף עוד ועוד כסף.

צריך לזכור, שאם נותנים צדקה מרויחים הרבה יותר. מי שלא רוצה לתת משלו לאחרים - לא ירויח, אלא יפסיד בסופו של דבר, כמו שלמדנו: "עשר תעשר" - בשביל שתתעשר, ו"ברכת השם היא תעשיר".

רש"י מסביר על הפסוק הזה, שבפרשה הזאת של "אלה פקודי" מנו את כל אלה שנתנו נדבות למשכן, ותרמו כסף, זהב ונחשת.

בני-ישראל נדבו למשכן מכל לבם. מה קורה עם מי שמתקמצן ולא רוצה לתת מההכסף שלו? אדם כזה הוא מסכן גדול, כמו שנראה במשל הבא:

שמואל-בר היה קמצן גדול. הוא היה כל-כך קמצן, עד שאפלו לא הרשה לעצמו לאכול אכל מזין ובריא, ובקשי אכל מעט לחם בכל יום. כל פרוטה שחסך היה שומר בקפדנות. הוא צרף פרוטה לפרוטה, עד שאסף סכום כסף גדול ונהיה עשיר מאד.

אבל אנחנו יודעים מה שאמרו חז"ל, שמי שיש לו מנה (מאה) רוצה מאתים. גם הקמצן הזה לא הסתפק במה שהוא חסך, ורצה להשיג עוד ועוד כסף. הוא חשב לעצמו: מי אמר שחייבים לאכול מנה שלמה בכל יום?! לא מספיקה לי רבע מנה?! הרי אם אכל פחות - אחסך כמה מאות רובלים בשנה!

כך עשה שמואל-בר, ובאמת הכסף שלו הלך והתרבה. אבל הוא עדין לא היה מרצה. כל הזמן חשב איך יוכל להיות עשיר גדול יותר. לכן אכל כל פעם פחות ופחות. הוא כמעט לא קנה לעצמו כלום, ועל כל פרוטה שחסך שמח שמחה גדולה.

יום אחד הרגיש שמואל-בר שהוא חלש מאד. פתאום לא היה מסוגל ללכת. הוא לא הצליח לעלות במדרגות, וגם כשהוא הלך לאט - הוא היה צריך לעצור כל כמה פסיעות ולנשם עמק.

"אני צריך ללכת לרופא שיבדק מה קרה לי", אמר שמואל-בר לעצמו, והלך לרופא.

אמר לו הרופא: "הגוף שלך בסדר גמור, אלא שאתה חלש מאד וחסרים לך חמרים חשובים בדם. כדי להיות בריא אתה צריך לאכול מאכלים יקרים ומשפחים, ולקחת את התרופה שרשמתי לך - המחיר שלה הוא מאתים רובל".

הקמצן כמעט התעלף כששמע את המחיר הגבוה של התרופה. בקשי הצליח למצא את הדלת כדי לברח מהרופא הזה.

שמואל-בר לא הסכים לקנות את המאכלים המשפחים ואת התרופה היקרה, וכך הוא נהיה יותר ויותר חלש. נדמה היה לו כי הוא כבר רואה את מלאך המוות מתקרב אליו ורוצה לקחת את נשמתו. לא היתה לו ברירה, והוא חזר אל הרופא והתחנן אליו: "תרשם לי שוב את התרופה היקרה, אני אשלם כמה שתאמר לי - העקר שלא אמרת".

אמר לו הרופא: "קדם תסביר לי מה עבר עליך, למה נהיית כל-כך רזה וחולה?"

ספר הקמצן לרופא את הסבה למחלה שלו.

צחק הרופא ואמר: "כמה כסף חסכת בכך שלא אכלת אכל בריא? אפלו אם חסכת בכך אלף רובל או אלפים - במה זה

פנינים

"אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלויים ביד איתמר בן אהרן הכהן" (לח, כא)

מדיק רש"י: למה נכתב "המשכן משכון" - שתי פעמים? אלא, רמז למשכן שנתמשכן בשני חרבניו על עוונותיהן של ישראל.

על דברי רש"י אלו שאל הגה"ק רבי זלמעהל' מנאלוז'ין זי"ע קושטיה חזקה: לפי דברי רש"י, שהסביר כי נאמר "המשכון משכון" שתי פעמים לרמז על בית המקדש שנתמשכון שתי פעמים על עוונותיהן של ישראל - יוצא שבית המקדש הוא "משכון" שלקח הקב"ה מאתנו בגלל עוונותינו. והרי בפרשת משפטים (כב. כה), כותבת התורה לגבי אדם שלקח משכון מחברו - "עד בא השמש תשיבנו לו". ואם כן, מדוע הקב"ה עוד לא החזיר לנו את בית המקדש?! אלא, הוא מישב: הרי התורה בעצמה ממשיכה שם (בפרשת משפטים) ומסבירה לנו מדוע צריך להשיב את המשכון עד בוא השמש - "והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני", ולכן לא כדאי לה, המלוה, לעכב את המשכון אצלך, כי אני אאזין לצעקותיו של בעל המשכון ואפרע ממך. ממשיך רבי זלמעהל' ואומר: אבל הבעיה שלנו היא, שבמשכון הזה - בית המקדש - אף אחד בכלל לא צועק!!! לאף אחד כמעט ולא אכפת!!! ואם כן, מדוע ירצה הקב"ה להחזיר את המשכון?! ממשיך הוא וכותב: בטוח אני! שגם אם יחיד תפלל ויצעק שהקב"ה ישיב לו את בית המקדש - יעניקו לו מן שמיא את השפע ואת השראת השכינה שהיה מקבל בבית המקדש לו היה קיים!

הצורף והתוחן מבית הרוצי "מלכות וקסבר" מתוך הספר להרענן בתענוגות

תפלורת

פ	ו	ט	ב	צ	ל	א	ל	א	ר
ק	מ	ל	ח	י	ג	ע	ד	ש	א
מ	צ	נ	ז	ץ	ס	ב	ה	נ	ה
ש	נ	מ	צ	ח	ת	ל	ח	כ	ל
כ	פ	מ	פ	ק	ו	ד	י	ג	מ
ן	ת	ו	ל	ח	נ	ט	ע	ה	ו
ר	כ	מ	ב	א	ס	כ	ש	ד	ע
ו	ט	י	ל	צ	כ	מ	ה	ז	ד
ר	ג	ש	ד	ז	ס	ה	ב	נ	א
מ	ע	י	ל	א	כ	ת	ו	נ	ת

פקודי | משכן | בצלאל | מלאכה | אהל מועד | מעיל
כתונת | מצנפת | ציץ | כהן

חידוץ לפשוטו של מקרא

למה שימש השולחן?
לעריכת לחם הפנים.
(מ, כב-כג)

אטנה תפירוט רש"י

איזו ברכה בירך משה את ישראל
בסיום מלאכת המשכן וכליו?
"יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם" "ויהי נועם
ה' אלוקינו עלינו..."
(לט, מג)

חידוץ מאוצר התורה

איך נקראת הברכה השנייה
בשמונה עשרה?
גבורות, אתה גיבור.
(מגילה ז')

מצאו את 10 ההבדלים

קופלה קופלה: 03-3050-500 קופלה מחכה לכם... דברו אתו!

גיליון מס' 617
שנה 11

פרשת פקודי, ו' באדרב' תשפ"ד

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

אלה פקודי המשכן משכן (לח, כא) - הראשון קרמו על בית המקדש הראשון, והשני על בית המקדש השני, ולכן נכתב משכן ולא המשכן, וחסרה בו האות ה', כי נחסרו בו ה' דברים. (מחזה אברהם)

התבות אלה פקודי המשכן בגימטריה תרומה, בא משה למנות את הוצאות המשכן, כדי שיוכלו בני ישראל לראות שחשבון התרומות מתאים להוצאות. (קטרת סמים)

מעשה חשב (לט, א) - לעתים יש לאדם מחשבות טובות, אבל אינו מוציאם לכלל מעשה. צריך להיות תמיד לפי הכלל של מעשה חשב, להסמיך את המעשה אל המחשבה הטובה. (חסד אברהם)

ויש כאן גם רמז ש"סוף מעשה במחשבה תחלה", לפני כל מעשה צריך להיות חשב, ורק אחר כך מעשה. (מגדנות)

תרשיש שהם וישפה (לט, יג) - אמרו חז"ל, שאכן ישפה היא אבנו של בנימין, וישפה מלשון ישפה שהיה שותק למרות שידע במכירת יוסף, וכן אמו רחל תפשה בפלך השתיקה לשראתה המתנות של יעקב ביד אחותה לאה ושתקה. ורמז לכך, שתבת ישפה בגימטריה בנימין יג יעקב. (רבי יהודה החסיד)

שפה לפיו סביב לא יקרע (לט, כג) - פאשר האדם מעמיד שפה לפיו ושומר על לשונו מלדבר דבורים אסורים, מציל הוא את עצמו מכל פגע ולא יקרע. (אמרי חיים)

פתוחי חותם קדש לה' (לט, ל) - במסכת תענית מובא, שהמפתחות של היה (יולדת), תחנית המתים, מזונות, לא נמסרו לאדם והם בידי הקב"ה. וראשי התבות שלהם חת"ם, ומרמז בפסוק פתוחי חותם - המפתחות של חת"ם הם קדש לה' בלבד. (פניני דניאל)

הרש וחסב (לה, לה) - צריך האדם להתנהג בדרך זו של הרש וחסב, להיות מהירש וחושב בטרים יפצה פיו לדבר. (עטרת ישראל)

ספורים בפרשה

ויתן את השלחן באהל מועד על ירך המשכן צפנה מוחץ לפרכת (מ, כב) בימיו של המגיד ממזריטש התגורר בעיר יהודי עשיר ולמדן גדול, שעסק כל ימיו בלמוד התורה והתפרנס מחנות גדולה שאשתו נהלה. יום אחד השמים קום ומצא בבית המדרש פמה אברכים בלתי מקרים, יושבים ועוסקים בתורה. התענן העשיר על מטרת בקורם ממזריטש, והלכו ספרו לו כי הגיעו ממרחקים להסתופף בצל המגיד שדר בעיר. החל העשיר להרהר בלבו: "אנשים אלו מכתתים רגליהם ממרחקים לבקר את המגיד, ואלו אני שגר בעירו מעולם לא באתי אליו". החל העשיר לפקד את ביתו של המגיד ולעסוק בתורתו, אולם מאז שהתקרב אליו החל לגלג מזל לרדת ורוחי התנות ירדו פלאים. נכנס העשיר אל המגיד והנה את צערו בפניו: "רבי, ביצד יתכן הדבר? מאז שזכיתי לחסות בצל כנפיו ירד מצבי הגשמי ופרנסתי אינה מצויה כבעבר?" תמה המגיד ושאל: "מה קשה היא זו? והרי למדן אתה ויודע את דברי חז"ל הרוצה שיחכים יודים, ושיעשיר יצפון. וסמנו, שלחן בצפון ומנורה בדרום. מה יעשה אפוא אדם שהוא גם חכם וגם עשיר? הלא המרחק בין צפון לדרום גדול מאד? אולם אם האדם מתנהג בענוה ושלמות עד שהוא חש פאין וכאפס, ממילא נעשה האדם רוחני ויכול הוא להיות באותו זמן גם בצפון וגם בדרום". חדרו דברי המגיד ללבו של האיש והחל מאז להתנהג בענוה, ועד מהרה חזר אליו מזל והוא שב להיות עשיר כבתחלה.

ויעל הנרת לפני ה' פאשר צוה ה' את משה (מ, כה)

בעירו של ה"קצות החשן" היה עשיר אחד שעסק רבות במצות ובמעשים טובים, אך היה אוהב כבוד ובקש תמיד לפרסם את מעשיו הטובים בראש חוצות, כדי שכלם ידעו על צדקותיו וחסדיו. היה הדבר למרת רוחו של ה"קצות" ובהזדמנות אחת הוכיח את העשיר על רדיפתו אחר הכבוד. נענה העשיר ואמר: "ומה בקך שאוהב פרסום אני? הרי משולה המצוה לנו, שנגאמר כי נר מצוה ותורה אור, ומה הבדל במה מדליקים את הנר? העקר שהמצוה נעשית ולא משנה על ידי מי!" בשל ה"קצות" את דבריו ואמר: "ראוה יש לי מפרשת פקודי, שנגאמר ויעל הנרת לפני ה'. את הנר צריך להדליק לפני ה', דהינו לשם שמים ובלי פניות לגאונה וכבוד עצמי".

ולא יכל משה לבוא אליהם מועד (מ, לה)

לאחר שהתקבל ה"נודע ביהודה" לרבנות העיר פרג, יצאו גדולי העיר ונכבדיה לקבל את פניו, הכניסוהו לבית המדרש והושיבו אותו על פסא הרבנות שהוכן בשבילו. רבי יחזקאל היה פידוע גבוה משכמו ומעלה מכל העם, כפי שמעיד עליו תלמידו רבי אלעזר פלקילש בעל "תשובה מאהבה". הפסא עליו הושיבוהו היה אף הוא גבוה אך השלחן היה נמוך, ולכן נאלץ הרב להרפין ראשו כדי להשמיע את דבריו לפני הקהל שבאו לחלות את פניו. נכנס רבי זרח אינדיץ שהיה מגדולי העיר ושמם בה פדן שלא על מנת לקבל פרס, וכשראה את הרב אמר בצחנות: "בנו, נדמה לי שבפסא הרבנות של כבודו גבוה מדי בשבילו". החזיר לו רבי יחזקאל בחינה: "טעות יש לך, הפסא אינו גבוה. אלא שהשלחן שלפני נמוך מדי..."

לקבלת הגיליון
דוא"ל:
580677@gmail.com

המחנה הנפלאה ביותר!
בכל חגיגות הספרים בכל הארץ
"שבת טיש" ו"מידות טיש"

זמני השבת פרשת פקודי - ירושלים
הדלה"נ 5.12 צאת השבת 6.25 רבנו תם 7.05

היה היה

ויקם משה את-המשכן

אחד הפרקים המרכזיים בחייו של ה"שר שלום" מבלי, היה מפעל הקמתו של בית הכנסת הגדול והמפאָר בעיר בלז, אותו בנה במשך חמש עשרה שנה, עד שנחנך ברב פאָר והדר בשנת תר"ב. כמו ידיו עמד רבי שלום ועסק בחמור ובלבנים, ולאחיו שהוכיחו על כך שאין זה נאה לאדם שהתמנה להיות פרנס על הצבור לעשות מלאכה ולהתבזאות ברכים, השיב כי זכה בנעוריו לגלוי אליהו לאחר שמנע שנה מעיניו במשך אָלף לילות רצופים, ואלהיו למדו את התורה ואת הלכות בית הכנסת, ומני אז התעורר בו רצון לבנות את בית הכנסת לפי ההלכה. וסיים: "האמן לי אחי יקירי, כי אם רק היה לאל ידי ולא תש בחי, בעצמי הייתי מבקש לבנות את ההיכל בלז מן המסד ועד הטפחות. יודע ה' יתברך ועד, כי כל שבכחי עושה אני בעצמי".

השטח אותו יעד ה"שר שלום" לבנין בית הכנסת, נבחר על ידו בקפידה בשל היותו מכון בנגד בית קדשי הקדשים, ללא חציצה של מקום טמאה באמצע. אולם מכשולים רבים נערמו למניעת הקמת בית הכנסת והקלות רבות פקדוהו, עד שראו את הבית הגדול בניו לתלפיות.

יום אחד, בעוד ה"שר שלום" פוסע בשבילי העיר בלז ופניו מועדות אל שטח בית הכנסת החדש שעמד לפני בנייתו, הגיח לפתע למולו בנו של מושל העיר, נער פוחז ומחצף, והלה נופף לנגד עיניו בחרתיה של בשר דָּבָר אחר, כשפיו שפתיו נתזים דברי בוז ולעג. לא ארכו הרגעים והנער נתקף לפתע פתאום בעויותו, גופו החל לפרפס והוא קרס ונפל ארצה. חבריו שנוחרו למראהו, מהרו לשאתו אל ביתו, שם שכב על ערש דוי כשהוא מפרפר בין חיים למות. נקל לשער את הודת אביו, מושלה של העיר בלז, והוא מהר לבקש את סליחתו של הרב, אלא שהוא סרב אף שיכניסוהו אליו, בהפירו אותו כשונא ישראל מבהק. לא עברו ימים ארפים והבן הפוחז מת, ובכלם ראו בכך ענש מן השמים על בזותו את הרב היהודי.

מאז מות בנו, נברה שנאתו של המושל נגד הרב והוא תר כל העת אחר אמצעים כדי לצערו ולהצר את צעדיו. כשראה המושל את המגרש עליו מקים ה"שר שלום" את בית הכנסת שלו, הזדרז לרפש שטח גדול במרכז העיר ואותו יעד להקמת בית תפלה נוצרי, ואף הודיע כי בכונתו להגיבה את הבנין עד שיאפיל גבחה על בית הכנסת החדש. היטב ידע המושל כי הדבר יכאיב לרב והוא אף התרברב ושלח להודיע לו כי הוא רואה את עצמו כ'המן השני', לשמע דברי הבלע, שלח ה"שר שלום" את תשובתו: "כשם שהתקיים בו בהמן הראשון 'נפול תפול לפניו', כך גם יארע עמו".

לא עברו ימים ארפים והתברר, כי השטח אותו רכש המושל שיך ליתומים, והאפוטרופוס עליהם הוא בית המשפט. פיון שפך, הודיעו השופטים כי השטח יעמד למכירה פומבית לכל המרבה במחיר. חשש המושל שמא ירפשו בני הקהלה היהודית את השטח ולכן הודיע, כי יהודי שיעז לגשת אל המכרז יתן ראשו ללא משפט. כשנודע הדבר, הזהיר ה"שר שלום" את מקורביו שלא יספנו את חייהם לרכישת המכרז, ובמקום זאת התחכם הרב והזמין את אחד ממפרייו, נכרי הגון ששמש פרופא, והלה שהיה בעל קמון והופעה מכבדת, נגש אל המכרז ורכש את המקרקע במקחיר גבוה יותר מהמושל. עם רכישתו, העבר המגרש לבעלותו של הרב ובמקום בנו מאחר יותר הבנינים הנלוים של חצר הקדש. הפעלה המזוהרה העלתה עוד יותר את חמתו של המושל, והתקדמות הבנייה של בית הכנסת היתה לצנינים בעיניו. במאמצים מחדשים החל המושל לתור אחר מגרש פנוי אחר בעיר, ולבסוף מצא מגרש מתאים ועליו החל לבנות את בית התפלה, כשהוא שב ומתחייב על הבנין הגבוה אותו הוא מתעתד לבנות, שיהיה גבוה יותר מבית הכנסת החדש.

אולם יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו. סופו של המושל היה כסופו של המן הרשע ואת מלאכת הבנין לא הספיק להוציא אל הפעל. הימים היו ימי ערב פסח, וצו דרקוני חדש פרסם בחוצות העיר. על היהודים נאסר לאפות מצות בעיר, בתואנה כי צאים עלולים להנשא מארבות המאפיות ויש חשש להתפרצות של שרפות. בלם ידעו שאין בתואנה כל שחר, וכל מטרתו של המושל רק להצר את צעדיהם של היהודים תושבי העיר, אותם שגא שגא עזה. כששמע ה"שר שלום" את דבר הגזרה החדשה, הרגיע את בני העיר ואף בקש שכל היושבים' שהיו לומדים בבית מדרשו בכל ימות השנה, יחגגו השנה את חג הפסח בחצרו, והפסח כי בטוח הוא בה' יתברך פי השנה תהינה מצות די הותר. ימים מעטים לאחר פרסום הגזרה, יצא המושל את בלז ובניסיעתו נתקל בפריץ של העירה הסמוכה הובניב. שניהם היה יריבים משפיעים משפךר הימים, ובאשר עמדו זה מול זה החל ופוח ביניהם מי פגנה את הדרך לרעהו ויטא לצדי הדרך. מדבורים וגדופים, עברו שני הפריצים עד מהרה למלחמת תרבות, ותוך זמן קצר נפל מושלה של בלז שדוד תחת חרבו של הפריץ השני, ולמשרתים לא נותר אלא להשיב את גופתו המתה של המושל לאמונו.

דבר מותו של המושל המרשע התפרסם במהירות, ועוד באותו יום התמר עשן מהארבות של בניו המצות בכלז, ויהודי העיר חגגו את שמחתם הפפולה, על נפילתו של 'המן השני' והחרות שהקדימה את זמן החרות.

מאורות

הגאון רבי שלמה זלמן מוולוז'ין זצ"ל ליום ההולא ט' באדר תקמ"ח

גאון פלאי שלא פסק פומה מןהסוד כל ימיו, ולמרות שנפטר בגיל לג בלבד היה בקי בכל מקמי התורה, כפי שהעיד עליו רבו הגר"א מוולוז'ין, אחיו רבי חיים מוולוז'ין אמר עליו, שהיה בקי בכל התורה כפי שהודיע בקי ב'אשרי' וגם אם היה חי בזמן התנאים והאמוראים, היה נחשב לתלמיד חכם. על מצבתו של רבי חיים נחרת: "אחי ראש אלפי ישראל, הגאון יצדיק דמי לבר אלהיו, קדוש יאמר לו ככשת מוה שלמה זלמן נשמתו עָדן". פעם, התארח בביתו אורח חשוב והוא קים בו מצות הכנסת אורחים בהדור. כשפנה האורח לישן, שמע ביצד רבי זלמן יושב ומשנן את הפרק הרביעי במסכת תרומות וחזר עליו כשכל מאות פעם. התפלא האיש ולמחרתו שאל את בעל הבית: "הרי אמרו חז"ל אינו דומה שונה פרקו מעמי, לשונה מאה ואתה, אולם לא שמענו מי ששונה פרקו שלש מאות פעמים?" השיב רבי זלמן: "כדי לזכור את הלמוד, די במאה פעם. אולם מי שיש לו אהבת תורה אינו יכל לזוז מהפרק שעומד בו מרב אהבתו אותו". התמדת היתה לשם דבר, ולא היה חש מאומה מהמתרחש סביבו בשעת הלמוד. פעם התהלך בבית המדרש כשהוא משנן את למודו ויבדדך נדקר בגלגל ממסמר ודם רב זב ממנו, אך הוא לא חש מאום, וכך גם קרה כשישב ליד התנור ובגדיו החלו להשורף ומרב דבקתו לא חש בכך. כשאהיו חתן את בנו, שלח אליו מנגנים לשמחה, אך הוא כלל לא שמע אותם והתפלא אחר כך על שלא באו...

יוסיף דעת

ברשתנו מסופר על סיום בניין המשכן והמתו. בחזקוני מפרט את ימי הקמתו: מב' באלול היו הלוחות מונחים בארון שעשה משה, ובכ"ה בכסלו נגמר המשכן וכל כלי וזו נתנו את הכפרת על הארון ועידו היו הלוחות בארון שעשה משה, עד א' בניסן כשנמשח המשכן וכליו, והעלה הכפרת ותנו הלוחות בארון של בצלאל, ולכן נאמר 'אל הארון תתן את העדות', הוא ארון בצלאל. במדרש תנחומא נאמר, שהקב"ה עיכב את הקמת המשכן עד החדש שנוולד בו יצחק, חודש ניסן, ועשו לגאול אותו בחודש זה. רבנו בחיי כתב, כי הסיפור בענייני המשכן וכליו, גם כשארין בית המקדש קיים, מצווה גדולה היא ועד שמים יגיע שכרה כי תורה היא וללמוד אנו צריכים, כמו העוסק בפרשת הקרבנות, בדרשות אבן-שויעב מבאי מהמדרש, שברית העולם ומלאכת המשכן וברית האדם, שלושם דומים זה לזה, והוא מאריך שם בפרטי הדברים הדומים, כגון: יום השבת בבריא, חנוכת המזבח במשכן ויום המילה באדם; המלאכה שבבריא, הכרובים שבמשכן והמחשבות הטהורות שבאדם; השמחה שבעולם, כלי השיר שבמשכן והכבד שבו השמחה באדם. העצב בעולם, השחיטה במשכן והטחול באדם, ועוד דוגמאות. בסנהדרין נאמר שבצלאל היה בן "ג שנים בלבד בזמן הקמת המשכן, שנאמר "איש איש ממלאכתו" ופחות מכן י"ג אינו איש. אביו היה אורי, בנו של חור שנחר בגלל שבקש למנוע את עשיית העבל, ואשתו של חור היתה מרים אחות אהרן ומושה, והיה אהליאב בן אחיסמן משבט דן מסייע לבצלאל שהיה משבט יהודה, וגם בבית המקדש עבדו יחד שלמה המלך משבט יהודה, וחזיר בן האשה האלמנה שהייתה משבט דן, שכן אמר הקב"ה "ויבאו קטן וגדול ויעסקו יחדיו באותה מלאכה, כדי להראות שהכל לישראל שהכל שוים אצלו יתברך". במדרש נאמר, שכל מי שהתעסק בבניין המשכן היתה בהם חכמה, וגם בכללי החיים. שנאמר "חכמה וקבוצה בקהה" בקהה כתיב, שניתנה חכמה באדם ובבהמה.

וְיִי הָעֲמוּדִים וְחֲשׂוּקֵיהֶם בְּסָף

פְּנִינֵי אֹרֶךְ הַחַיִּים

מדברי האור החיים הקדוש

פֶּאֶשֶׁר צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה - טעם אומרנו בן כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט, על פי מה שכתבנו בפרשת תצוה, כי חלקו ה' למשה חלק בכל מלאכות ועבודות הנעשות במשכן, כי חלקו במעשה הוא המצוה אשר יצוה ה' הדבר על דו, לזה מזכירו בכל פרט ופרט, שהגם שאינו עושה דבר הוא מצוה לעשות. עוד יצוה, שהיו אומרים בשעת המלאכה, 'דברינו עושים דבר זה פֶּאֶשֶׁר צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה. עוד נראה, לפי מה שקדם לנו, כי אין לה מצוה שאין בה פֶּרֶט' והשכלה ולא נכתב בתורה אלא מעוט, כמאמר רבי יוחנן בהגוזל, ומלבד זה יש בכל מעשה ממששה המשכן משפלה, והוא פנימיות הדברים, ואלה יעשו בכונת חלב ובשכליות הנעלם ויעשו דבר במינו פדוע לידעי דעת והבין, והוא מה שרמזה התורה בכל פרט ופרט **פֶּאֶשֶׁר צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה**, פרוש בעל פה ואינו מפרש בתורה לצד יקרת הדבר, ואשפלה כי המקובל הוא מבחינת המפעל והמשפלה משלל מהתקבל מקצתו מבחינת המפעל ומקצתו גם מבחינת הנדב, כי רחוק הוא בשתי הדרגות, וקצת רמז ה' בפעל, נראה ואינו נראה בסוד צורת האותיות וטעמיהם ועשרות שעל ראשיהם התגין ומעשיהם בחינת מחשבה יקראו ונגלה למשה בסני פלא פלאות, וצא ולמד מדרשת רבי עקיבא שלש מאות חלכות בעליונו של למד, המה ראו מעשה ה' והודיע הכתוב בכל פרטי המשכן כי עשאוהו **פֶּאֶשֶׁר צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה** ככל נפלאות אשר יבין עליהם:

ותכל כלי־עבודת וגו' - פרוש, לא הם כלו, שאם היה ה' מצוה עוד בעבודתו יתברך יעשו בני ישראל ככל אות נפשם, אלא שכלתה המלאכה אשר צוה ה':

דְּבָרֵי הַיָּמִים

בג' באדר שע"ב, נפטר רבי מרדכי יפה בעל ה'לבושים', שהיה מגדולי האחרונים ומגאוני הדורות. לעשרת ספריו נתן את השם 'לבוש' לאחר שניצל ממבוקשי רעתו ועשרת בגדיו הוכתמו. בעל הלבושים היה ראשון הרבנים שעמדו בראש הארגון היהודי הנועד "ועד ארבע ארצות", אשר במשך כ-250 שנה ייצג את ארצות פולין והגן על היהודים שבה. במהלך השנים היו ארצות אלו בוועד: פולין גדולה ובראשה העיר פוזנא, פולין קטנה ובראשה הערים קראקא ולובלין, רייסין שבראשה לבוב, ווהלין שמרכזו לודמיר וקרעמיניץ, ליטא ובה בריסק והורודנא, העיר וילנא שנחשבה כעיר חשובה בפני עצמה. מסיבה זו נקרא הגוף לעתים בשם "ועד ארבע ארצות", לעתים "חמש ארצות" ולעתים רק "שלוש ארצות". פעמיים מדי שנה, היו ראשי הוועד מתכנסים בימי יריד המסחר שהתקיים בערים שונות, והיו מתקנים תקנות לטובת הכלל ועומדים לימיו העשוקים. ראשי הוועד היו גדולי ישראל הנוודים, שכל עם ישראל נשען עליהם, והם פעלו גדולות ונצורות למען יהודי פולין. הארגון החשוב התבטל בשנת תקכ"ד, לאחר שינויים פוליטיים שאירעו במלכות פולין.

בד' באדר ד"רט"ו, נפטר רב אחאי בריב הונא, המוזהה עם רב אחאי שהיה מראשוני רבנו סבוראי אחר תקופת האמוראים. שמו מוזכר בתלמוד הבבלי יותר משאר רבנו סבוראי, ונאמר עליו 'היהורו בריבנו אחאי שמאיר עיני גולה הוא'. שמו מוזכר בלשון מיוחדת בגמרא, כגון 'פרך רב אחאי', או 'פשיט רב אחאי', ומכאן למדו בעלי התוספות בזבחים שהיה מרבנו סבוראי אחרי רבינא ורב אשי שהיו סוף הוראה, ואף מייחסים לו את ספר השאלתות.

אחד מגדולי ישראל המפרסמים, אשר שמו מזכר בסלודין בפי כל, הוא רבנו ישעיה הלוי הורביץ, אשר התפרסם על שם ספרו המפרסם 'שני לוחות הברית' - השל"ה הקדוש. בספר "סדר הדורות" מביא דבר פלא מהמקביל רבי לרב מחברי הקלוז' בסלוצק, כי לאחר שעלה השל"ה לארץ ישראל, התעברה בו נשמת רות המואביה. וסמן לך, כי כל הפסוקים במגלת רות מתחילים באות ו, חוץ משמונה פסוקים שראשי התבות שלהם: "לישעיה ב"א" - בן אברהם, ומוסיף שם: "ולדעתי נצנצה רוח הקדש בבנו רבי שפטיל שקרא הקדמת ספר הנ"ל 'ווי העמודים' רמז לווי"ן הנזכרים לעיל". השל"ה בהן ברבנות בערים מפרסמות בישראל, ולישיבתו נהרו תלמידים מכל קצווי הארץ ללמוד תורה מפיו. יום אחד, גלתה הרבנית אשת השל"ה, כי מספר פפות כסף יקרות ערך, נעלמו מהבית. היו אלו פפות חשובות ובני הבית החלו בחפושים אחריהן. עד שאחד מבני הבית העלה את החשד, כי בחור פלוני, אחד מתלמידי הישיבה שהפך לבן בית במעונו של השל"ה, הוא שהחמד את הפפות היקרות והעבירן לרשותו באין רואים. החלו בני הבית לעקב אחר החבור, בדקו בין הפצו, ואמנם כפי ששערו כך היה והנער לא מצא במה להצטדק. תחלה נשמר הגלוי בסוד, אך עד מהרה החל החבור לשמע התלחשות מאחורי גבו, ומרב בושה נמלט החבור מהעיר ונדד ממקום למקום.

תלאות רבות עברו על הנער הצעיר לימים, דעתו היתה קלה והבושה צרבה בנושמתו כל העת. יחד עם זאת, היו בו רגשי פעם על אלו שלא נפו לרוב וכוות ולא נפו לקרבו בהזרה, ובנדודיו התחבר עם פורקי דת שקררו את אמונתו והוא החל לזלזל בתורה ובמצוות, עד שלבסוף המיר את דתו, רחמנא לצלן. בכשרונותיו המצינים, שלח הנער את ידו במסחר ובמנהירות עשה חיל בעסקים והפך לעשיר מפלג. בזכות עסקיו, החל האיש להתקרב למלכות והוא מצא חן בעיני המלוכה, עד שמנוהו לשמש כשר הממנה על המכס בעיר יפו. מאז התמנה האיש על משרתו הרמה בגביית המסים של כל העולים לארץ ישראל דרך נמל יפו, הכפל עשרו של האיש עשרת מונים, והוא בנה לעצמו ארמון בנוי לתלפיות בעיר יפו ושמו יצא לתהלה כאחד מעשירי הארץ. ואף אחד לא ידע את סודו ואת זהותו האמתית ביהודי מבטן ומלכה.

עברו ימים רבים, ובשנת ש"פ, לאחר פטירת אשתו, החליט השל"ה הקדוש לעזב את הגולה ולעלות לארץ הקדש, משאת נפשו כל הימים. רבות טרח השל"ה בשנות כהנתו בערי הגולה למען תושבי ארץ ישראל ובסוסם, והוא בקש עתה לעלות ארצה להפיח רוח חיים בעם היושב בציון ולזכות להרגיש את קדשת הארץ. מסעו של השל"ה נמשך זמן רב, והוא עבר דרך חלב שבסוריה, עד שהגיע לארץ ישראל בשנת שפ"א. הספינה בה עלה השל"ה ארצה הגיעה אל נמל יפו, והמוכסים עלו אליה כדי לבדק את הסחורות שהובאו ארצה, לשם גביית דמי המכס פנהגו. לאחר מכן החלו הנוסעים לרדת אל החוף, ובשער עמד מידענו השר הממנה על המכס, שהביט בכל העולים כדי לאשר את פניסתם ארצה. לפתע, נרעד השר פשגלה כי רבו משפך הימים, הנו אחד מבין הנוסעים שהגיעו ארצה. הוא מהר לגשת אל הרב הישיר, קבל את פניו בקבוד גדול ואף הציע לו לסור אל ארמונו הסמוך, כדי לנוח מעט מטלטול הדרך. הדבר היה לפלא בעיני כל הסובבים, ונשגב היה מבינתם להבין מדוע השר הגדול חולק כבוד בה גדול לרב הדין, אולם השל"ה נענה להזמנה בחפץ לב ויחד עם משמשו נכנס אל הארמון המפאר שהשקיף על פני הים. עם פניסתו של השל"ה אל הארמון, נחפו השר למצא אמתלה על מנת לשלח את המשמש מהבית, והרב נותר לבדו בארמון המרום. תחלה החל השר להראות לשל"ה את כבוד עשרו בתדרי הבית הרבים, אולם לפתע בקש מהשל"ה לרדת עמו אל מרתף הבית ושם הכניסו לחדר חשוף. לפתע, השתנו פני השר ועיניו נעשו רצחניות ואחוזי תאוה נקם. הוא הביט בשל"ה כבעט, שלף ספין חדה וארפה מחיקו וקרא: "התודה לאלקים בטרם תמצא את מותך בספין זו". אימה ופחד נפלו על השל"ה, פניו הלבנים פסיד ובקול רוטט שאל: "מדוע מבקש אתה להרגני? מה חטאי ומה פשעי"? אך השר לא הפה את אזנו ושב ודרש ממנו להתודות בטרם ישיב את נשמתו לבוואו.

שכב השל"ה הקדוש בעינים עצומות ובקול בוכים החל לומר את הדין, נפרד בלבו מארץ החיים והצדיק עליו את הדין, כשבבלבו תקוה לזכות לפחות לקבר ישראל. החל לקרא קריאת שמע בקול גדול, סים כתבת אחד' והמתין למגע הקר של הספין על צווארו, אולם למרבה הפתעו שמע פתאום את קולו הרה של השר: "דבי היקר! קום נא על וגלידה ומחל לי על מה שהפתחתיך לשרוא. אני הוא תלמידך פלוני שנתפס בגנבת פפות הכסף. יודע אני כי צדיק גמור אתה וקבאת לארץ הקדש כדי להשלים נפשך לאלקים, וכשראיתך נזפרתי במעשה הגנבה שנוכשלתני בו וחששתי שמא בשמים יזכרו לך ענין זה שבטעמי יצאתי לתרבות רעה והמתיתי את דתי מחמת הבושה, ואף-על-פי שצדקתך במעשיה, הרי הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, ולכן צערתיך כדי לכפר על ענין זה, לטהר ולזכר את נפשך. ועתה רבי, סלח ומחל לי על הצער הגדול שגרתתי לך, כי גדול אתה בישראל". בסנימו, נפרד השר מהשל"ה לשלום ושלחו לדרך וירושלים עיר הקדש בקבוד גדול. את הספור הנפלא הזה, מספר בעל ה"בראישי" בספרו "נפלאים מעשיה" והוא לומד מקאן מוסר השכל ונפלא, שלא לביש שום אדם ולא לדחוק את השעה אצל אחרים, כי לפעמים צריך להתעלם ממעשים שלא פשוה כדי להציל את האדם שנוכשל ולהחזירו למוטב. ♦

משיבת

מטעם

כל־הזהב העשוי למלאכה

(מ"ד)

תבת הזהב בטעם רביעי. רמז יש כאן, שבני ישראל לא נתנו את נדבות המשכן מהחמש המיני לצדקה, אלא מארבעת החלקים שנשארו לצדקם ומשם הניפו את תנופת הזהב. כי דבר שבחובה אינו בא מן המעשה ובני ישראל התנדבו למשכן כאל דבר שבחובה. ועוד רמז יש כאן, על פי דברי חז"ל שמשקל העגל היה כב"ה כבר זהב כפי הנגימטריה של מספ"ה. ובנדבות המשכן היו רק כ"ט כבר זהב, שהם בערך רבע ממספר הזהב שנתנו לעגל, ולכן יש על תבת הזהב טעם רביעי, לומר שהיה בו רק רבע מהזהב. (שמן ראש)

ויקם משה את־המשכן

(מ"ה)

התבות ויקם משה בטעמי קדמא ואולא, ורמז יש כאן כדי להשיב על התמיהה שבאן נאמר ויקם משה, משמע שמשם הקים את המשכן ולפניו נאמר הוקם המשכן משמע שהמשכן הוקם מעצמו, אלא שאמרו חז"ל שבאו הלויים למשה ואמרו לו שמחמת כבוד הקדשים אי אפשר להקדמו, אמר הכה"ה למשה עשה אתה את שלך, נראה במקום ואני מקימו. ולכן טעם בטעמי קדמא ואולא, לומר שמשם רק הקדשים והתחיל במצוה ואול מאליו וקם, ולכן נקרא על שמו שהוא הקימו. ומכאן רמז לכל אחד שמתחיל במצוה, שמשמיעים לו מן השמים. (כבוד שמים)

מדגש

בפרשת פקודי למעלה מחמשים מלים בהטיות שונות, שכלן משרש פק"ד. לשרש זה משמעות שונות ומגוונות: מובן של נתינת הוראות ופקודות, יש בו גם מובן של בקור ופקידה לראות מה חסר, פעמים רבות מזכר בתורה במשמעות של ספירה, לעתים גם במובן של זכירה, או לשון נשואין ותבוא, וגם במשמעות של עניש כמו "ופקדתי עליכם". יש בה גם מלה והפוכה, שכן להתפקד משמעותה אנשים נוכחים שנמנים יחד, ואלו נפקד פרושה איש שיעדר מהכלל וגם נפקד במשמעות של אדם שנפטר ועליו פוקדים. מכאן גם המלה תפקיד, שמשמעותה להוסיף, וזה תפקידו של האדם בעולם להוסיף כל העת מצות ומעשים טובים. מהשרש פק"ד השתלשלה גם המלה בדם שמשמעותה בקור ועיון, ומכאן המושג בדם הבית, תקון חסרונות הבית.

ממלה

בקהלה אחת, התרימו את ההבדים לבנין בית כנסת. כשהסתמיה הגנייה, באו כמה תרגמים שתרומו מעט, ודרשו דיו והשבון על ההוצאות וההכנסות של הגנייה. עמד שם יהודי פקח אחד ואמר: "כמה מתאימים הדברים לדברי חז"ל על משה שאמר לאחר בניית המשכן יודע אני שישראל רוגנים הם, הריני עושה להם חשבון מכל מלאכת חשבון, ולכן נאמר אשר פקד עלי פי משה. מעשה פלא הוא, בעגל התפקודי כל העם את זהבם ויצא רק עגל קטן אולם אף אחד לא שאל היכן נעלם הכסף, וכשנתנו רק חצי שקל למשכן, היו בהם רוגנים והשדנים..."

רבי דוד מללוב הלך פעם יחד עם ה'יהודי הקדוש' מפשיסקה, לאסוף מעות לצרכי צדקה. נכנסו השניים ליהודי עשיר אחד שהתפרנס כמזכרן באחד הכפרים, ובקש ממנו להעניק מכספו לצרכי הצדקה ששניהם אוספים למטרות שונות. הביט בהם המזכרן, נתן רק לרבי דוד ולרעו לא רצה לתת. יותר על כן, הוא החזיר פניו אל ה'יהודי' ואמר לו: ייש לי עין בוחנת ובקרתית. רואה אני שהזכרן הזה אוסף באמת לצרכי צדקה, אבל אתה מתפונן רק לצדך עצמך ומבקש אתה לאסוף מעות במקום לעמל על השקר, לא אתן לך אפוא אפלו פרוטה אחת. כששמע זאת רבי דוד מללוב, לא שתק על דברי הבלע של המזכרן, החזיר לו את המעות שנתן לו והשניים יצאו מלפניו. לא עבר זמן רב, ולמזכרן נודע כי אורחים גדולים היו בביתו והוא גרם להם צער גדול. נבהל האיש וחשש שלא יפנה בגחלתם, ורץ מיד אחריהם כדי לפייסם. כשפגש את ה'יהודי' אמר לו: סלח נא לי, כי לא הפרתי את כבודו ולא אליה התבונתי בפגזתי. אמר לו ה'יהודי': אם לא התבוננת אלי אלא למישהו אחר, עליך ללכת לפי את האדם ההוא בו פגעת. מה לך אפוא לפי את? הרי לא העלבתני!...

אל רבי פישל מסטריקוב היו מגיעים עניים רבים לבקש ממנו צדקה, והוא היה מחלק להם בעין יפה ובפנים שוחקות. פעם נכנס אליו עני אחד וקבל ממנו מתנה נאה, ולאחר זמן קצר הגיע שוב כשהוא לבוש כבוע אחר כדי שלא ימירו בו כי כבר קבל צדקה פעם אחת. הבחין בו בנו של הרבי ולחש לו: "אבא, נוכל הוא איש זה. זה עתה קבל כסף, ועתה החליף את פוכעו כדי לקבל שנית". חידך רבי פישל ואמר: "הנה לו למסכן זה, הרי העשירים עושים תחבולות רבות כדי להשיג כסף, ואף הוא כמוהם רוצה להשיג עוד מעט מעות בתחבולות. מדוע להם מתר ולו אסור?" ומיד העניק לו שוב נדבה יפה.

רבי יצחק מוולוז'ין היה זהיר מאד בדבורו, ושמר לשונו מכל משמר אפלו מאבק לשון הרע. פעם אחת בררו אצלו על אדם אחד, והוא הכירו כאדם שאין דבריו אמת ואי אפשר לסמוך על דבריו. לא רצה רבי יצחק לומר עליו שהוא שקרן, אך מאידך לא רצה להכשיל את השואל שקרא ותקשר עם הלה בקשרי מסחר ולבסוף יצא נזק, ולכן התחכם ואמר לו פה: "איש זה שאתה שואל עליו, הוא בעל זרזון נפלא. יש לך אדם, שהוא זוכר דברים שארעו אפלו לפני עשר שנים. למעלה ממנו הוא אדם שאזכר מארעות של לפני עשרים שנה, ויש בעלי זרזון מכלגים שאזכרים אפלו מארעות של לפני חמשים שנה. ואלו פלוני, הוא בעל זרזון כה נפלא. שאזכר הוא אפלו מארעות שלא ארעו מעולם..."

כשישב רבי אברהם אהרנסון על פסא הרבנות, פרצה בעירה מגפה קשה של אבעבועות ורבים חללים הפילה. רצו כל בני העירה אל הרופא, כדי להתחסן בגניסויב האבעבועות. תחלה הבחילו את הרופא אל הרב כדי שיחשנו נגד המגפה הקשה, אך רבי אברהם סרב ואמר: "ראשית, צריך לחסן את המשפחה ואחר כך אותי". התחילו בני הבית לטעון: "והרי השעה היא שעת מגפה, וכל רגע יש בו משום סכנת נפשות!" השיב רבי אברהם: "היא הנוצנת, חיי המשפחה קודמים לי, שהרי צעירה היא לימים ואסון גדול יהיה אם תחלה, חלילה".

בעיר חיפה, התגורר יהודי פשוט וירא שמים, שזכה לבנים תלמידי חכמים מכלגים ומרביצי תורה נודעים. בבעלותו של איש זה, היו מניות של חברת "שחר" - שרותי חיפה רבתי, שהפעילה אוטובוסים בימים ההם לפני כשבעים שנה, ולמרבית הצער פעלו הרבנים בשבתות בכיום חל. רבים מבעלי המניות היו שומרי תורה וחפשו לעצמם התרים כדי להמשיך בשתפות עם החברה המחללת שבת, אולם איש זה החליט להתייעץ עם רבה של הקהלה החרדית של חיפה בימים ההם והלה יעץ לו לנסע אל החזון אי"ש בבני ברק, כשהגיע לפניו, שכב הרב על מטתו ומיד לאחר ששמע את השאלה פסק בהחלטיות ובקצרה: "אסור!" הלה לא שאל ולא התובח, חזר מיד לחיפה ומכר את כל מניותיו והחל לחפש פרנסה. בקשי רב עלה בידי האיש להתפרנס, וכל ימיו נאלץ לעמל קשה למחייתו וכדי להביא טרף לביתו. יום אחד, הלך האיש ברחובותיה של חיפה ובדרכו פגש את אחד מידעיו משפך הימים, שאף הוא היה בעל מניות בחברה. הצביע האיש על שכונת וילות יקרתית שעמדה בסמוך, ואמר: "וואה אתה בית מפאר זה? שלי הוא ורכשתיו על ידי המניות שיש לי בחברת האוטובוסים, ואני מקבל אף קצבה גדולה מדי חדש שממנה אני חי בקבוד. תבל שמכרת את מניותיך בימים ההם, היית יכול לחיות כל ימך בטוב ובנעימים". בתגובה, השיב לו מידענו: "לך יש אמנם פנסיה טובה וגם דירה מפארת, אבל לי יש בנים תלמידי חכמים המקפאים את עם ישראל, וזה שווה לי לאין ערך מאשר המניות בחברה שמחללת שבת ומפך העשר החמרי שנפל בחלקך".

"ויקח ויתן את־העדת אל־הארץ" - למה נאמרה כאן קיחה וניתנה? כי כלמוד התורה אין נתינה בלבד, אלא מה שנותן אדם לחברו ומלמדו, הוא עצמו מקבל תוספת חכמה ונתינתו אינה אלא לקיחה, ויקח ויתן. (תורת חיים)

זבל מואמינים

גליון שבועי מביית 'בני אמונים'

פרשת פקודי תשפ"ד שנה י | גליון מס' 525

ת.ד 102 בני ברק | פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

אמינים אין מספר

מבקר עד ערב זוכים אנו להיות מקפים בברכות; ברכות השבחה, ברכות הנהיגין וברכות המצוות, העולים לכדי מאה ברכות ואף יותר. אולם אחרי הכל המלאי מגבל. שכן יותר ממה שהזרנו לברך את הברכות הנצרכות, הזרנו שלא לברך ברכות שאינן צריכות. וכבר אמרו חכמים (ברכות לג א): "כל המברך ברכה שאינה צריכה, עובר משום: 'לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא' (שמות כ ז)".

לעניית אמן לעמת זאת אין כל הגבלה; יכול כל אדם לקבץ אוצרות של אין ספר אמינים מדי יום, אם רק יהיה "שמר אמינים", בכך שישתדל לשמע מאזלתו ברכות השחר ושאר ברכות ולענות אחריהן אמן.

חשבת כי ענין זה נרמז בשאלה הראשונה שעתידי האדם להשאל בפני בית דין של מעלה (שבת לא ב): "נשאת ונתת באמונה?" - האם התייחסת לעניית אמן = יסוד האמונה, כמו שהתייחסת למשוא ומתן העסקי שלך?

הזוכה עוד בהיותו בעולם הזה להבין שכל אמן היא בעצם יהלום בעל ערך עצום, ממילא יתייחס לענין כעסק לכל דבר. על הפסוק (קהלת ה ט): "אהב כסף לא ישבע כסף", מפרש רש"י: "אהב מצוות לא ישבע מהם". כשם שאיש עסקים חפץ לצבור לעצמו עוד ועוד קמון, כך אהב מצוות לא ידע שבעה ויצבור לעצמו עוד ועוד מצוות.

באחד מפגשי 'בני אמונים' נשא דברים המשגיח הדגול רבי דב יפה זצ"ל, ובדבריו שתף את הצבור במסר פשוט אך מדהים כל כך:

בעלי המוסר מבארים כי הקב"ה ברא את עולמנו הגשמי באפן שכלל שהדבר חייני יותר לאדם, כך הוא מצוי יותר; החמצן שהאדם אינו יכול לחיות רגע בלעדיו, מצוי בו ללא הגבלה, כך גם המים, מוצרי המזון הבסיסיים וכן הלאה. ככל שהדבר נחוץ יותר כך הוא זמין יותר.

"מסתבר", אמר המשגיח, "כי כלל זה אמור גם בעולם הרוחני; ככל שהדבר נחוץ יותר, כך הוא זמין יותר. הזמינות של מצות עניית אמן מלמדת אותנו אפוא על נחיצותה הרבה לשלמות נפשו של היהודי".

נקפיד לאסוף לעצמנו מדי יום אמינים לרב, ואלו יעמדו לזכותנו, לסוכך ולשמור עלינו ועל הנלוים אלינו, בעולם הזה ובעולם הבא.

בקריתא "נשאת ונתת באמונה".

שבת שלום,

278 213 מכאולס"ן

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

לכון בתפלה כאשר צוה ה'

"וימו התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי שרד לשרת בקדש ועשו את בגדי הקדש אשר לאהרן כאשר צוה ה' את משה" (לט א)

אמרו חכמים (ירושלמי ברכות ד ג) כי את תפלת שמונה עשרה תקנו אנשי כנסת הגדולה, כנגד שמונה עשר הכתובים בפרשתנו העוסקים בעשיית בגדי הכהנה והעמדת המשכן שכתוב בהם: "כאשר צוה ה' את משה". והנה לכאורה, הלא הצווי על מלאכת המשכן נאמר כבר בפרשת תרומה, ומדוע תקנו את שמונה עשרה הברכות דוקא כנגד הצוויים הכתובים בפרשתנו לגבי הקמת המשכן בפעל? האבודרהם (תקון התפלות ד"ה גרסינו) מבאר שכוון שאנשי כנסת הגדולה חיו בתקופת הבית השני, לפיכך תקנו את תפלת שמונה עשרה דוקא כנגד הפרשה השניה של מלאכת המשכן [פרשת משכן שני"], הרומזת לבית השני.

את הקשר בין ברכות התפלה למלאכת המשכן באר המגיד רבי ראובן מרלנשטיין כך:

מלאכת המשכן הפקדה בידי של בצלאל, אשר אף על פי שהיה מלא בחכמה, בינה ודעת (שמות לה לא) והבין את סוד בניית המשכן וכליו מכת שליטתו בחכמה שבסודה נבראו שמים וארץ (ברכות נה א), ככל זאת מעידה עליו התורה שבגשתו לבנות את המשכן, הניח את כל הבנתו והשגותיו ועשה את המלאכה רק מחמת שגך "צוה ה' את משה".

אף אנו, כבצלאל, נדרשים לגשת כך לעבודת התפלה. כפי שבצלאל זנח את כל רצונותיו וידיעותיו ועסק במלאכת הקדש רק לשם שמים, כך אנו, אף שברכות שמונה עשרה טומנות בחן בקשות רבות הנוגעות לעניינינו האישיים, עלינו לכון בכלן

למטרה אחת ויחידה - שנוכל לעשות רצון ה' ולעבדו בלב שלם ('יחי ראובן').

דרש רבי יחזקאל אברמסקי:

מהעבדה שברכות שמונה עשרה נתקנו כנגד לשונות הצווי שנאמרו במלאכת המשכן, עלינו ללמד כי גם בעת שהאדם אינו חש רצון ותשוקה להלל ולשבח את בוראו, עליו להתפלל מפני שזהו צווי ורצון ה' (חזון יחזקאל על התורה).

הצלחת השליח - סימן טוב למשילח

"ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו בני ישראל את כל העבדה; וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אתה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה" (לט מב-מג)

דרש החתם סופר:

לכך נאמר "כן עשו בני ישראל את כל העבדה", ולא נאמר "את כל המלאכה", להורות שבני ישראל הביאו את נדבתם לעבודת המשכן לשם עבודת ה', וכדרך שבאמר (דברים יג ה): "ואתו תעבדו". התורה מוסיפה ומפרשת כי משה הסיק שבני ישראל הביאו נדבתם לשם שמים ומשום כך ברכם, מכך שעלה ביד עושי מלאכת המשכן לעשותה כלה בשלמות - "כאשר צוה ה' כן עשו". שאם לא היו ישראל מביאים נדבותיהם בלב שלם, לא היו זוכים לשלוחיהם - עושי המלאכה - לבצע מלאכתם בשלמות. שפפי שאמרו חכמים (ברכות לד ב) ששליח צבור שטעה בתפלתו, הרי זה סימן רע לשולחיו, מפני ששלוחו של אדם כמותו, כך שליח צבור שהצליח במשימה שהטילו עליו הצבור, סימן טוב הוא לשולחיו (תורת משה).

ברכת המזון פתה את האש

מתוך הכתב. ואכן, בכל השנים שחלפו מאז, גם לאחר פטירתו של הרב, ראו הם במוחש כיצד קבלה זו שומרת עליהם ומונעת מהשרפה להתקרב לבתיהם.

בין המשתתפים באותה דרשה בלתי נשכחת היה משה הקצב. דברי הרב עשו עליו רושם רב, ובתחלה הוא הקפיד בכל תקף לשמרם, אלא שככל שחלף הזמן, פן גברה עליו העצלות, וכך לא אחת מצא עצמו אומר את הברכה בעל פה. באותן פעמים לא פעם נשמטו מפיו מלים וקטעים, ובדאי שכמעט לא זכה לכוון בברכתו כדבעי.

יכול היה הדבר להמשיך, אלמלא באחד הימים עמדה ברכתו של הרב למבחן.

שוב התעוררו תושבי מוש לקול זעקות מחרידות, שהפעם הגיעו מכוון בתי הגויים: "אשו!" למודי נסיון מהרו הללו לנטש בבהלה את הבתים ולרוץ לעבר השדות. גם משה מידענו מהר לברת מביתו, עיניו צפו בחרדה באש המתפשטת במהירות בין בתי הגויים ומאימת להתקרב לביתו, ששכן בקצה האזור היהודי.

בכאב לב הוא נזכר באותו מעמד נורא הוד, עת הבטיח הרב לכל מי שיקבל על עצמו להקפיד על ברכת המזון מתוך הכתב, כי ביתו יהיה מוגן משרפה. "אחרתי את המועד", הרהר לעצמו בעגמה בעודו צועד לכיוון השדות.

ולפתע חלפה מחשבה במוחו: "אולי עדין לא מאחר לתקן?! הן בהיותי נוכח באותו מעמד חפצתי לקבל על עצמי לקיים את דברי הרב, ורק עצלות שגפלה עלי לאחר מכן מנעה בעדי מלקיימם".

מבלי לחשב פעמים, כהרף עין רץ משה לכיוון בית הקברות ששכן בפאתי העירה. הוא מהר לעבר קברו של הצדיק, השתטח על המצבה הדוממת והחל להתחנן בעד נפשו: "מקבל אני על עצמי בכל לבי כי מיום זה ואילך נקפיד בכל תקף, אני ובני ביתי, שלא לברך ברכת המזון בעל פה ובחטף, כי אם מתוך הסדור ובכונה. אגא רבי קדוש, העתר בעדי בשמי מרומים כי האש הנוראה לא תפגע בביתי".

בכל אותן דקות ארכות שבהן השתטח משה על קברו של הצדיק, המשיכה השרפה להשתולל במלא עזה, שורפת את כל הנקרה בדרך, אף למרבה הפלא מדלגת על בתים רבים. כן, אותם בתים שבבעליהם שמרו על הוראת הרבי נצלו.

גורל ביתו של משה עמד באותן דקות על כף המאזניים, אוגם לבסוף הכריעה תפלתו את הכף, ויהי טרם כלה לדבר, והנה שקעה האש בפתע פתאום על מפתן דלתו ונעלמה כלא היתה, ושם שמים התקדש בעיני כל.

"יהי אור" [לר"י שורצמן] עמ' תלד

כארבעים שנה פרב העירה, כשהוא מרביץ בבני עדתו תורה, חסידות ויראת שמים.

נתן לשער עד כמה עמק היה צערו בראותו פעם אחר פעם את בני עדתו נאלצים לבנות מחדש את בתיהם אחר שכלו בשרפה, כאשר עינים מאלץ אותם לשוב ולבנותם מאותם חמרים נפסדים שהימינו את הדלקה הבאה.

רבי יחיאל הרהר רבות בדבר פתרון רוחני שימנע את האסון הבא, ולבסוף, לאחר עיון, דרישה וחקירה, עלה בלבו רעיון. וכך, באחד הימים עברה השמועה בקרב תושבי העירה כי רבם הנערץ מבקש לשאת בפניהם דרשה מיחדת.

כהרף עין נקבצו ובאו המוני יהודי העירה לבית הכנסת. איש לא רצה להחמיץ רגעים נעלים שפאלו. ההיכל כמעט התפזע מההמון שגדש אותו, והמאחרים נאלצו להקשיב במאמץ מבעד לחלונות.

"בני היקרים", פתח הרבי את דבריו, "לבי נשבר לראות באסונות התוכפים עליכם פעם אחר פעם, כאשר מלבד קשיי הפרנסה היומיומיים, נאלצים אתם מפעם לפעם לבנות מחדש את בתיכם, אחר שהפכו למאכלת אש. דעו לכם רבותי כי כל שרפה, אף שהיא נראית כתהליך טבעי שבקשי נתן לעצירה, ובטעה קלה יש בה כדי לכלות את כל עירי, בעמק ענינה יש גזרה והשגחה פרטית על כל בית שופגע ממנה. בפמליא של מעלה דנים על כל פסת עץ של יהודי האם היא תשרף או תנצל, וכל פרוטה שיהודי מפסיד כתוצאה מהשרפה, נשקלת ונמדדת בהתאם למגיע לו.

ברצוני אפוא להציע לכם סגלה שמושכר הקמים נודעה כפותרת שערי פרנסה ומביאה רוחה כלכלית לכל מי שנוהג בה, והנני מבטיחכם גאמנה כי גם לכם היא תועיל, לפינסתכם בכלל, ולהגנה משרפות מכלות-רכוש בפרט.

ובכן אפוא, מיום זה ואילך כל אחד מכם שיקבל על עצמו לברך ברכת המזון בכונה ומתוך הכתב, יזכה שהקב"ה יפתח בפניו את שערי הפרנסה, וביתו ישמר מכל צרה וצוקה".

הדרשה הקצרה הותירה רושם עמק בקרב השומעים. רבם המחלט גמרו אמר לקיים את צאת רבם וקבלו על עצמם מכאן ואילך להקפיד לברך את ברכת המזון אך ורק

הדממה השלוה ששרתה על בתיה הדלים והמטים לנפל של העירה מוש, הופרה לקול צוהה מחרידה: "אשו!" קול פצפוף מלוגה בריח חשוד נשמע מכוון אחד הבתים, ובתוך זמן קצר הוצרו השמים בלהבות אש עצומות.

בן רגע התמלאו הרחובות הריקים בהמון אדם. אנשים, נשים וטף התרוצצו ברחובות

בכאב לב הוא נזכר באותו מעמד נורא הוד, עת הבטיח הרב לכל מי שיקבל על עצמו להקפיד על ברכת המזון מתוך הכתב, כי ביתו יהיה מוגן משרפה. "אחרתי את המועד", הרהר לעצמו בעגמה בעודו צועד לכיוון השדות.

מבהלים ומבלבלים. לא היתה זו השרפה הראשונה שהכתה בעירה העניה. פעם אחר פעם נאלצו תושביה לבנות את ביתם מחדש, מאותם חמרים זולים וזמנים - עץ וקש, עבדה שגרמה למעגל חוזר ונשנה של שרפות קשות שלא פעם גבו קרבנות בנפש.

בעירה מוש שמש כרב הצדיק הנודע רבי יחיאל, מי שכנה בסלודין ע"ש עירי - רבי יחיאל מושעיל. רבי יחיאל, מגדולי תלמידי רבי מרדכי מלעכוביטש, שמש במשך

בברכת "ישתבח"

בברכת "ישתבח", כל זמן שלא התחיל "ברוך אתה ה'", עונה אמן על כל ברכה חוץ מאמן על ברכות "ברוך שאמר" ו"ישתבח" ואולם ראוי להזהר שלא לבוא לידי חיוב עניית אמן באמצע אמירת השבחים שבברכת "ישתבח" ², כדי שלא יצטרך להפסיק באמצע אמירתם ³. לאחר שהתחיל "ברוך אתה ה'" אין לענות אמן עד סיום הברכה, ואולם יש שהסתפק בדיון זה ⁴.

"ישתבח" מזכרות חמש עשרה לשונות של שבח - מ"שיר ושבחה" ועד "ברכות והודאות". ואולם בזהר הק' (תרומה קלב א) מובא שיש בחלק זה שלושה עשר שבחים בלבד, לפי שהמלים "ברכות והודאות" שכיחות להמשך הברכה, ואין בכלל השבחות (ראה 'באר היטב' שם א). ה'מגן אברהם' (ריש סי' נג) כתב שיש לומר שבחים אלו בנשימה אחת, ואולם ה'משנה ברורה' (שם) הכריע שאין צריך לאמרו בנשימה אחת, ואולם מכל מקום יש לאמרו ברצף ואין להפסיק באמירתו.

3. ה'בן איש חי' (ויגש טו), כותב שהעומד בחלקה הראשון של ברכת "ישתבח", לפני אמירת השבחים, ורואה שהחזן עומד לומר קדיש, ימתין מלומר את השבחים, ויענה אמן, ואחרי כן יאמר השבחים ללא הפסק. וכן פסק ה'פני החיים' (נג ב). וראה 'בן איש חי' (שם) שכתב שאם ארע שבועמדו בתוך אמירת השבחים שמע אמירת קדיש, יפסיק ויענה, ואחרי כן יחזור ויאמר טוב מ"כי לך נאה", כדי שיאמר השבחים בלא הפסק. ואולם ב'לקוטי מהרי"ח' (גסח ברכת ישתבח) כתב שאסור להפסיק לעניית אמן באמצע אמירת השבחים.

4. ה'משנה ברורה' (נד ג) הסתפק לגבי החלק שמ"ברוך אתה ה'" ועד סיום הברכה, האם דינו כ"ברכה קצרה" שאסור להפסיק בה אף לאמירת "יהא שמה רבה" וקדשה, או שדינו כ"ברכה ארוכה", והגניח ב'צריך עיון". ואולם ה'קצות השלחן' (שם) כתב שפשוט שדינו של חלק זה כברכה קצרה שאין לענות בו אמן. בספר 'אשי ישראל' (פרק טז הערה יז) כתב בשם הגר"ח קניבסקי שהאוחז בחלק זה של הברכה, לא יפסיק לא לשמע ולא לענות לקדיש שאומר הש"ץ אחר ישתבח, אלא ימשיך באמירת הברכה עד לסיומה.

1. 'משנה ברורה' (נא ב). ה'באור הלכה' (שם) מבאר שברכה זו מתחילה מיד במלה הראשונה - "ישתבח", ולא ב"ברוך אתה ה'" שבהמשך הברכה. לפי שברכת "ישתבח" נחשבת כברכה הפותחת ב"ברוך", מכח היותה "ברכה הסמוכה לחברתה", וכפי שכתבו התוספות (פסחים קד ב ד"ה חוץ) שהיא נחשבת סמוכה לברכת "ברוך שאמר", והיא הפותרתה מלפתח ב"ברוך" (כפי שפסק השו"ע נד א). לפיכך מיד משמתחילים "ישתבח" אין לענות אמן אחר ברכות "ברוך שאמר" ו"ישתבח" שאינן מזכרות בתלמוד, ואולם אחר שאר ברכות מתר לענות אמן אף באמצע הברכה (ראה 'אשי ישראל' פרק טז הערה טו).

אמנם בקצות השלחן' (סי' יח הלכה ב, ושם ב'בדי השלחן' הערה ה) כתב שכל זמן שלא אמר "ברוך אתה ה'" שבברכת "ישתבח", אין דינו כמי שעומד באמצע ברכה, ומתר לו לענות אמן גם על ברכות שאינן מופיעות בתלמוד, כדן העומד בפסוקי דזמרה. ומבאר מדבריו שעל אף שברכת "ישתבח" נחשבת כסמוכה לחברתה, מכל מקום כל זמן שלא התחיל לומר "ברוך אתה ה'", אין נחשב כאלו הוא עומד באמצע ברכה לגבי עניית אמן אחר הברכות (וראה בשו"ת 'שערי ישר' סי' יח אות ב).

יש לציין שבספר הפנהגות' (דף ד ע"א) לרבי אשר מלוניל חולק על דברי התוספות וסובר שברכת "ישתבח" אין דינה כברכה הסמוכה לחברתה, ואכן ברכת ישתבח אינה דומה לשאר ברכות, כדן שאינה פותחת ב"ברוך". ולדבריו, לחלקה הראשון של ישתבח עד אמירת "ברוך אתה ה'", לכאורה לא יהיה דין ברכה, וכדברי ה'קצות השלחן'.

2. כתבו הפוסקים (ראה 'משנה ברורה' נג א) שבחלק הראשון של ברכת

הודו

מתנת הארץ התנתה בעונה

"לאמר לך אתן את ארץ כנען חבל נחלתכם; בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה" דרש ה'חתם סופר':

הקב"ה בחר בישראל לתת להם את "ארץ כנען", אף שהם "מתי מספר" ביחס לשאר האמות, ככתוב (דברים יז): "לא מרבכם מכל העמים חשק ה' בכם ויבחר בכם כי אתם המעט מכל העמים". ואולם מתנה זו התנתה בכך שיהיו "כמעט וגרים בה", כלומר שלא יחזיקו עצמם כאדוני הארץ, אלא ימעיתו עצמם ויחושו כגרים, ככתוב (ויקרא כה כג): "והארץ לא תמכר לצמתת כי לי הארץ כי גרים ותושבים אתם עמדת" (דרשות 'חתם סופר' דף לג א).

ארץ ישראל נקנית ביסורים

"לאמר לך אתן את ארץ כנען חבל נחלתכם"

באר רבי רפאל עמנואל חי ריקני:

אמרו חכמים (ברכות א) שארץ ישראל נקנית ביסורים, ולכך נקראת היא בכתוב זה "חבל נחלתכם", שכן "חבל" הוא כנוי ליסורים, כמו "חבלי לדה" (תהי ציון תהלים קה יא).

השם שנתן בעת הברית

"אשר ברת את אברהם ושבועתו ליצחק"

פסוק זה שמקורו בדברי הימים (א טו טז) מובא בספר תהלים (קה ט) בשנוי לשון: תחת ושבועתו ליצחק, נאמר: ושבועתו ליצחק".

את משמעות השם "ישחק", מבאר ה'אמרי אמת': עוד לפני הולדתו של יצחק, הורה הקב"ה לאברהם (בראשית יז ט): "אבל שרה אשתך ילדת לך בן וקראת את שמו יצחק", וזאת על שם צחוק השמחה שצחק אברהם כשהתבשר על הבן העומד להולד לו (רש"י שם). מיד עם הולדת בנו מהר אברהם לקים את צויו ה' וקרא לבנו יצחק. ואולם בשעה שהכניסו לברית, פיון שבקש לקרא לו שם כמנהג ישראל, קראו בשם נוסף המבטא את אותו צחוק: "ישחק".

זוהי הסבה שבסדר הפסוקים הנאמרים במעמד ברית המלה אחר הברכות, אנו משתמשים דוקא בפסוק בתהלים - "ושבועתו ליצחק", לפי שכאמור זהו השם שנתן ליצחק בעת שוננס לבריתו של אברהם אבינו (אמרי אמת' לקוטים עמ' צד).

ציונו של בעל ה'שבת מוסר' בעיר איזמיר שבתורכיה

ה'שבת מוסר' ח' באדר ב' תפ"ט

רבי אליהו הכהן האתמרי, נולד בשנת ת"ט בעיר איזמיר שבתורכיה, לאביו רבי אברהם שלמה הכהן, עליו מעיד בנו בהקדמתו לספרו 'מדרש תלפיות' כי היה "יחיד בדורו, סיני ועוקר הרים, עיר וקדיש".

מנעוריו עסק רבי אליהו בתורת הנגלה ובתורת הנסתר, התנהג בקדושה ובפרישות כפי שחנך על ידי אביו, ובעטרות רבות התעטר. כל חייו עלה והתעלה בתורתו ובקדושתו, ושמו נודע ברבים בדרשותיו ובחבריו הנפלאים. רבי חיים אבולעפיא אשר כהן ברבנות איזמיר כשלושים שנה לאחר פטירת רבי אליהו, כותב עליו בהספמתו לספרו 'מדרש אליהו': "הרב דומה למלאך הלא זה אדוני אליהו... כל ימיו של אותו צדיק יושב ודורש, תחת אשר קנא לאלקיו כאיש מלחמות יעיר קנאה ריע, ורבים השיב בתכחות על עוון".

רבי אליהו חבר יותר משלושים ספרים, הנודע שבהם הוא 'שבת מוסר' שהדפיס בעשרות מהדורות. עוד חבר: 'מעיל צדקה' על עניני מצות צדקה; 'מדרש תלפיות' - ילקוט מאמרים לפי סדר א-ב; 'מדרש האתמרי' - דרשות; 'אגדת אליהו' - באור על אגדות הירושלמי; 'סמוכים לעד' - דרושים על סמיכות הפרשיות שבתורה, ועוד.

רבי אליהו האריך ימים וזכה לזקנה מפלגת. נפטר בעיר הולדתו איזמיר ביום ח' באדר ב' בשנת תפ"ט, ובה הובא למנוחת עולמים.

אמן שלא בכונה גם היא רצויה

במדרש (דבר זא) מובא: "אמר רבי יודן כל מי שעונה אמן בעולם הזה, זוכה לענות אמן לעתיד לבוא". רבי אליהו הכהן האתמרי מבאר כי בלשונו של רבי יודן: "כל העונה אמן", התחדש כי כל מי שענה אמן בעולם הזה, ולו פעם אחת בחייו, אפילו שגג ולא ענה אותה כהלכתה, זוכה בשכר זה לענות אמן בעולם הבא. על אחת כמה וכמה המקפיד לענות אמן כהלכתה בכל הזדמנות, בודאי אין קץ למתן שכרו (חוט של חסד' כי תבוא).

מי שיעודו הוא עניית אמן

באפן נוסף פרש רבי אליהו את דברי המדרש: האר"י הקדוש גלה (עץ הדעת טוב' כי תצא) שכאשר אדם חש קשר וחביבות מיוחדת למצוה מסוימת, עליו להסיק מכך כי ההקפדה על מצוה זו היא יעודו בעולם, ולפיכך שומה עליו לתת דעתו תמיד ולהזהר בירת שאת בקיומה. לכך רומז המדרש שלפנינו: "כל מי שעונה אמן", כלומר מי שדבק במצות עניית אמן, הרי זה אות כי זהו יעודו "בעולם הזה". כיון שפך, בבוא עתו יזכה "לענות אמן לעתיד לבוא" ולא יצטרף להתגלגל שוב לעולם, שהרי בצע את שליחותו באמנה פנדרש (שם).

מדרכי למיד את אסתר לענות אמן

פסק הרמ"א (או"ח קכד ז): "וילמד בניו הקטנים שיענו אמן, כי מיד שהתינוק עונה אמן, יש לו חלק לעולם הבא". דבריו מוסדים על דברי הגמרא בסנהדרין (ק"ב): "קטן מאימתי בא לעולם הבא... תנא משום רבי מאיר: משעה שיאמר אמן". על פי זאת דרש רבי אליהו את הפסוק שנאמר במדרכי (אסתר ב ז): "ויהי אמן את הדסה היא אסתר בת דוד כי אין לה אב ואם"; כיון שלאסתר לא היו אב ואם שילמדוה לענות אמן, לפיכך: "ויהי אמן" - מדרכי דאג לחנכה מקטנותה לענות אמן (מנחת אליהו פרק לב).

הזלזול באמן - חטא כפול

חז"ל אמרו כי בעוון אי עניית אמן חרבה הארץ וגלו ישראל מארצם,

שכך דרשו (ספרי האזינו פסקא טכ) את הפסוק האמור בשירת האזינו (דברים לב יט-כ): "ויאמר אסתירה פני מהם אראה מה אחריתם כי דור תהפכת המה בנים לא אמן בס"; "אל תהי קורא לא אמן בס' אלא: לא אמן בס' - שלא היו רוצים לענות אמן אחר הנביאים, בשעה שהיו מברכים אותם".

לפי שחרבן הבית נגרם בעוון אי עניית אמן, כדי לזכות לגאולה השלמה בבגן בית המקדש השלישי יש להקפיד על עניית אמן פראוי. בענין זה הביא רבי אליהו הכהן בספרו 'מנחת אליהו' (דרוש לב) באור נפלא ששמע מרבי מנחם הכהן אשכנזי, חתן רבי אהרן שמואל קייידנובר בעל 'ברפת הזבח', בשם הרבי ר' העשיל מקראקא:

המדרש אומר (איכ"ר א נז) שחרבן המקדש ארע לפי שחטאו ישראל בכפלים, כפתוב (איכה א ח): "חטא חטאה ירושלים", ובעבור כך אף לקו בכפלים כפתוב (ישעיה מ ב): "כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה", ואף נחמתם תהיה בכפלים, כפתוב (שם מ א): "נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם". החטא הנפול שבו חטאו ישראל הוא עוון אי עניית אמן. שכן בזהר הק' (תרומה קעח א) מבאר שהגימטריה של אמן שוה לגימטריה של שני שמות הקדש [הוי"ה ואדנות] כאחד, ואם פן נמצא שבכל עניית אמן מקימים מצוה כפולה, ולפיכך באותה מדה כל זלזול בה נחשב כחטא כפול.

אף ענשם של ישראל - 'לקו בכפלים' - נוגע במיוחד לזלזולם באמן, וכפי שמובאר בזהר הק' (וילך רפז א) שהמזלזל באמן נענש בכפלים. ולפיכך לא יזכו לנחמה בבגן הבית אלא 'בכפלים', כלומר כשישובו להקפיד על המצוה הכפולה, היא מצות עניית אמן. וכבר אמרו חכמים (ראה מדרש תהלים לא) שבזכות אמן באה הגאולה לישראל.

עניית אמן מקדשת את האדם

כאשר אדם עונה אמן, קונה הוא בכך קדושה לנפשו, ובכך יכולה נשמתו לחזור לגופו בעת תחית המתים. משום כך אמר רבי מאיר (סנהדרין ק"ב): "קטן מאימתי בא לעולם הבא? ... משעה שיאמר אמן" (סמוכים לעד' נשא; אגדת אליהו' שביעית פ"ד).

פְּנִינִים נִפְלְאִים וּמְתוּקִים עַל הַפְּרָשָׁה

זֶרַע שְׂמֻשׁוֹן

מתוך הספר המסגל "זרע שמשון" שחברו המקבל האלקי הקדמון רבי שמשון היים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זכר צדיק וקדוש לברכה. אשר בקש שילמדו בספרו והבטיח ישועות רבות למקימי בקשתו.

פְּרֻשֵׁת פְּקוּדֵי תִשְׁפָּ"ד • גְּלִיוֹן 283

תורת שמשון

אף שהמשכן הוקם בנס נתן ללמד מִכָּן על גבורת משה

מה הקשה רבנו הרא"ש? ומה הקשה עליו רבנו המהרש"א? ואיך מישב רבנו ה'זרע שמשון' את הדברים?

ויקם משה את המשכן ויתן את אדניו וישם את קרשיו ויתן את בריחיו ויקם את עמודיו: ויפרש את האהל על המשכן וישם את מכסה האהל עליו מלמעלה כאשר צוה ה' את משה: (מ, יח-ט) רבותינו דרשו בגמרא (מדים לה) שאין הקדוש ברוך הוא משרה שכניתו אלא על חכם גבור ועשיר, והראיה הוא משה עליו כתוב 'ויפרש את האהל', היינו שמושה פרש אותו, ונראה מִכָּן שהיה גבור. ושאלת הגמרא אולי היה אכן גבור בכדי לפרש את האהל, אך היה חלש בגופו. ומחמת קשיה זו מביאה הגמרא ללמד זאת מפסוק אחר. ומקשה הרא"ש, הרי בפסוק הקודם נכתב 'ויקם משה את המשכן', והיינו שהעמיד את הקרשים, והקרשים היו כבדים, ומזה לכאורה בודאי מוכח שהיה משה גם גבור, ומדוע לא לָמַדָה הגמרא משם.

אמנם המהרש"א תמה על הרא"ש, מי הכריח שיט ראיה משם, הרי אפשר לומר שהקמת המשכן היה בנס, כפי שכבר דרשו רבותינו על הפסוק 'הוקם המשכן' שהכונה שהוקם בנס.

רבנו ה'זרע שמשון' זלה"ה בא ומבאר את עמק קושית הרא"ש: אכן נתן ללמד מהפסוק של 'ויקם משה את המשכן' על גבורת משה, כפי טענת הרא"ש. שהרי אף אם נאמר כטענת המהרש"א שאכן ארע שם נס, בכל זאת יש להבין מדוע הנס נעשה דוקא על ידי משה ולא על ידי בצלאל, אלא מכרחים לומר כי ה' רצה לעשות נס קרוב לטבע, ולכן בחר במשה להקים את המשכן, כי כך נתן עדין לתלות הדבר בגבורת משה, שהרי אם בצלאל החלוש יותר היה מקים את המשכן, היה הנס גלוי יותר, ומזה גופא אפשר ללמד על גבורת משה. (זרע שמשון' פרשתינו אות ו)

הנהגה חדשה של מחילת הטאים לאחר מעשה העגל

מה הסתירה בין שתי המימרות בדברי רש"י? ומה התחדש בעולם לאחר מחילת מעשה העגל? ואיך זה מתקשר לשתי המימרות המובאים ברש"י?

אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלויים ביד איתמר בן אהרן הכהן: (שמות לה, כא).

ברש"י פרט, מדוע נכתב בלשון כפול 'המשכן משכן', ובאר שבא לרמז על המקדש שנתמשכן ונחרב שתי פעמים בגלל עונותיהן של ישראל, ו'משכן העדות' מרמז שעדות להם לישראל שותר להם על הטא העגל, שהרי השרה שכניתו ביניהם.

והקשו המפרשים, ששתי המימרות שמביא רש"י סותרים זה את זה, שהרי מה שנחרב המקדש וגלו ישראל והשתעבדו, הוא פעל יוצא ממעשה העגל, שהרי קדם לכן היה להם חרות משעבוד מלכויות, ואם כן לכאורה לא נמחל להם מעשה העגל.

ומתראי רבנו ה'זרע שמשון' זלה"ה: שהרי כל הטא בני ישראל היה בשביל להורות תשובה לרבים, שאם חטאו רבים ילמדו ממעשה העגל שנמחל להם, שאחר הטא העגל התחוללה דרך חדשה של תשובה וכפרה על העברות. ומעתה, כל ענש שבא על האדם, אינו בגין חטאו, אלא בגין כך שאינו שב בתשובה, והקב"ה מעניש וממשכן אותו עד שיצטעק בתשובה ואז יתכפר לו. וכל הנהגה זו התחדשה לאחר הטא העגל.

ועל פי זה מובן ברש"י כתב שהמקדש התמשכן בגלל עונות ישראל, היינו שהבורא ממתיק להם שיהזרו בתשובה ומיסרם עבור כך, ומזה רואים שאכן יש הנהגה חדשה של מחילת הטאים, וראיה הוא שגם עון העגל נמחל. (זרע שמשון' פרשתינו תחילת אות א)

וגויכס תחילתה בנים בני בנים כשמילי זיתים סביב לשלוחוס, חכמים וכוונים, זכמים מלואים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעטס

ברכת המחבר מתוך הקדמת הספר

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

לברכה והצלחה

דניאל אורי
בן רגי'נה מלכה

השלמת העיסוק בקיבוץ ובתעלה

לברכה והצלחה

רפאל דוד
בן נעמי

להצלחה וזריחה בכל מעשי ידיו מתוך עשיר ואשר ומתוך כבוד בלי דאגה

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

לברכה והצלחה

דבורה
בת עלקא

עיונו חנו בקיבוץ מתוך אשר ושטחה

לברכה והצלחה

שאול
בן רחל

להצלחה בכל מעשי ידיו ויטאל או כל משאלות לבו

פְּנִינִים וְרַעֲיוֹנוֹת כִּכְתָבָם וּכְלָשׁוֹנָם

הַטַּעַם שֶׁהַקֶּפִּיד הַקַּב"ה דוֹקֵא עַל הַבּוֹנִים

לְקוּשׁ (שְׁמַעוֹנֵי מַלְכִים א רְמוֹ קפו), 'וְתִשְׁלַם כָּל הַמְּלָאכָה, כִּי יִנּוֹן שֶׁהַשְּׁלִימוֹ הָאֲמֻנִין אֶת הַמְּלָאכָה, שְׁלֹמָה נִפְשָׁם. [-מְתוּ]. אִמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁלֹא יִכְרִיחוּם אֲמוֹת הָעוֹלָם וְיִבְנוּ עִמָּהֶם בְּנִינּוֹת, וְיִהְיוּ אוֹמְרִים, אֵלּוּ הֵם שָׂבְנוּ עִם שְׁלֹמָה בְּנִין אֲלֵקִים. קִטְשָׁה, לְמַה הַקֶּפִּיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אֵלּוּ הַבּוֹנִים, וְלֹא הַקֶּפִּיד אִף עַל הַכֹּהֲנִים שֶׁשְּׁמָשׁוּ בַּמִּקְדָּשׁ, שֶׁלֹא יֵלְכוּ בְּגִלוּת, כְּדִי שֶׁלֹא יֵאֱמְרוּ הָאֲמוֹת, שֶׁהֵם מִשְׁתַּמְּשִׁים בְּאוֹתָם הַכֹּהֲנִים שֶׁשְּׁמָשׁוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ לְהַקְדִּישׁ בְּרוּךְ הוּא. וַיֵּשׁ לֹמֵר, דְּהִכָּא שָׂאֲנִי, שֶׁהַבּוֹנִים שָׂבְנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נִתֵּן לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲכֵמָה וּבִינָה יִתְּרָה, כְּדַכְתִּיב (שְׁמוֹת לֵא, ב-ג) 'רָאָה קִרְאֲתִי בְשֵׁם בְּצֻלָּאֵל' וְכו', 'אֲשֶׁר נִתֵּן ה' חֲכֵמָה וְתִבּוּנָה בְּחֵמָה' (שֵׁם לֵו, א), וְכֵן הָיָה בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכֵן מֵעִיד הַכְּתוּב (מַלְכִים א' י, ד) 'בֵּן אִשָּׁה אֲלֻמְנָה הוּא מִמִּטָּה נִפְתָּלִי וְכו' וַיִּמְלֵא אֶת הַחֲכֵמָה וְאֶת הַתִּבּוּנָה וְאֶת הַדַּעַת' וְכו'. וְאֵם אֵלּוּ הַבּוֹנִים שֶׁזָכוּ לְחֲכֵמָה יִתְּרָה, הָיוּ הוֹלְכִים וּמִתְעַסְקִים בְּבִנְיַן שֶׁל נִבְרִים, הָיָה זְלוּזֵל גְּדוּל, וְלִכֵּן הִמְיָתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מֵה שְׁאִין כֵּן בִּפְנֵיהֶם, שֶׁלֹא הָיָה בָּהֶם שׁוֹם חֲכֵמָה יִתְּרָה, אֲלָא שֶׁהָיוּ מִתְעַסְקִים בְּעִשְׂתֵי הַקִּרְבָּנוֹת כְּדֶרֶךְ כָּל אָדָם, וְלִיכָּא זִילוּתָא. (אֵת ב)

**קְרִיאַת שֵׁם מִשְׁכַּן לְהִרְאוֹת לְיִשְׂרָאֵל
שְׁעֵתִיד לְהַתְּמַשְׁכֵּן לְטוֹבוֹתָם**

יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן בַּע"ב יוֹם, וְלִכְשֶׁתִּדְקַדֵּק בָּהֶם נִמְצָא שֶׁהֵם כְּלִים בְּכ"ה בְּכִסְלוֹ, אֲבָל, אִף עַל פִּי שְׁנַשְׁלֵמָה הַמְּלָאכָה מֵה גָדְלוֹ מִעֲשֵׂי ה' מְאֹד עִמְקוּ מִחֻשְׁבְּתֵיהֶם, שְׂרָצָה לְהַמְתִּין בַּחֲדַשׁ שְׁנוּלָד בּוֹ יִצְחָק, לְפִי שֶׁהַמִּשְׁכָּן נִקְרָא 'מִשְׁכָּן', שְׁעֵתִיד לְהַתְּמַשְׁכֵּן עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל (שְׁמו"ד נא, ג), וְלְפִי דַעַת אֲבָרְהָם וַיִּעֲקַב הָיוּ חִיָּבִים מֵיָתֵהּ, דְּסַבְרָא לְהוֹ יַחֲוֹהוּ עַל קְדֻשַׁת שְׁמֵהּ, אֲבָל לְפִי דַעַת יִצְחָק רְאוּיִם לְרַחֲמִים (עֵינן שַׁבַּת פֶּס, ב) וּמִשׁוֹם הֵכִי רַחֵם עֲלֵיהֶם, שֶׁשְׁפָּה חֲמָתוֹ עַל עֲצִים וְאֲבָנִים, כְּמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רַש"י בְּפָרָק קִמָּא דְקִדּוּשִׁין (לֵא, ב ד"ה אִיסְתֵּיעַא), וַעֲיֵן שָׁם. וּמִשׁוֹם הֵכִי נִקְרָא 'מִשְׁכָּן', שְׁעֵתִיד לְהַתְּמַשְׁכֵּן, וְכֵדִי לְהִרְאוֹת לְיִשְׂרָאֵל שֶׁשֵׁם זֶה שֶׁל מִשְׁכָּן הוּא לְטוֹבוֹתָם, שֶׁבְחַרְבֵן הַמִּקְדָּשׁ מִתְּפָרְיִן עֲוֹנוֹתֵיהֶם, מִשׁוֹם הֵכִי הַמְתִּין בַּחֲדַשׁ שְׁנוּלָד בּוֹ יִצְחָק. (אֵת ד)

**פְּנִינִים מִתּוֹרָתוֹ שֶׁל הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ -
הַרְה"ק רַבֵּי חַיִּים בֶּן עֶטְר נֹלְבַע ט"ו תְּמוּז תַק"ג**

רֵאִיָּה שֶׁהַפְּעֻמוֹנִים לֹא הָיוּ בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים מִמָּשׁ

**וַיַּעֲשׂוּ עַל שׁוּלֵי הַמַּעִיל רְמוּזֵי תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שְׁנֵי מִשְׁזָר:
וַיַּעֲשׂוּ פְעֻמְנֵי זָהָב טְהוֹר, וַיִּתְּנוּ אֶת הַפְּעֻמָּנִים בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים עַל
שׁוּלֵי הַמַּעִיל סָבִיב בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים: (לֵט, כד-כה)**

יֵשׁ מַחְלֻקַת הָאֵם הַפְּעֻמוֹנִים הָיוּ בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים מִמָּשׁ, אוֹ נִתְלוּ בְּסַמִּיכוֹת אֲלֵיהֶם, רַבְּנוּ הָאוֹר הַחַיִּים זְלַה"ה, מְבִיא בְּלִשׁוֹנוֹ הַמְּתוּקָה מִדְּבַשׁ: "מִכָּאֵן אֲנִי מְדַיק, שֶׁהָאֵמָת הוּא כְּהַסוֹבְרִים שֶׁהַפְּעֻמוֹנִים הֵם בְּשׂוּרָה עִם הָרְמוּזִים וְלֹא בְּתוֹכָם מִמָּשׁ". וּמְדַיק הָאוֹר הַחַיִּים זְלַה"ה וּמוֹכִיחַ אֶת דְּבָרָיו: שֶׁכְּתוּב בְּפָסוּק עַל מַעֲשֵׂי הָרְמוּזִים שֶׁנִּתְלוּ 'עַל שׁוּלֵי הַמַּעִיל', וְאַחַר כֵּן נֵאֱמָר טוֹב עַל הַפְּעֻמוֹנִים בְּפָנֵי עֲצָמָן 'עַל שׁוּלֵי הַמַּעִיל', וּמֵעֵתָה אֵם הַפְּעֻמוֹן נִמְצָא בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים מִמָּשׁ, לְמַה הִצְרֵךְ לְכַתֵּב טוֹב 'עַל שׁוּלֵי הַמַּעִיל', אַחַר שֶׁכָּבַר כְּתַב שֶׁהָרְמוּזִים הֵם 'עַל שׁוּלֵי הַמַּעִיל', וְהָרִי אֵם נְתוּנִים אֶחָד בְּשָׁנֵי, הָרִי שֶׁגַם נִתְּנָתָם שׁוּרָה יָחַד וּבְיָדָי מִכִּינּוֹן שֶׁנִּתְּנָנוּ 'בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים' נִמְצָאִים הֵם בְּשׁוּלֵי הַמַּעִיל, וּמִכָּאֵן אֲתָה לְמַד כָּאֲמוּר, שֶׁהֵם נִתְלוּ עַל הַמַּעִיל בְּפָנֵי עֲצָמָן וּמַחְמַת כֵּן הִצְרֵךְ הַפָּסוּק לֹמֵר שֶׁגַם הֵם נִתְּנוּ בְּשׁוּלֵי הַמַּעִיל.

הַטַּעַם שֶׁנִּכְתַּב בְּפָסוּק שְׁתֵּי פְעֻמָּים 'בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים'

**וַיַּעֲשׂוּ פְעֻמְנֵי זָהָב טְהוֹר וַיִּתְּנוּ אֶת הַפְּעֻמָּנִים בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים עַל
שׁוּלֵי הַמַּעִיל סָבִיב בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים: (לֵט, כה)**

רַבְּנוּ הָאוֹר הַחַיִּים זְלַה"ה מִקְּשָׁה: מִדּוּעַ כְּפָל לֹמֵר בְּפָסוּק פְּעֻמָּים 'בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים'. וּמְבֹאֵר שֶׁבֵּא לֹמֵר שֶׁיִּהְיוּ הַפְּעֻמוֹנִים מְכּוּנִים כְּגַד הָרְמוּזִים, שֶׁלֹא יִהְיֶה הַפְּעֻמוֹן מְשׁוּךְ לְצַד מִטָּה אוֹ לְצַד מַעְלָה, אֲלָא גּוֹפּוֹ שֶׁל הַפְּעֻמוֹן יַעֲמֹד בְּשׂוּרָה אַחַת עִם הָרְמוּזִים. וְכַשְּׁאֲמַר פַּעַם רַאשׁוֹנָה 'בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים', בֵּא לֹמֵר שֶׁהַשׂוּרָה תִּתְחַל וְיִסָּסִים עִם הָרְמוּזִים, וְהַפְּעֻמוֹנִים יִהְיוּ רַק לְפָנִים מֵהֶם, וְעַל כֵּן נַעֲשׂוּ הָרְמוּזִים יוֹתֵר מִהַפְּעֻמוֹנִים. וְכַשְּׁאֲמַר טוֹב 'בְּתוֹךְ הָרְמוּזִים' בֵּא כָּאֲמוּר לֹמֵר שֶׁיִּהְיוּ בְּאוֹתוֹ שׂוּרָה כָּאֲמוּר.

בְּצֻלָּאֵל עֲשֵׂה בְשִׁלְיָהוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַחַר שֶׁהִסְכִּימוּ עֲלָיו

**וְתַכֵּל כָּל עַבְדְּת מִשְׁכַּן אֶהָל מוֹעֵד וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כִּכְל אֲשֶׁר צִוָּה
ה' אֶת מֹשֶׁה בֶּן עֶשׂו: (לֵט, לב)**

רַבְּנוּ הָאוֹר הַחַיִּים זְלַה"ה מְבֹאֵר: שֶׁהֵגַם שֶׁלֹא עָשָׂה אֶת הַמִּשְׁכָּן אֲלָא בְּצֻלָּאֵל וְחֻכְמֵי הַלֵּב, בְּכָל זֹאת נֵאֱמָר 'וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל', כִּי שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ וְכֵאלּוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל עָשׂו, וְהֵגַם שֶׁלֹא מְצִינּוּ שֶׁעָשָׂה בְּצֻלָּאֵל אֲלָא בְּמִזְמַר ה' וְלֹא הֵם שְׁלַחוּהוּ, אִף עַל פִּי כֵן הָרִי הִסְכִּימוּ עֲלָיו וְלִכֵּן נַחֲשָׁב כְּשְׁלוּחָם וְכֵמוֹ שֶׁגַם הֵם עָשׂוהוּ.

לקבלת הגיליון במייל: zera277@gmail.com או באתר: zerashimshon.com | להפצה: 02-80-80-500 * לשמיעת שיעורים ועידונים: 02-80-80-600
נערך ע"י המחנך הרב יגון כהן שליט"א * ארה"ב: הרב מנחם בנימין פאשקעס 347-496-5657 * ארץ ישראל: הרב ישראל זילברברג 05271-66450
יז"ל ע"י זרע שמשון ע"ר 580624120 * ניתן לתרום לזכות ולעז"נ ולקחת חלק בהוצאות והפצת הגיליונות והספרים.
ניתן להפקיד בבנק מרכנתיל (17) סניף 635 מספר חשבון 71713028 ע"ש זרע שמשון, כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי בטל: 02-80-80-500 שלווח 3
זכות הצדיק ודברי תורתו הקדושים יגן מכל צרה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים בני חיי ומוזני וכל טוב סלה כהבטחתו בהקדמת ספריו.

אור החינוך

שבת קדש
פרשת פקודי-תזק
ב' באדר ב' תשפ"ב
גיליון שנ"ד

מאוצרו של מורנו ורבינו רבי אשר זיע"א

לאורו נלך

אם רק תחשב את המחשבה הזאת, שהקב"ה נמצא אתך תמיד, הדבר הזה בלבד מסגל להחיות אותך ולרפאות אותך מכל חלי ומכאובים, וכן גם תפסיק לפחד מאנשים, כי זה שנמצא תמיד עם הקב"ה שהוא חי החיים וצור העולמים, אין לו מה לפחד מיצורי אנוש בעלי תקוות התדלון. (אמרי אשר)

אור הפרשה לקח טוב מפרשת השבוע

חבר למען החילים היהודים שנגלחו למרבה הצער אל הצבא הרוסי, ובספר הוא מחזק אותם להמשיך לשמור על אמונתם ויהדותם למרות הקשיים והתלאות. "ומה עוד נשמע בסין?" שאל החפץ חיים, והיהודי שלא הבין את פשר השאלה, החל לספר על דברים שונים שהתרחשו בסין. והנה הזכיר היהודי כי לפני זמן מה, עלו המים באחד הסכרים בסין ושטפו את העיר הסמוכה, ואלפי אנשים טבעו במים השוצפים. לשמע הדבר החל החפץ חיים לגנח ולהאנח, ואמר לעצמו: "אוי ויי, אני צריך לחזור בתשובה!" התפלא היהודי ואמר: "רבי, כל הנטבעים היו סינים נכריים, ואפילו ספק יהודי לא היה שם, ומדוע אפוא הוא מתאנח על צרה זו עד שהוא צריך לחזור בתשובה?" והחפץ חיים הסביר לאיש: "אתה צריך להבין שאם נעמד נואם מפרסם בכפר המרכזית ונואם בשפת המדינה, ובין הדברים הוא מוסיף כמה מלים באידיש, למי פוגתו בדברים אלו? בודאי ליהודים שעומדים בצד ומאזינים לנאומו, שכן הגויים לא מבינים את שפתו. כך בדייק קורה בעולם כלו, הקב"ה מדבר אלינו באמצעות מארעות עולמיים. בסין טובעים אנשים, והוא מתפונן אלינו, כי הסינים לא מכירים את השפה של הקב"ה, אבל אנחנו כן מכירים. ואם כן עלינו להתעורר בתשובה."

ועוד עלינו לעשות דבר חשוב נוסף: להתפלל לשלום אחינו בני ישראל הנתונים בצרה ובשביה, הן ברוסיה והן באוקראינה ובכל מקום בעולם, שלא ינזק שום יהודי אפילו בקצה צפון חלילה, והקב"ה ירש את ספת שלומו על העולם כלו. ובתפלה מעמק לבנו, שיתקיימו בנו דברי חז"ל במדרש, כי כאשר רואים אמות מתגרות זו בזו יש לצפות לרגלי של משיח. ואם כך עלינו כבר להתכונן לקראת הגאולה העתידה, ובתפלה שתבוא במהרה בלי חבלי משיח, אלא פדברי הנביא ישעיה: "ברגע קטן יצבתיך וברחמים גדלים אקבצך."

העולם פלו גועש ורועש. רוסיה פתחה במלחמה נגד אוקראינה, וכך עוקבים במתח אחר מארעות המלחמה ומצפים מה ילד יום. אלו מתפללים על פגותיו של פוטין נשיא רוסיה, ואלו מביעים דעה מה בתכניתו בהמשך המלחמה. אחרים בכלל בטוחים כי מלחמת עולם שלישית בפתח, ואחרים מביעים דעה הפוכה, בקצור כלם דשים ודנים בנושא הבווער, תרתי משמע.

אבל אנחנו הרי יהודים מאמינים בני מאמינים, והמבט שלנו על כל מארע עולמי צריך להיות מבט יהודי מאמין. וכשאנחנו מעמיקים לחשב על המארעות, אין לנו להתעסק בפרטים הטכניים המעוררים סקרנות אצל האנשים, כמה חילים וכמה מטוסים, אילו פצצות וכמה פגיעות, אלא להבין כי יש כאן מסר שמימי מהקב"ה שמדבר אלינו. כן אלינו, בני ישראל שבארץ הקדש ובכל מקום בעולם.

ואם תשאלו מה הקשר שלנו עם רוסיה ואוקראינה הרחוקות? נזכר את מה שאמר צדיקים בכל הדורות, כי לעמת זמן בית המקדש הראשון בו זכינו לנביאים קדושים שהיו מעבירים לנו את דבר ה', הרי כיום שהסתלקה הנבואה מישראל, הקב"ה מעביר לנו מסרים באמצעות מארעות עולמיים. הוא גורם למלחמה בין רוסיה לאוקראינה, אבל מדבר בעצם אלינו! הוא מבקש לעורר אותנו מתרדמתנו, להראות לנו מה כחה של מלחמה ומה חלילה וחס יכול להתרחש בכל רגע קרוב אלינו, וברב רחמים הוא חס וחומל עלינו ומונע מאתנו כל צרה וצוקה.

ידוע הספור אודות ה"חפץ חיים", שפעם הגיע אליו יהודי אחד וספר לו כי הוא מגיע עתה מסין הרחוקה במזרח, לשם הוא נוסע לרגל מסחרו, ובקש להתברך מפי הצדיק. התענגן החפץ חיים על הנעשה ונשמע בסין הגדולה, שם התגוררה אז קהלה קטנה של יהודים בין מיליוני סינים, והחפץ חיים העניק לו את ספרו המפרסם "נדחי ישראל", אותו

חברת תהלים - התלמידים אומרים בכל יום חמשה מזמורי תהלים לפי הסדר ובשבת קדש ויום טוב אומרים ח"י מזמורי תהלים
חברת תהלים בשבת קדש בזמן הדלקת הנרות בבית מדרש רבי אשר זיע"א זמני אבות ובנים בגרודז'יסק במוצש"ק 20 דקות לאחר זמן ר"ת
סוף זמן קריאת שמע לשיטת המגן אברהם: 8.10 לשיטת הגר"א ובעל התניא: 8.52

אזרות

מאת אדנים (ח, טו)

ויקח ויתן את העדת (ט, כ)

יש לברך בכל יום מאה ברכות, וכמו שהאדנים היו היסודות למשכן, כך מאה הברכות הם היסוד בתי היהודי. "אדון" דומה ל"אדון", פאשר מברכים בכל יום מאה ברכות מכריזים כי הקב"ה הוא אדון הכל. (חדושי הר"מ)

ותכל פליעבדת משכן אהל מועד (טו, לב)

כתב רבנו ה"אור החיים" הקדוש ז"ע, שפסוק זה שבו נאמר 'ותכל' מרמז על שם הפסוק בתהלים 'ונכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה'", מפני שבני ישראל עשו את כל העבודה בתשוקה בכל נפשם כדי שתצא קלילת יפי.

בשילה, בנב, בגבעון, בית המקדש הראשון והשני. ונרמז במשלי אלתאב רשע לנוה צדיק אלתשדד רבצו, כי שבע יפול צדיק וגם. והשמיני הוא בית המקדש השלישי שיבנה במהרה. (אמרי אמת)

ויבא את הארון אל המשכן (ט, כא)

אמרו חז"ל במסכת מגילה: "דבר זה מסרת בידינו מאבותינו, מקום ארון אינו מן הפודה". והינו שהיה עומד בנס. מכאן למד החת"ם סופר, רמז שאין התורה תלויה במקום מסוים או בזמן מיוחד. אשר על כן, בכל עת ובכל מקום שרק נתן תיב אדם לקבוע עתים לתורה ולהגות בה. (משולחן גבוה)

בכל שאר העשיות של משה בהקמת המשכן, לא הזכיר אלא גוף המעשה: "ויתן את השלחן", "וישם את המנורה", וכדומה. ומה טעם נאמר בלוחות גם "ויקח", וגם "ויתן"? ללמד, שבנוגע לתורה צריך האדם לקחת ולתת, לקבל ולהשפיע, לא להסתפק בקיחה בלבד ולשמוך את תורתו לעצמו, אלא להעניק מחמתו גם לאחרים. (ממענינות הנחצ)

ויקם משה את המשכן (ט, יח)

משה רבנו היה מקים את המשכן בכל יום משבעת ימי המלוואים ומפרקו, וביום השמיני העמידו על תלו. וכנגד זה נהרס משכן ה' שבע פעמים: במדבר, בגלגל,

אזר וקרות

בסמוך לימי הפורים אנו מתענים את "תענית אסתר", אותו מתענים בדרך כלל ביום "ג באדר, היום האחד לפני י"ד באדר שהוא יום פורים דפרזים, ולעיתים מקדימים לפני כן פאשר י"ד באדר חל בשבת קדש, ואי אפשר לצום בשבת ולא בערב שבת, ולכן מקדימים ליום חמישי.

אולם שתי תמיהות יש בתענית אסתר, כפי שכתב בספר "תפארת צבי", ראשית מדוע מכנים אותו על שם אסתר המלכה? הרי התענית היתה בגלל גזרת המן ואחשורוש. ועוד, הרי תענית אסתר בכלל לא היתה בחדש אדר, אלא הצום היה שלשה ימים, בין י"ג לט' בחדש ניסן, ולמה קבעו אפוא את הצום בחדש אדר?

אלא שאם נשים לב נראה, שכל עקר כחו של המן הרשע, היה בגלל הפאור והפרוד שבעם ישראל. והרי זו היתה טענתו של המן לאחשורוש פמופייע במגלה: "ישנו עם אחד מפזר ומפרד בין העמים". וכך כתב ה"שפת אמת" שכל עקר כחו של המן היה הפאור והפרוד של עם ישראל, ולא ידע שבאמת הפאור טוב להם כדי שיפיצו את שמו של הקב"ה בכל העולם, אולם הפרוד אינו טוב להם כי ככה אין להם אחדות בעם ישראל ולכן היתה בהם חלשה והזליח המן להפיל עליהם את הגזרה. ואם היתה האחדות שורה בעם ישראל, לא היה המן מצליח לעמד נגדם ולהצר אותם.

אולם אסתר המלכה הבינה חיש מהר את הסבה לכוח של המן, ולכן מיד שלחה למרדכי ואמרה לו: "לך כנס את כל היהודים", דהינו לך ותפעל שתהיה אחדות בקרב עם ישראל, וכלם יתאחדו ביחד בכח אחד ובאהבה ואחוה, ואז יבטלו באחדות זו את כחו של המן הרשע ותבוא הישועה לעם ישראל.

ולפי זה נבין את שתי התמיהות שהעלינו. שכן לא לחנם נקבעה תענית אסתר דוקא לפני ימי הפורים בחדש אדר, ולא בחדש ניסן, ובדומה לכך גם קבעו את קריאת פרשת זכור בשבת הקרובה ביותר לפני ימי הפורים, כדי למחות את זכר עמלק שהמן הרשע היה מזרעו. ולכן גם נוהגים לתת מחצית השקל בתענית אסתר, כדי להקדים את השקלים שלנו לשקלים של המן, וכל זאת אנו עושים כדי לתקן את האחדות שבינינו קדם הפורים, כדי לבטל את כחו של המן שטען שבעם ישראל הוא מפזר ומפרד. ומכיון שאסתר היא זו שדאגה לאחדותו של ישראל, וכנסה את כל היהודים, לכן נקראת התענית על שמה.

וכך כתב הרבי ר' יהונתן אייבשיץ, שזו סבת נתינת מחצית השקל דוקא, העשירי לא ירבה והדל לא ימעיט, כדי להראות לעם ישראל את חשיבות האחדות, שכל אחד נותן רק חצי שקל בלבד, ויחד עם החבר הם מתחברים לשקל שלם באחדות שלמה.

ומתוך זה נבין להפליא את החיוב של משלוח מנות, שהיא אחת ממצוות הפורים, שאין דומה לו בשום חג ומועד, והכל מאותה סבה, לחזק את האחדות בקרב ישראל, כפי שכתבו השל"ה הקדוש והחת"ם סופר, כי בכך שנותנים מנות זה לזה, מרבים אהבה ואחוה, מעוררים אחדות ומשברים את כחו של המן הרשע.

ובדומה לכך היה מפרש הרה"ק רבי משה מסמבור, שהסביר את הפסוק "ישנו עם אחד מפזר ומפרד בין העמים", והטעים את התבות בפסוק שונה: "ישנו עם אחד" - פאשר עם ישראל נמצא באחדות פאיש אחד, אזי "מפזר ומפרד בין העמים" - בא מזה פרוד אצל העמים והם נשברים מול אחדות עם ישראל.

מאורות החיים משגים ידיעות הלכות ומנהגים

מאה ברכות בכל יום - חלק ב'

נשים וקטנים:

על אף מה שנאמר בגליון הקודם לגבי החובה על כל אחד לברך מאה ברכות כל יום, כתבו פוסקי זמננו שנשים וקטנים לא חייבים מעקר הדין לברך מאה ברכות כל יום, והטעם בגלל שרואים בדברי הפוסקים המונים את מאה הברכות שיש כל יום, שפלוו ביניהם גם ברכות שנשים וקטנים לא מברכים, כגון ברכת תפלין, ואם כן לא דברו כלל מענין נשים וקטנים.

מאיזה זמן עד איזה זמן מונים מנין זה:

נחלקו הפוסקים מתי עד מתי מונים לענין מאה הברכות של כל יום. יש אומרים שזה מתחלת היום בבקר, עד שהולכים לישון.

ולחלוקה, דעת רב הראשונים והפוסקים שמונים מצאת הפוכים, עד לתחלת הלילה שלמחרת, וכמו בכל מצות התורה שהיום הולך אחרי הלילה. אדם שמתפלל תפלת ערבית לפני זמן צאת הפוכים, יש בזה מחלוקת הפוסקים האם הברכות של תפלה זו נחשבים עם היום שלאחריו, או עם היום שלפניו.

וכשמתפלל תפלת ערבית של ערב שבת, הכרעת הרבה פוסקים שהברכות בודאי שייכות ליום השבת, אפלו שמתפלל לפני זמן צאת הפוכים, בגלל שעל ידי התפלה מקבל עליו שבת קדש. וכן

לענין הברכות של ברכת המזון שאחר סעדה שלישית, אפשר להחשיב אותם עם הברכות של שבת, אפלו אחר צאת הפוכים, כיון שאצל מי שמברך - עדיו שבת.

באילו ברכות יוצאים חובה זו:

לכתחלה יש להשתדל להשלים את מאה הברכות על ידי ברכות שכל אחד מברך לעצמו, או ברכות שהם חובה על כל אחד, אלא שאחד מוציא את כלם משום 'ברב עם הדרת מלוך', כגון קדוש, הבדלה, מגלה וכדומה. אבל לא על ידי ברכות שלא מוטלות על כל אחד בפני עצמו לברך אותם.

ובדיעבד אפשר לצאת גם בברכות שהם חובה הצבור ולא חובת יחיד, כמו ברכות העולים לתורה וברכות ההפטרה, בתנאי שישמע אותן היטב מתחלה ועד סוף ועינה אחריהם אמן.

ויש אומרים שבדיעבד אפשר לסמוך גם על הברכות של חזרת הש"ץ, אפלו שהם נחשבים פחות לגבי זה מברכות העולים לתורה - שהרי כבר התפלל כל אחד בעצמו:

וכן יש לציין, שלדעת רש"י אפשר בשעת הדחק לחשב גם את הפייט 'אין פאלקינו' (שאומרים בסוף התפלה), כהשלמה למאה ברכות.

בגליון הבא נחשב בע"ה באילו ימים חסרים ממנין הברכות.

אזרה זו תורה

מדברי חז"ל וגדולי ישראל

”ז' באדר נקבע ליום תענית של החברא קדישא, בדי שהחי יתן אל לבו, אם משה רבינו מת, מי לא

ימות? (הדרת קדש) ”

הנביאים ובין גדולי ישראל ששקמו רבנו משה כמו הרמב"ם. ועוד טעם לפי שמושה רבנו בא לו הכבוד והמעלה קדם שנתחכם, אבל התנאים נקראו רבן לאחר מכן ולכן קראו להם רבן קדם לשם. ועוד טעם לפי שבעת שהיה שמו משה לא נתנה התורה עדיו על ידו ונעשה רבנו אחר כך. ויש רמז בשמו משה רבינו שהוא בגימטריא תר"ג מצות, ולכן יש כותבים רבינו מלא ולא כפי הדקדוק רבנו חסרה יו"ד, כדי שהגימטריא תהיה שווה לתר"ג מצות.

הקב"ה בעצמו התעסק בקבורת משה רבנו, שנאמר "ויקבר אותו בגיא", והטעם שאזה לכו אמרו חז"ל במסכת סוטה, שבשעה שהיו ישראל עסוקים במצרים בבגה, היה משה רבנו מתנגע למצא את ארונו של יוסף להוציאו ממצרים, אמר לו הקב"ה אם בעיניך דבר קטן שעשית, חסד גדול הוא בעיני שלא בכסף וזהב השגחת, ואף אני ארד בכבודי ובעצמי לעשות עמו חסד כשתפטר מן העולם.

(לב המועדים)

שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד.

משה רבנו נולד ביום ז' באדר שנת ב' אלפים שס"ח, ונפטר בשבת קדש ז' באדר שנת ב' תפ"ח. ואמרו חז"ל במסכת סוטה, שאותה שבת שבה נפטר משה, היתה שבת של דיו ויג, נטלה רשות מזה ונתנה לזה, ומפרש רש"י שהיו בו שני זוגות, שני חברים, בתחלת היום למשה וסופו ליהושע בן נון.

ולכן נוהגים לומר צדוק הדין בשבת במנחה, מפני שאז נפטר משה רבנו, ונמנעו מלעסק אז בתורה מתוך שאמרו חכם שמת כל פתי מדרשות שבגיר בטליו. וכן נוהגים לאכל ביצים בשבת שהוא מאכל אבלים, כסמון לאבלות על פטירת משה רבנו.

ובספרים הובאו כמה טעמים למה נקרא משה רבנו, ולא רבנו משה? כדי להבדיל את משה אבי

אמרו חז"ל כי בשבעה באדר נולד משה רבנו ובשבעה באדר נסתלק. ומפאן נלמד, כי הקב"ה יושב ומלא שנותיהם של צדיקים מיום ומחדש להדש, שנאמר "את מספר ימיה אמלא".

מנין שנולד בו באדר? שנאמר "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום", ופרש רש"י "היום מלאו ימי וישנותי, ביום זה נולדתי וביום זה אמות". ומנין שנפטר בו באדר? שאמרו חז"ל במסכת קדושין בשבעה באדר מת משה, לפי שנכנסו בני ישראל בעשור להדש ניסן, ועברו שלשים ושלשה ימים מפטירת משה רבנו, שלשים יום לבכי ואכל, ועוד שלשה ימים להקנת הדרך ומעבר הירדן לארץ ישראל, ויצא ההשבון שנפטר בו באדר.

וכן אמרו חז"ל במגלה, שבשעה שהפיל הקון פור לקבע את היום בו יורג חלילה את כל היהודים, נפל בחדש אדר, והיה שמח שמחה גדולה, אמר נפל לי פור ברח שמת בו משה, ולא היה יודע

המאור שבתורה

מאוצר ספורי חז"ל

החוט המשולש לא במהרה ינתק

אלא בקש מחילוי לשחרר את הנדון למות ולהרשות לו לצאת מהעיר, ואת חברו צנה להכניס אל הפלא במקומו. עברו ימים ארבים והגיע היום המיעד, בו היה הנדון למות אמור לחזר, וכשראה המלך שהוא לא חזר עדן, בקש לבדק האם אהבתם של שני הידידים היא חזקה ואיתנה באמת.

מה עשה המלך? צנה לזרז את חייליו להוציא את הידיד מבית הפלא ולהובילו אל הגרדום, והללו כבר החלו לעשות את ההכנות האחרונות טרם תלייתו על העץ. ברגע האחרון, ראו כלם סוס דוהר מרחוק ועליו ישב הנדון למות שדהר במהירות כדי להספיק לחזור לפני שיהרגו את חברו הטוב. כשראה האיש שחברו כבר נמצא על העץ והחבל כבר כרוך על צווארו, דהר במהירות הישר אל הבימה שבמרכז העיר, דלג למעלה בחפזון, הוריד את החבל מצווארי ידידו והניחו על הצוואר שלו. "תלו אותי!" צעק הראשון, אולם ידידו סרב ובקש למות במקומו, וכך רבו שני הידידים וכל אחד בקש למות כדי שחברו לא יצטרך למות, והמלך עמד והשתומם אל מול אהבתם הגדולה של שני הידידים שלפניו.

מרב התפעלות הוריד המלך את החבל משניהם ואמר: "גם אתה וגם אתה, שניכם לא תצאו להורג, שכן עכשו גיליתי שאמנם ידידי אמת אתם, ומבקש אני מכם בקשה אחת. הכניסו גם אותי ביניכם ונהפוך יחד להיות שלשה ידידים טובים!"

ועל זה נאמר 'והחוט המשולש - לא במהרה ינתק', וכן נאמר במסכת אבות: 'ויקנה לך חבר'.

וזה גם באור הכתוב: 'ואהבת לרעך כמוך - אני ה'", פאשר הקב"ה רואה שאהב את חברך כמוך, אזי "אני ה'", כפיכיל רוצה גם הוא להצטרף לחברתכם". (ילקוט מעם לועז)

מעשה בשני ידידים שהידידות והאחדות הייתה שרויה ביניהם באפן מפלא. פעם אחת פרצה מלחמה גדולה במדינתם, ושני הידידים נלקחו בשבי, כל אחד למדינה אחרת. עברה תקופה ארבה ואחד הידידים הובל לעירו של חברו, והכרו כמרגל שחייב מיתה מטעם המלכות.

בעת שהובילו את האיש להריגה, עמד שם המלך כדי לראות את הריגתו, והנדון למות רץ אליו והתנפל לרגליו בתחנונים, והחל לבכות ולהתחנן שיעשה לו טובה אחת לפני מותו. שאלו המלך: "מה אתה מבקש ממני לפני מותך?" והאיש ספר: "סוחר גדול אני בעיר פלונית, ונתתי כסף רב בהלוואות לסוחרים רבים, אך אלו לא נתנו בידי שטרות על ההלוואות. רוצה אני לנסע לעירי כדי לגבות את הכספים, ויהיה לי כסף לתת לבני ביתי שלא ימותו ברעב. ומבטיח אני, שכאשר אסיים את עסקי, אחזר לכאן כדי שתוכלו לעשות עמי מה שתרצו". התפלא המלך על בקשתו ושאל: "כיצד יכול אני להאמין לך שתשוב לכאן כדי להרג?" אמר לו האיש: "אדוני המלך! בעיר זו מתגורר ידידי הטוב ביותר, והוא בודאי סופים להיות ערב בעבורי".

שלח המלך לקרא את ידידו של הנדון למות ושאל אותו: "האם מסכים אתה להיות ערב בשביל חברך הזה, ואם הוא לא יחזר עד זמן מסים, אהרג אותך במקומו?" למרבה פליאתו של המלך השיב האיש בחיוב, והודיע שהוא מסכים לשמש כמשפוח וערבו עד שובו של ידידו, ואם לא יחזר בזמן, מסכים הוא שיתלוהו במקומו על העץ.

הדבר עורר את השתאותו של המלך, אולם הוא לא אמר דבר

וואס הערט כייק אין חייבר

"שימה בפייהם"

בהתרגשות גדולה קבלו התלמידים את תכנית המבצע החדש "שימה בפייהם", שהוכן לטובתם לנצל הזמן בהתחדשות לזמן אדר - ניסן. הזמן שבו קימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם, וקימו את התורה מתוך אהבה.

ה' יתברך צנה את משה רבנו עליו השלום, ללמד את בני ישראל את התורה באפן של 'שימה בפייהם', דהינו לשים את התורה בתוך פיהם ולהסביר להם היטב את התורה הקדושה, עד שתהיה התורה מסודרת וברורה אצלם.

ובשם זה "שימה בפייהם", יצא לדרך המבצע החדש של חזרה ושנון של המסכתות משניות ופרקי גמרא שהתלמידים למדו בשנים עברו בחידור, במטרה שידעו את כל מה שלמדו באפן ברור 'בעל פה'.

כמו כן הכינו סדר מיוחד של מבחנים בתוך הכתות, כדי להעניק הזדמנות לכל התלמידים שחיו להבחן על כל מה שהם חוזרים ומשננים ומקדישים מזמנם הפנוי.

החזרה ושנון 'בעל פה', תהיה בעזרת ה' על כל מה שלמדו עד עתה בחידור, לפי תכנית מסודרת:

תלמידי כיתה ד' - הכיתה של הר"ר חיים שמחה נאדל הי", חוזרים ומשננים על משניות מסכת ברכות וספא.

תלמידי כיתה ה' - הכיתה של הר"ר שלמה צבי שטרנברג הי", חוזרים ומשננים על משניות מסכת ברכות, ספא, ראש השנה, תענית, ביצה, מועד קטן, וגמרא פרק אלו מציאות.

תלמידי כיתה ו' - הכיתה של הר"ר יחיאל רבינוביץ הי", חוזרים ומשננים על משניות מסכת ברכות, ספא, ראש השנה, תענית, מגלה, מועד קטן, חגיגה, יומא, וגמרא על הפרקים הכונס, המפסיד, אלו מציאות.

תלמידי כיתה ח' - הכיתה של הר"ר שמעון פריד הי", חוזרים ומשננים על משניות מסכת ברכות, ספא, ביצה, שבת, תענית, מגלה, מועד קטן, בבא מציעא, בבא בתרא, ראש השנה, יומא, חגיגה, פסחים, חגיגה, שקלים וגמרא על הפרקים האיש מקדש, אלו מציאות, הכונס, השוכר את האמניו, המפסיד, השואל.

תלמידי כיתה מכינה לשיבה - הכיתה של הר"ר שלמה פרל הי"ו והר"ר מנחם מנדל בוימל הי"ו, חוזרים ומשננים על משניות מסכתות ברכות, ספא, ביצה, שבת, תענית, מגלה, מועד קטן, בבא קמא, בבא מציעא, בבא בתרא, ראש השנה, יומא, חגיגה, פסחים, וגמרא על הפרקים שור שנגח, גולב הגזל, אלו מציאות, הכונס, השוכר את האמניו, המפסיד, השואל, האיש מקדש.

המבצע 'שימה בפייהם' - הדברבן להליהב את התלמידים לחזר ולשנון את למודיהם בעל פה, בכדי שיהיו 'שגורים על לשונם' כל פרקי הגמרא ומסכתות המשניות שלמדו. וכל מאות השעות של למוד תשבור, אשר בזכות הכל פיהם מתקנים עליהם, הכל מקדש לטובת נשמת האשה החשובה מרת לאה בת מו"ר רבי אשר זיע"א.

נשא תפלה לנותן התורה, שיפתח את לבם של התלמידים בתורה ויראת שמים, וישטע אהבתו בהם להיות דבוקים בנותן התורה ובתורה הקדושה כל ימיהם, ולגדל להיות תלמידי חכמים מפלגים ועובדי ה' באמת ובתמים.

ספודי צדיקים, הליכות ועבודת מאלפות

מאורות הצדיקים

התפשטות משה רבנו בכל דור

הצדיק רב דב בער מלענוא, בנו של הסבא קדישא מרוז'ין, הסביר פעם את פשר הדבר למה ל"ג בעומר הוא יום שמחה והלולא של התנא רשב"י, ואלו ב' באדר יום פטירת משה רבנו עליו השלום אין עושים שמחה כזו, וגם מתענים בו בני החברא קדישא?

אלא שיום ל"ג בעומר דומה לאדם שנסע ליריד לעשות עסק ומסחר מסים, וכשסים את העסק בהצלחה, הריהו חוזר לביתו שמח וטוב לב. וכך רשב"י בא לגלות בעולם את ספר הזהר וסודות התורה, וכאשר עלתה בידו ועשה עסק טוב, לכן ראוי יום פטירתו לשמח בו בשמחה נעלית. אבל משה רבנו שהתפשטותו בכל דור ודור, והוא בא ללמד תורה לעם ישראל, ועדין לא גמר מסחרו, כי בכל דור ודור בא משה רבנו ללמד תורה לבני ישראל ועומד לעזר לכל מי שלומד תורה, כמו שכתב האור החיים הקדוש שכל מי שעוסק בתורה זוכה לניצוץ מנשמת משה, והרמב"ם בהלכות תשובה כתב שכל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבנו, שהרי אמרו חז"ל שהתורה מנחת בקרן זוית וכל הרוצה יבוא ויקחנה, ועל ידי למוד התורה יכולים להגיע לדרגה זו לפחות לנגיעה במקצת כמו משה רבנו. (אדמו"ר מבאיאן שליט"א)

ז' באדר תענית צדיקים

ביום ז' באדר התפללו שחרית במנינו של רבי יואל מסטמיר, וכיון שהרבי האריך בתפלת הלחש, התחיל שליח הצבור בחזרת הש"ץ כפי שנהגו בכל יום, וכאשר סיים החזן עמד הרבי עדין בתפלתו, והחזן אמר קדיש במקום תחנון. כאשר סיים הרבי את תפלתו הסתובב ושאל בתמיהה למה לא אמרו תחנון? וכאשר השיבו לו כי היום ז' באדר יומא דהלולא של משה רבנו עליו השלום, אמר מיד: "אדרבה, תענית היום!" וצוה לומר תחנון למרות שכבר אמרו קדיש. (מבאר רבותינו)

משה רבנו לא מת

הרמב"ם בהקדמתו הידועה למשנה, מוסר את השתלשלות קבלת התורה ממשה רבנו ועד דורות התנאים והאמוראים, ובתוך דבריו הוא מזכיר כי משה רבנו כתב שלשה עשר ספרי תורה לפני מותו, וביום ז' לחודש אדר עלה אל החר ונסתלק. אך במקום שהרמב"ם יכתב בקצרה כי ב' באדר מת, בחר לו דרך ארפה והאריך שלא כדרך בלשון שנואית מיתרת: "והיה המקרה ההוא אשר קרהו מות בעיניו, בשביל שחסרנו ופקדנו אותו, וחיים לו לכבוד המעלה שעלה אליה". ותמונה לכאורה, למה כל האריכות הזאת, ולמה לא יאמר בקצרה כי ב' באדר מת משה? ואמר רבי יואל מסטמיר, כי הרמב"ם בקדשתו לא היה יכול לכתב שמושה רבנו מת ב' באדר, שהרי אמרו חז"ל במסכת סוטה משה רבנו לא מת, ולכן הוא סובב ומסבב דברים הרבה ובלבד שלא יבטא בלשונו הטהור דברים פשוטים שב' באדר מת משה, ומכאן נראה עד כמה מגיעה קדשת לשון הרמב"ם ז"ל. (עולמות שחרבו)

לעלוי נשמת משה בן עמרם

ב' באדר, יומא דהלולא של משה רבנו, היה רבי אהרן מבלז מצוה להדליק נר ולומר "לעלוי נשמת משה רבנו בן עמרם", כי הגם שמושה רבנו דבר עם ה' יתברך פנים בפנים, הרי שעוד יש מקום רב להתעלות נשמתו למעלות רמות שאין בהן השגה כלל. וידוע מה שמוכב בקצור אלשיך בפרוש למגלה, שמרדכי הצדיק תקן מתנות לאביונים לעלוי נשמת משה רבנו שסיעו לבטל הגזרה. (תמידין כסדרם)

מאור ההפטרה

הפטרת פקודי

[מלכים א' ז, נא - ח, כא]

למנהג רב בני אשכנז, מפטירים בהפטרת פרשת פקודי, (שלא כמנהג בני ספרד המפטירים בהפטרת ויקהל, וכן יש המפטירים שתי הפטרות).

בדומה לפרשתנו העוסקת בסופה, בענין השלמת המשכן והקמתה על ידי משה רבנו, עוסקת ההפטרה בענין גמר בנין בית המקדש שבנה שלמה המלך בירושלים. ומספרת איה אסף שלמה בחדש תשרי את זקני ישראל - הסנהדרין והנשיאים, כדי לחנוכו.

הרבה שנים אחרי שבני ישראל התישבו בארץ ישראל, היה עדין הארון נודד במקום למקום בלי מעון קבוע, ואז התעורר דוד המלך לבנות את בית המקדש, אבל הקדוש ברוך הוא מנע אותו מזה, בגלל שהועיד ה' לך את שלמה בנו.

שלמה המלך עסק בבניית הבית וכלי שבע שנים, עד שבשנה האחת עשרה למלכותו נגמרה ונשלמה המלאכה.

בתחלת ההפטרה מספר על האוצרות שדוד המלך הקדיש לבניית בית המקדש, ושלמה נתן אותם באוצרות בית ה'.

אחר כך מתאר איה העלו את הארון עם שני לוחות הברית שמושה הניח בארון, מעיר דוד למקומו הקבוע בקדש הקדשים. ועשו את זה ברב עם ובשמחה גדולה.

וכן הביאו לבית המקדש גם את אהל מועד של משה רבנו, שבני ישראל העלו לארץ ישראל, אשר הוקם בשילה, ואחר כך בגבעון, ועכשו גנזו אותו בהיכל המקדש. לרמז שאפלו שבית המקדש היה יותר יפה מהמשכן, הוא היה המשך למשכן שעשה משה רבנו במדבר ונזון מקדשתו.

גם מובא בהפטרה מה שאמר שלמה, על רצונו של אביו בבנין בית המקדש, וה' אמר לו שהרצון שלו יחשב כאילו עשה את זה בפעל.

מהדרכותיו והנהגותיו של מו"ר רבי אשר זי"ע א"ש לְאִזְרוּ גֵלְךָ

לְאִזְרוּ גֵלְךָ

והיות שהרבוננו של עולם רוצה שנכנע אליו ולהכיר בעצמנו שאין אנו מפעילים מעצמנו כלום אלא הכל הוא מתנה מאת הבורא יתברך שמו, ואין בכחנו לעשות מאומה בלעדיו יתברך, ולא נתגאה עם מעמד של כבוד ושלא נחשב שיש לנו מעמד עצמי ובכלל יש מציאות לעצמי בעולם, כפי שאמרנו חז"ל, שהקב"ה אומר על מי שהוא בעל גאון וחושב את עצמו לגדול, אזי "אין אני והוא יכולים לדור במדור אחד", שאין הקב"ה יכול לגור יחד עם אחד שמחשיב את עצמו גדול, ומכיון שכבודו מלא העולם והקב"ה נמצא בכל מקום, אזי אין שיכות של מציאות לאדם שהוא בעל גאון להיות בכלל בכל העולמות.

ולכן, כאשר אדם נתקל באיזה קשי עם חבר או עם פעלה שצריך לעשות, או עם קשי בהבנת הלמוד שהוא לומד, או שהוא מרגיש כבדות מצדו לעשות את רצון ה', אז צריך האדם לדעת שהקשי לא נגרם על-ידי הסביבה שלו או בדמיות שבהן הוא נתקל, ולא בגלל שקשה מה שצריך לעשות או שקשה הבנת הלמוד, אלא הוא נתקל בהזדמנות פז שבאה אליו מן השמים בכדי שיוכל על-ידי זה להגיע לתקון נפשו, וזה עוזר לנו להכניע לה' יתברך ולהכיר שאין אנו מציאות לעצמנו, וכאשר נתקלים בקשי עם הסביבה ואנו יודעים שנתקלנו בתקון נפשנו, ומוותרים ומכירים שהבעיה והקשי הנו לטובתנו ולא השני, אז זה נקרא ותור, והיות שהאדם מותר על מעמדו ונתן נקדה של הכנעה ובטול, הרי שעל ידי זה מתפרסם שיש מנהיג לבירה, וזהו אפוא קדוש השם גדול שגורם האדם!

מו"ר רבי אשר זי"ע היה דורש תמיד מהחברים לותר אחד לשני, משוחח על מדת הותרנות שהיא מדה חשובה עד מאד והאדם צריך להתחזק במדה זו כל ימיו, להיות מן הותרנים ולא מן הדורשים והעומדים על שלהם, שלא להיות עקשן עם השני אלא להיות מן המותרים, שלא להיות קשה כארו אלא רך כקנה, ולהיות מן הנכנעים והותרנים ולא מן העקשנים.

ורגיל היה מו"ר זי"ע לומר ולהסביר במתק דברי שפאשר האדם מותר לחברו, הוא עושה בזה פעלה של קדוש השם. באחד המועדים, הגיע חבר לשאל את רבי אשר, היות שיש לו חזקה לקבל עליה חשובה לתורה מדי שנה, והגבאי בקש ממנו לותר על זה לטובת מישהו אחר שהוא רוצה לכבדו באותה עליה, האם עליו לותר על העליה או שהיות שיש לו חזקה בענין נשגב פז, אז יבקש מהגבאי שלא להעביר את העליה למישהו אחר? ענה לו רבי אשר קבלת עליית זה רק מנהג טוב, אולם ותור זה קדוש השם, כי באמצעות הותר האדם מותר מעצמו ונותן בזה נקדה של הכנעה ובטול לקדשה שזה להרבוננו של עולם.

האדם מטבעו קשה לו לותר על כל דבר, היות שהדבר שיש לו או דבר שהוא חושב שמגיע לו, אזי האדם חושב שזה שלו ובה יש לו אחיזה במעמדו ודמיון גדלותו, אבל לפי האמת האדם הוא בגדר של אין ויסודו וסופו לעפר, והוא בא לעולם כשהוא ריקם, וכל מה שרוכש בעולמו על-ידי עבודתו ותורה ומצות זה הכל השפעה של רחמים וחינה על בראיו בכדי שיכירו וידעו כל יושבי תבל וכו'.

מִלֵּא אִיב!

אחולים לבביים לתלמידים היקרים
לרגל יום הולדתם בשעה טובה ומצלחת נ"י

אברהם ישי הלוי הופמן נ"י - כתה מכינה
מרדכי קירשנבוים נ"י - כתה א'
יהונתן כוהר נ"י - כתה ד'

פרותיה מתוקים צלה נאה אמת המים עוברת תחתיה, ותזכה ללכת בדרך האמונה הפשוטה הסלולה לנו ממו"ר רבי אשר זי"ע דרך כל הצדיקים האמתיים של כל הדורות ותעשה נחת רוח לבורא יתברך שמו ולהוריהם ולתפארת עם ישראל

פרשת פקודי

ו' אדר ב' תשפ"ד

שנה ו' | גליון מס' 221

פיניות והודעות למערכת:

ניתן להשאיר בקו בני בינה:
טל': 03-3064100 שלוחה 6.

לתרומות ולהנצחה בעלון:

ניתן לתרום דרך קו בני בינה בעלי הניל,
שלוחה 9, וכן בעמדות יודרים פלוס

בפיקוח
רבנים ומחנכים
שליט"א

"הסבל הערבי היה המום בלד... חבורת הילדים פרצה בצחוק מתגלגל"

בינו נא זאת

למקשינו החשמל שהובאו מעבר לים. סוף סוף המקרה הענק הצליח לעבור בפתח, ואז אנו רואים את הסבל הערבי פונה לכיוון המסבך רחב הידים, שם הוא רואה ישיבה רחבה, הוא מנסה לזחוף ולהכניס שם את המקרה, והופ... המקרה נכנס בדייק! לאותה ישיבה.

הסבל הערבי היה המום בלד, והגיע, ספק לעצמו-ספק לחבורת הילדים שהציצה מבעד לדלת וניאולה בדייק.

אנו חבורת הילדים, פירצנו בצחוק מתגלגל. זה היה כל כך ברור שהישיבה הובנה מלבטחלה כדי שתתאים למקרה הענק, ורק טפס כמו הסבל הערבי חושב לעצמו שזה התאים באופן מקרי. השעון הורה על השעה 7:50, ואנו הילדים דלגנו על גרמי המדרגות, לכינו ההסעה שאמורה היתה להגיע בעוד דקות ספורות.

במשך הימים שאחר כך, שמענו את עצמנו מחקים טוב ושוב את קולו של הסבל הערבי וניאולה בדייק, ומצחקקים על טפשותו של אותו סבל ערבי, שלא הבין שהישיבה נבנתה מלבטחלה מתוך מחשבה תחלה עבירי המקרה הענק.

בסעודת ליל שבת קודש, בתחלת הסעודה, לאחר ציצית פרוסת המוציא, קשענו שרש שקט יחסי סביב שולחן שבת קודש, התעופפו אחד מפקדיו שבקבוצי השטיה הישר אל תוך צלוחית הפחיתה.

מבלי משים, פלט אחד הילדים ואמר, וניאולה בדייק, וכמוכן שחבורת הילדים פרצה בצחוק משעשע.

הרים את ידו, הסה אותנו, ופאל לכתת הצחוק.

כפינו וספרנו לו

בפירוט רב מה שראינו, וכמה שאתו הסבל היה טפס ומצחיק.

אהההה..., הפטיר אבא, תוך כדי שהוא מלטף את זקנו הייחד על פי מדותיו, ומבלע תחת שפמו חייו קל:

"דבר ראשון, זו ההזדמנות לתדד שוב את מה שהראש ישיבע וזכורנו לבדק לה אומנת, והואיל והאירציטי שלו נחול השבוע, שיהיה זה לעלו נשמתו.

"ורוממות", לחיות "ורוממות", ולהרגיש "ורוממות".

מי שזכה לשמע את קולו המתוק של הראש ישיבע זצל"ל בשהיה עונה לשלפון, המשיך אבא בערגה, הוא לא השתמש במלה המקובלת, אלא היה אומר תמיד "שלום שלום". ויותר ממה שלמד אחרים, היה הוא עצמו דגמה מוחשית, איך לשמר על הפה הקדוש, בנקיות מפלאה.

והיאף ביית של רוממות, זה ורוממתנו מכל הלשונות, להפגע ככל האפשר מלהשתמש במלים רחוביות, שהן ההפך המוחלט מרוממות הלשון, ובכלל זה לא לחזיר על מילה ששומר הסבל הערבי, שהיא מילה רחובית מבחכת.

אבל בעקר אני רוצה לשאול, מה הקשר בין הספור עם המקרה, לתקופה בה אנו נמצאים? תמיד השתדל אבא ללמד מוסר השכל מפל דבר שקורה בעולם.

"זה קשור לפרשה" אמר מדי אחי הגדול אלי, שחזר מהישיבה ל"שבת במוסגרת עצמית" וקרה מכתב הישיבה חופשית בשיבה, "משה רבנו אמר תחלה לבלצאל להכין את הפלים ואחר כך לבנות את המשכן, ובלצאל שנה מהוראותיו של משה רבנו, ובנה קדם את המשכן ואחר כך את הפלים, כמנהגו של עולם שתחלה מכינים בית שיהתאים לפלים, ולאחר מכן מכינים את הפלים פנימה".

"כפה מאד", התפעל אבא, אבל התנגדתי לספור של מנולת הסתר-אסתר.

משפחה אבא שהילדים לא ידעו פנתו, פתח והסביר: "כידוע, בפעשה של נס פורים, ישנם המון פרטים שהתרחשו בפליכול באופן מקרי, אשר מסובב כל הסבות סבב שפאפו הנראה כ'טבעי', תצמח הישיעה לעם ישראל.

כפליכול ב'מקרה' הפליכה ושתי הנהגה, וכפליכול ב'מקרה', אסתר נבחרה להיות המלכה תחתיה.

אבל כשמבוננים מכינים ש'מאת ה' היתה זאת' כדי לסבב דבר צרופי המקרים את הצלת עם ישראל מידי המן הרשע.

מי ששום לב, רואה שבמלה 'מקרה', מסתרות המלים 'רק מה'... סים אבא את דבריו.

"ב'מקרה' מודכי הצדיק הצייל את הפלך אחשוורוש מתכנית החסול הסודית של בנותו ונתת", הוסיף יעקב.

"ב'מקרה' נפתח ספר הזכרונות של אחשוורוש בדייק בפעשה של מרדכי", החרה אחריו וחיאל.

"ב'בדייק במקרה' באותה השעה המן הרשע עשה רעש בחצר הפלך", צחקק יוסי.

"זה ממש ההפך מהמון", הוסיף אבא.

"המן היה מצרע עמלק שהיה כל פלו 'אשר קרה' - ותלה כל דבר בגורם מקרי, ללא השגחת השי"ת, ולכן ה' סבב שדניאל ינס פורים יתרחש על ידי מקרה כפליכול, להראות קבל עם ועולם, כי כל המקרים, הנם אף נק ממת ה' יתברך".

"אני נזכר פעת בעוד צרופי מקרים שיש במגלה", הוסיף אבא כשחיהו רחב נסוג על שפתי, אבל נראה לי שדניאל להשאיר לילדים אחרים למצוא אותם, ולכן תודיעו לכל ילדי בני בינה", שכל ילד שיימצא עוד 'צרוי מקרים' במגלה, שישאיר הודעה בקו - 'בני בינה', ובעזרת ה' לאמר פורים תהיה הגרלה בין כל הילדים שהשאירו הודעה עם 'צרוי מקרים' במגלה.

"רגע, נזכרתי בעוד משהו", זעק וחיאל, "במקרה ששכחתם הבת של המן צלפה את הדלי המפורסם על הראש של אבא שלה".

"וככה במקרה' הוא הגיע למשתה של אחשוורוש עם ריח של בוואש", החרה אחריו יוסי.

"ימה שאנחנו צריכים ללמד מזה, הוא - שכל מה שקורה בעולם סביבנו, הכל בהשגחה פרטית מפלאה.

אין שום דבר בעולם שקורה לכו, וכמו שכתב הרמב"ן בסוף פרשת בא "שאינו לאדם חלק בתורת משה רבנו, עד שנאמין בכל דבריו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומהגו של עולם".

אז מי יותר 'טפס ומצחיק', סים אבא את דבריו בשיאה, האם הסבל הערבי, או מי שלא שם לב כל רגע, שכל מה שקורה מסביבנו, הכל הכל זה השגחה מפלאה של הבורא יתברך שמו??

"וגם הילדים שזינו בהגרלה של 'בני בינה' זה השגחה פרטית מבחכת", קבע יעקב.

"וגם אם הזכיה תתעלב, כפי שהיה אצלי" הוסיף צבי, "זה גם מכתבו משמים".

חייו רחב התפשט על פניו של אבא.

"וזכרים אף קוראים לשכנים החדשים שלנו?"

"פונקטות מלו!", השיבו פלם פה אחד.

"ואתם יודעים מה פרוש המלים 'פונקט [פון] - והימל' באידיש?"

שאל אבא.

"בדייק משמים!"

למקשינו החשמל שהובאו מעבר לים. סוף סוף המקרה הענק הצליח לעבור בפתח, ואז אנו רואים את הסבל הערבי פונה לכיוון המסבך רחב הידים, שם הוא רואה ישיבה רחבה, הוא מנסה לזחוף ולהכניס שם את המקרה, והופ... המקרה נכנס בדייק! לאותה ישיבה.

הסבל הערבי היה המום בלד, והגיע, ספק לעצמו-ספק לחבורת הילדים שהציצה מבעד לדלת וניאולה בדייק.

אנו חבורת הילדים, פירצנו בצחוק מתגלגל. זה היה כל כך ברור שהישיבה הובנה מלבטחלה כדי שתתאים למקרה הענק, ורק טפס כמו הסבל הערבי חושב לעצמו שזה התאים באופן מקרי. השעון הורה על השעה 7:50, ואנו הילדים דלגנו על גרמי המדרגות, לכינו ההסעה שאמורה היתה להגיע בעוד דקות ספורות.

במשך הימים שאחר כך, שמענו את עצמנו מחקים טוב ושוב את קולו של הסבל הערבי וניאולה בדייק, ומצחקקים על טפשותו של אותו סבל ערבי, שלא הבין שהישיבה נבנתה מלבטחלה מתוך מחשבה תחלה עבירי המקרה הענק.

בסעודת ליל שבת קודש, בתחלת הסעודה, לאחר ציצית פרוסת המוציא, קשענו שרש שקט יחסי סביב שולחן שבת קודש, התעופפו אחד מפקדיו שבקבוצי השטיה הישר אל תוך צלוחית הפחיתה.

מבלי משים, פלט אחד הילדים ואמר, וניאולה בדייק, וכמוכן שחבורת הילדים פרצה בצחוק משעשע.

הרים את ידו, הסה אותנו, ופאל לכתת הצחוק.

כפינו וספרנו לו

בפירוט רב מה שראינו, וכמה שאתו הסבל היה טפס ומצחיק.

אהההה..., הפטיר אבא, תוך כדי שהוא מלטף את זקנו הייחד על פי מדותיו, ומבלע תחת שפמו חייו קל:

"דבר ראשון, זו ההזדמנות לתדד שוב את מה שהראש ישיבע וזכורנו לבדק לה אומנת, והואיל והאירציטי שלו נחול השבוע, שיהיה זה לעלו נשמתו.

"ורוממות", לחיות "ורוממות", ולהרגיש "ורוממות".

מי שזכה לשמע את קולו המתוק של הראש ישיבע זצל"ל בשהיה עונה לשלפון, המשיך אבא בערגה, הוא לא השתמש במלה המקובלת, אלא היה אומר תמיד "שלום שלום". ויותר ממה שלמד אחרים, היה הוא עצמו דגמה מוחשית, איך לשמר על הפה הקדוש, בנקיות מפלאה.

והיאף ביית של רוממות, זה ורוממתנו מכל הלשונות, להפגע ככל האפשר מלהשתמש במלים רחוביות, שהן ההפך המוחלט מרוממות הלשון, ובכלל זה לא לחזיר על מילה ששומר הסבל הערבי, שהיא מילה רחובית מבחכת.

אבל בעקר אני רוצה לשאול, מה הקשר בין הספור עם המקרה, לתקופה בה אנו נמצאים? תמיד השתדל אבא ללמד מוסר השכל מפל דבר שקורה בעולם.

"זה קשור לפרשה" אמר מדי אחי הגדול אלי, שחזר מהישיבה ל"שבת במוסגרת עצמית" וקרה מכתב הישיבה חופשית בשיבה, "משה רבנו אמר תחלה לבלצאל להכין את הפלים ואחר כך לבנות את המשכן, ובלצאל שנה מהוראותיו של משה רבנו, ובנה קדם את המשכן ואחר כך את הפלים, כמנהגו של עולם שתחלה מכינים בית שיהתאים לפלים, ולאחר מכן מכינים את הפלים פנימה".

"כפה מאד", התפעל אבא, אבל התנגדתי לספור של מנולת הסתר-אסתר.

משפחה אבא שהילדים לא ידעו פנתו, פתח והסביר: "כידוע, בפעשה של נס פורים, ישנם המון פרטים שהתרחשו בפליכול באופן מקרי, אשר מסובב כל הסבות סבב שפאפו הנראה כ'טבעי', תצמח הישיעה לעם ישראל.

כפליכול ב'מקרה' הפליכה ושתי הנהגה, וכפליכול ב'מקרה', אסתר נבחרה להיות המלכה תחתיה.

אבל כשמבוננים מכינים ש'מאת ה' היתה זאת' כדי לסבב דבר צרופי המקרים את הצלת עם ישראל מידי המן הרשע.

מי ששום לב, רואה שבמלה 'מקרה', מסתרות המלים 'רק מה'... סים אבא את דבריו.

"ב'מקרה' מודכי הצדיק הצייל את הפלך אחשוורוש מתכנית החסול הסודית של בנותו ונתת", הוסיף יעקב.

"ב'מקרה' נפתח ספר הזכרונות של אחשוורוש בדייק בפעשה של מרדכי", החרה אחריו וחיאל.

"ב'בדייק במקרה' באותה השעה המן הרשע עשה רעש בחצר הפלך", צחקק יוסי.

"זה ממש ההפך מהמון", הוסיף אבא.

"המן היה מצרע עמלק שהיה כל פלו 'אשר קרה' - ותלה כל דבר בגורם מקרי, ללא השגחת השי"ת, ולכן ה' סבב שדניאל ינס פורים יתרחש על ידי מקרה כפליכול, להראות קבל עם ועולם, כי כל המקרים, הנם אף נק ממת ה' יתברך".

בפירוט רב מה שראינו, וכמה שאתו הסבל היה טפס ומצחיק.

אהההה..., הפטיר אבא, תוך כדי שהוא מלטף את זקנו הייחד על פי מדותיו, ומבלע תחת שפמו חייו קל:

"דבר ראשון, זו ההזדמנות לתדד שוב את מה שהראש ישיבע וזכורנו לבדק לה אומנת, והואיל והאירציטי שלו נחול השבוע, שיהיה זה לעלו נשמתו.

"ורוממות", לחיות "ורוממות", ולהרגיש "ורוממות".

מי שזכה לשמע את קולו המתוק של הראש ישיבע זצל"ל בשהיה עונה לשלפון, המשיך אבא בערגה, הוא לא השתמש במלה המקובלת, אלא היה אומר תמיד "שלום שלום". ויותר ממה שלמד אחרים, היה הוא עצמו דגמה מוחשית, איך לשמר על הפה הקדוש, בנקיות מפלאה.

והיאף ביית של רוממות, זה ורוממתנו מכל הלשונות, להפגע ככל האפשר מלהשתמש במלים רחוביות, שהן ההפך המוחלט מרוממות הלשון, ובכלל זה לא לחזיר על מילה ששומר הסבל הערבי, שהיא מילה רחובית מבחכת.

אבל בעקר אני רוצה לשאול, מה הקשר בין הספור עם המקרה, לתקופה בה אנו נמצאים? תמיד השתדל אבא ללמד מוסר השכל מפל דבר שקורה בעולם.

"זה קשור לפרשה" אמר מדי אחי הגדול אלי, שחזר מהישיבה ל"שבת במוסגרת עצמית" וקרה מכתב הישיבה חופשית בשיבה, "משה רבנו אמר תחלה לבלצאל להכין את הפלים ואחר כך לבנות את המשכן, ובלצאל שנה מהוראותיו של משה רבנו, ובנה קדם את המשכן ואחר כך את הפלים, כמנהגו של עולם שתחלה מכינים בית שיהתאים לפלים, ולאחר מכן מכינים את הפלים פנימה".

"כפה מאד", התפעל אבא, אבל התנגדתי לספור של מנולת הסתר-אסתר.

משפחה אבא שהילדים לא ידעו פנתו, פתח והסביר: "כידוע, בפעשה של נס פורים, ישנם המון פרטים שהתרחשו בפליכול באופן מקרי, אשר מסובב כל הסבות סבב שפאפו הנראה כ'טבעי', תצמח הישיעה לעם ישראל.

כפליכול ב'מקרה' הפליכה ושתי הנהגה, וכפליכול ב'מקרה', אסתר נבחרה להיות המלכה תחתיה.

אבל כשמבוננים מכינים ש'מאת ה' היתה זאת' כדי לסבב דבר צרופי המקרים את הצלת עם ישראל מידי המן הרשע.

מי ששום לב, רואה שבמלה 'מקרה', מסתרות המלים 'רק מה'... סים אבא את דבריו.

"ב'מקרה' מודכי הצדיק הצייל את הפלך אחשוורוש מתכנית החסול הסודית של בנותו ונתת", הוסיף יעקב.

"ב'מקרה' נפתח ספר הזכרונות של אחשוורוש בדייק בפעשה של מרדכי", החרה אחריו וחיאל.

"ב'בדייק במקרה' באותה השעה המן הרשע עשה רעש בחצר הפלך", צחקק יוסי.

"זה ממש ההפך מהמון", הוסיף אבא.

"המן היה מצרע עמלק שהיה כל פלו 'אשר קרה' - ותלה כל דבר בגורם מקרי, ללא השגחת השי"ת, ולכן ה' סבב שדניאל ינס פורים יתרחש על ידי מקרה כפליכול, להראות קבל עם ועולם, כי כל המקרים, הנם אף נק ממת ה' יתברך".

גליון 617
שנה י"ג תשפ"ד

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ה ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

וכבוד ה' מלא את המשכן

תנאים עשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל, עד שהם במצרים שאינו מוציאם משם אלא על מנת שיעשו לו משכן, וישרה שכנינו ביניהם, כמו שאמר, וידעו כי אני ה' אלקיהם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, לשכני בתוכם על מנת לשכני בתוכם. וכשהוקם המשכן, ירדה השכינה ושרתה בתוכם, דבר שלא היה משנברא העולם, עד אותה שעה נעשה באותו היום, שמשנברא העולם ועד אותה שעה לא שרתה שכנינה כתחתונים, אלא משהוקם המשכן ואילך.

בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל להקים את המשכן, רמז למלאכי השרת שיעשו אף הם משכן, ובעת שהוקם למטה הוקם למעלה, והוא משכן הנער ששמו מט"ט, שבו מקריב נפשותיהם של צדיקים לכפר על ישראל בימי גלותם.

(במד"ר י"ב - ה' - ס"ו)

פרשת השבוע

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם

מסופר על הרה"ק רבי ר' זוסיא מאניפולי זיע"א שאמר: האדם בעצמו הוא מקדש מעט, "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", בתוכו של כל אחד ואחד, אם תהיה אחדות ביניכם, ותעזרו איש לרעהו, אז תהיה השכינה שורה במעשה ידכם, וישכון השלום בביתכם, כמו שאמר דוד המלך ע"ה, "אין שלום בעצמי מפני חטאתי". אך אם אין ח"ו אחדות בישראל. מציקים איש לרעהו, רווחת לשון הרע, רכילות ושנאת חנם, אז הקב"ה מוציא את שכנינו מהמקדש והוא נופל כידי הגויים, זוהי רק אזהרה בחינת שפך חמתו על העצים ועל האבנים.

אשר פקד על פי משה

מסופר: בעירה אחת היה עשיר גדול ועם הארץ, שרצה להתפלל לפני התיבה בראש השנה. אבל לא היה מרוצה לקהל, כי גם ביראת שמים שלו היו לו פגמים כביכול, הוו כמה חסידים מעיירה וו שהיו נוהגים לנסוע אל הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א, הם בקשו מאד את הצדיק שישפיע על העשיר שאל יתאוה להתפלל לפני התיבה, כי אינו מתאים וראוי לכך. הרבי שלח מכתב לעשיר הנ"ל שיואיל לבא אליו.

וכשבא העשיר אל הצדיק הסביר לו, הלא אתה למדת פעם תורה, אתה יודע שיש שלש מיני תפילות, א' תפילה למשה, שהיא תפילת הצדיק, כלומר, אע"פ שאינו בעל מנגן כמו משה רבינו שהיה בעצם כבוד פה וכבוד לשון, בכל ואת הצדיק יכול לעורר את לב השומעים בתפילתו, כי דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב. ב' "תפילה לדוד" שהיה נעים זמירות ובעל מנגן נפלא. מובן מאליו שתפילה כזו יכול גם כן לעורר את לב השומעים, כמו שנאמר, "והיה כנגן המנגן ונחה עליו רוח ה'". ג' "תפילה לעני כי יעטוף" זה גם חשוב מאד לפני הקב"ה, כי לב נשבר ונדכא לעני, וכתוב "לב נשבר ונדכא אלקים לא תבוזה".

ובכן המשיך הצדיק להסביר לעשיר, שמעתי שאתה רוצה להיות בעל תפילה בעירך, אבל להווי ידוע לך שאני אהיה מוכרח להתפלל עליך, או שתהיה צדיק בחינת תפילה למשה, או שתהיה בעל מנגן יפה וחזן, או שתהיה עני ר"ל ויהיה לך לב נשבר ונדכא, והיות כי לזה שתהיה פתאום צדיק וחזן טוב יודע נגן, אין לי סיכויים הרבה לפעול עבורך, לא תישאר הברירה בשמים, אלא לעשותך עני ואביון, האם כדאי לך? שאל אותו הצדיק בתמימות. לא, לא, צעק העשיר, אינני רוצה להיות בעל תפילה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 6:25 ת"א: 6:27 ר"ת: 7:02

זמני כניסת השבת

ירושלים: 5:12 ת"א: 5:27

פרשת פקודי

גדלות הנפש של הטבח הפשוט ובנו

סיפור זה קרה לפני שנים רבות, טבח יהודי עשיר היה גר על שפת הים, בתחילה עני היה, אבל במשך הזמן התעשר, בנעוריו לא זכה ללמוד תורה אלא מעט, ולכן ידע רק להתפלל ולקרוא את פרשת השבוע ובספר התהילים, ובקושי הבין את מה שקרא. איש פשוט היה הטבח, אבל טוב לב עד מאד, בימי עשרו לא שכח את השנים שבהן היה עני ורעב ללחם, ולכן בכל ערב שבת חילק לעניי עירו חנים אין כסף בשר לכבוד שבת, וגם פיזר כסף רב לצדקה בין הנצרכים.

חשוב היה האיש ונאמן גם בעיני מושל העיר ההיא, והוא נתן לו רשות לגבות בעבורו את המכס שהיה מגיע לו מן האונויות שנכנסו לנמל. כשבאה איזה אוניה לנמל, היה הטבח עולה על סיפונה ומקבל מידי רב החובל איזה חפץ ממטענה לפי בחירתו, חלק מהמכס שגבה היה צריך לתת למושל והיתר היה שלו, כשכר טרחתו, כך הלך האיש והתעשר מאד.

פעם אחת באה אוניה לנמל, וכמנהגו עלה עליה הטבח לגבות את המכס, הראה לו רב החובל סחורות שונות, והטבח נטל מתוכן את המכס וכבר רצה לרדת לחוף, אלא שרב החובל הלך אחריו ולחש באוזנו: "האם תרצה לקנות מידי איזה חפץ שאסור לגלותו? אני מוכן למכור לך! ללחש וקרץ בעיניו כמי שאומר כבר תבין שעסק מיוחד במינו יש כאן". הסתכל בו הטבח בתימהון, לא האיש ולא העסק מצאו חן בעיניו, פרצוף פראי וערמוני לרב חובל זה, מה ירצה למכור לו? אולי סחורה גנובה או מוברחת? לא רצה הטבח לקנות ממנו, אך בכל זאת שאל מתוך סקרנות: מהו החפץ הזה? במה מדובר? ענה רב החובל, לא אומר לך, עד שתקנה אותו, ותינתן לי את הכסף מראש עוד לפני שתראה אותו, ואם לא תקנה את החפץ עכשיו, תיכף ומיד, לא אמכור לך עוד את החפץ לעולם.

הרהר הטבח בלבו: אולי בכל זאת כדאי לקנות, ואפילו רק כדי לראות מהו החפץ הזה שרב החובל מדבר עליו ברמזים בלבד? אולי לא יבקש הרבה בעדו? ובקול רם אמר: אם כן, אמור לי כמה כסף אתה דורש בעד החפץ ההוא, הבא ונשמע! לחש האיש: עשרת אלפים זהב! לא היה יכול הטבח להתגבר על סקרנותו ואמר: הראה לי את החפץ הזה ואתן לך את הזהב.

הרגיש רב החובל שהטבח רוצה מאד לדעת את הסוד, ולכן ענה בקול תקיף: לא אמכור לך, אם לא תיתן לי עשרים אלף זהב. אז התעורר בטבח עוד יותר החשק לדעת מהו החפץ יקר הערך, והשיב בקוצר רוח: טוב, רק הראה לי ואתן לך. נעשה רב החובל

חצוף עוד יותר, לא אראה לך ולא אתן לך, אלא אם תשלם לי ארבעים אלף זהב. ראה הטבח שבכל פעם מעלה האיש החשוד הזה את המחיר בכפלים ואינו אומר לו מהו החפץ, ואינו מראה כלום, כבר רצה להפנות לו עורף וללכת לדרכו, אבל ליבו אמר לו, שהחפץ הזה צריך להיות חשוב מאד מאד, וכי בוודאי יתחרט אם לא יקנה אותו, עמד והסכים לשלם את כל הסכום העצום הזה. דרש רב החובל: קודם תיתן לי את הזהב, הסכים הטבח גם לזה, הלך לביטו והביא את הזהב שהיה חלק גדול מרכושו, ואחרי שמסרו לידי רב החובל, דרש בתוקף: כעת עליך להביא לי מיד את החפץ שקניתי, צחק רב החובל צחוק זדוני וקרא: המתן בסבלנות כמה רגעים והחפץ יבוא אליך ברגליו, ובעודו צוחק ומתמוגג מנחת על המכירה המוצלחת, ירד מן הסיפון אל בטן האוניה.

לא עבר זמן רב והנה עלו משם בני אדם קרועי בגדים, מלוכלכים ומוזנחים, רזים וחלשים, בקושי עומדים על רגליהם, מאתיים נפש מישראל אנשים נשים וטף, שנשבו בידי רב החובל וחבורת שודדי הים שעמו באוניה, הטבח עמד במקומו ולא יכול היה לדבר מרוב תדהמה. רב החובל ניגש אליו ושוב קרץ בעיניו: האם מוצא חן בעיניך החפץ שקניתי? אולי לא היה כדאי לך לשלם בעבורו את כל הזהב ההוא? דע, שלולא קנית אותם היום, הייתי משליך אותם לים, כי עד כה לא מצאתי להם קונים וכבר נמאס עלי להסיעם באונייתי. לא רצה הטבח עוד להסתכל בפניו של רשע זה, וענה בקצרה: כדאי וכדאי היה לי.

מיד התחיל מטפל בחמלה רבה בפדויי השבי, להעבירם לחוף מבטחים, היה בדעתו לבקש ממושל העיר לשלוח חיילים לאסור את השודדים ולהעניש אותם, אולם ברגע שירד אחרון הניצולים ליבשה, הפליגה האוניה במהירות רבה ונעלמה מן העין.

אח"כ הביאם אל ביתו, והתייחס אליהם כאל אחיו ואחיותיו, האכיל אותם והשקה אותם, ציזה לרחצם ולתת להם בגדים חדשים, ואף קרא לרופאים לרפא את החולים שביניהם, אחרי שנחו מעט, סיפרו לו שרב החובל והשודדים התנפלו על כפרם בלילה, הרסו את בתיהם וגזלו את רכושם ואותם לקחו בשבי, ימים רבים היו כלואים בבטן האוניה, בחושך וללא אויר צח, ולא קיבלו מזון אלא מעט לחם יבש ומים. הטבח המשיך לדאוג לכל מחסורם באהבה וברחמים.

יום אחד ראה בין היהודים הפדויים נערה עדינה וצנועה שמצא חן בעיניו, ולה אין אב ואם, אמר לו הטבח: יש לי בן, בחור מוכשר וטוב, הינשאי לו ויהיה ביתנו ביתך, ותחיי באושר, בעושר ובכבוד. השפילה הנערה את עיניה ולא ענתה, עצובה הייתה מאד, העושר לא חשוב בעיניה, אלא שלא העזה לטרב לאיש שהציל אותה ממוות בטוח.

משל ונמשל

התקוה והאמונה מונעים ייאוש

משל לשתי צפרדעים שנפלו הישר לבור עמוק, מלא במים עד חציו. חברותיהן הצפרדעים המסורות התגודדו על שפת הבור לטכס עצה כיצד יוכלו לחלצן. אך משראו את עומק הבור, המסקנה הייתה אחת: אפילו לצפרדעים מיומנות שכמותן, אין שום סיכוי שבעולם לנתר החוצה. ובעצם, בזאת נחרץ גורלן. החברות ברוב טובן, הודיעו חגיגית לטובעות המסכנות את מסקנתן וועד ההצלה. "אל לכן להתאמץ, יקירות. גם אל נא תנסו. חבל על הכוחות, נוחו בשלום. תיכף, וודאי תטבעו". הצפרדעים האומללות כלל לא חשבו להתייחס לדברי חברותיהן. כשחיייהן תלויים להן מנגד, ניסו הן בכל כוחן לקפוץ ולנתר שוב ושוב. אולי יצליחו, אולי יקרה הנס. החברות מלמעלה, בראותן את מאמציהן של השתיים, החלו בקריאות וצעקות תוך תנועות ידיים נמרצות: "אין סיכוי! אין סיכוי! לא תצליחו! לא תצליחו!" אחת הצפרדעים בשמעה את הצעקות, החלה לחלחל בה אט אט ההכרה, שזהו זה, אפסה כל תקוה, ואכן אין בכוחותיה לצאת מן הבור. פסקה הצפרדע העייפה ממאמציה, ולאחר זמן קצר טבעה לה למוות. חברתה היתה דווקא נחושה. היא התעלמה כליל מהקריאות המייאשות, והמשיכה במרץ לקפוץ עוד ועוד, עד שלפתע בניגוד לכל הערכות היא מצאה עצמה מחוץ לבור. ניגשו אליה כולן בהתפעלות עצומה. איך זה לא הרמת ידיים? איך לא אבדת תקווה למרות צעקות המייאשות?! בשפת הסימנים ובתנועות ידיים הסבירה הצפרדע הניצולה, שהיא כלל איננה שומעת. היא חירשת! לתומה חשבה, שצעקותיהם וניפנופי הידיים היו דווקא קריאות עידוד.

המשל העממי המפורסם הזה, מהווה מסר לכל אדם באשר הוא כלפי עצמו וכלפי הסובבים אותו ובפרט עבור מחנך, מורה והורה כלפי תלמידיו / ילדיו. זה הרי ברור ללא ספק שהיה בכוחן של שתי הצפרדעים לצאת מן הבור. והראיה, שאחת מהן אכן יצאה. המיילים! המיילים המייאשות הן אלו שחדרו למוחה של הטובעת וגרמו לטביעתה. כשכולן מסביב שידרו לה שאיננה מסוגלת, איננה יכולה, היא פשוט לא יכלה. והניצולה, יתכן שהיתה טובעת גם היא, אילולי 'קריאות העידוד' שנסכו בה תקווה ואמונה חזקה שהיא אכן יכולה, והיא הצליחה וניצלה.

אבל מן השמים רצו, שמעשהו הטוב של הטבח יהיה שלם בתכלית השלמות, והעניינים התנהלו בכלל לא כפי שתכנן. לחתונת בנו שהוכנה ברוב פאר והדר, הוזמנו כל יהודי העיר, עניים ועשירים, וגם פדויי השבי בתוכם, כולם באו לשמח את החתן ואת הכלה ולכבד את איש החסד, היהודי היקר והטוב ביום שמחתו,

לפני החופה התהלך הטבח בין האורחים, לברכם ולשרתם, והנה ראה ביניהם בחור אחד, מאלה שהציל אותם מידי השודדים האכזרים, יושב בפניה כשעל פניו דוק של עצבות ובוכה כבי חרישי, מיד ניגש אליו ושאל אותו: מדוע אתה בוכה? הלא לשמוח אתנו הזמנתיך, האם חסר לך דבר מה ואוכל לעזור לך? בתחילה סירב הבחור לענות, אבל הטבח קרה לו לחדר מיוחד והפציר בו הרבה, ואז אמר הבחור באנחה: הכלה של בנך – כלתי הייתה, וכבר קרוב היה יום נישואינו, ואז באו השודדים ולקחו אותנו בשבי, איך אראה שהיא נשאית לאיש אחר ולא אבכה? נדהם הטבח ואמר: לא ידעתי על כך, וגם אתם לא גיליתם לי, מה נעשה עכשיו, ואחרי שתיקה ממושכת, שאל הטבח את הבחור: אולי מוכן אתה לוותר על כלתך ואני אעשיר אותך עושר רב? הבחור נענע ראשו בעצב ואמר: רוצה אני בכלתי יותר מכל עושר שבעולם, ויודע אני, שגם היא מעדיפה לחיות בעוני ומחסור יחד איתי, אבל מה נוכל לעשות, הרי היא כעת כלתו של בנך, ואתה הרי הצלת אותנו ממוות, ולא נעשה דבר נגד רצונך.

עמד הטבח מהורהר, אך אחר זמן לא רב ניגש לבנו החתן, קרא לו הצידה וסיפר לו את כל המעשה על החתן והכלה אשר נפרדו על ידי השודדים. אמר הבן: אבא, איני רוצה, שגם אנחנו נפריד ביניהם, די שהפרידו ביניהם השודדים. ענה הטבח כשדמעות בעיניו: בני היקר, גם אני חושב כך – נערוך מיד את נישואיהם, וישמחו כל האורחים הללו בשמחתם. וכך היה, הלבישו את הבחור בבגדי החתן, ועצבותו ועצב הכלה הפכו לשמחה רבה, ולא הסתפק הטבח במעשה גדול זה אלא גם דאג לפרנסת הזוג ברווח.

כששמעו חכמינו זיכרונם לברכה את המעשה הזה, אמרו: איש זה זכה בחפץ היקר לו מכל יקר, ומה גודל שכרו בעבור המצוות הגדולות שקיים, ראוי הוא להיות בגן עדן יחד עם הצדיקים.

צ'ין אדם לחברו

אני מבקש מחילה על הדפיקות

באמצע הלילה

גשמים עזים ירדו ברחוב, בשעה מאוחרת מאד בלילה. בביתו של שמעון (בשינוי השם) כבר נמו כולם בשינה עמוקה, אמנם שמעון עצמו שנתו טרופה עליו, מדי כמה רגעים הוא מתעורר ופולט אנחה עמוקה, וחוזר לעצום את עיניו ולישון, אך עול החובות הרובץ על שכמו, הדיד את שנתו מעיניו, הרי מחר הוא צריך לשלם טבין ותקילין לבעלי חובותיו, ולרש אין כל, אף שום הלוואה לא הצליח להשיג במשך כל היום. מחשבות חולפים במוחו במהירות, אולי פלוני אלמוני יסכים להלוות לי למרות מצבי הקשה הידוע, אך מיד באה מחשבה אחרת ומדאגת, ומה אעשה אם גם הוא לא יסכים.

לפתע נדמה לו שהוא שומע דפיקות חלשות על הדלת! איך יתכן, מי דופק בדלת בשעה מאוחרת כזו, בודאי זה רק דמיון - חשב שמעון לעצמו, מרוב שאני שקוע במחשבות עמוקות איך ומה לעשות מחר, ללכת פה ושם לדפוק על דלתות, זה גרם לי לשמוע קול מדומיין של נקישות בדלת. הוא ניסה שוב לעצום את עיניו ולשקוע בשינה, אך שוב הוא שומע נקישות חלשות בדלת. אוי, מה יהיה עם הדמיונות שלי.

כדי לוודאות שאכן מדובר בדמיון, הוא התגבר על עייפותו, ירד מן המיטה וצעד בצעדים שקטים לעבר הדלת. כשהציץ מבעד העינית, הוא שפסף את עיניו בתימהון, זה לא דמיון זה מציאות! בנו של הרה"ק רבי חיים מרדכי מנדבורנא זיע"א (לימים הרה"ק רבי

יעקב יששכר בער מנדבורנא זיע"א, יומא דהילולא ז' אדר) ניצב מאחורי הדלת, רטוב עד לשד עצמותיו ממי הגשמים. כמובן שהוא מיהר לפתוח את הדלת, תיכף ומיד הכניס האברך את ידו לחיקו, שלף מתוכה צרור תפוח, ותחבה אל תוך ידו של שמעון הנדהם. שמעון לא האמין למראה עיניו, מדובר במעטפה גדושה בשטרות כסף, אכן הוא ביקש היום בצהרים מזהאברך הצדיק אולי יש לו הלוואה בעבורו, אך הלה השיבו בצער שאין לו סך גדול כזה. אז איך הוא השיג פתאום את כל הסכום? האברך השיב בפשטות, באקראי נזדמנה לי כעת הלוואה הגונה עבורך, והרי שלך לפניך.

אכן כבידה נגולה מלבו של שמעון, והודה נרגשות לשליח המופלא שהביא את הישועה עד לפתח ביתו, אך הוא לא היה יכול לעצור בעד פליאתו ושאל, מפני מה טרחתם להביא לי את ההלוואה בשעה כה מאוחרת בלילה בעיצומה של סערת הגשמים, למה לא חיכתם עד מחר בבוקר. הרבי הצדיק התנצל, אני מבקש מחילה על הדפיקות באמצע הלילה, פשוט רק עתה נזדמן הכסף לידי, וחשבתי שמסתמא רוב דאגותיך מנדדות שינה מעיניך, ואפילו אם כן הצלחת להירדם, אך בודאי אין שנתך מתוקה עליך מרוב דאגה, לכן החלטתי שכדאי אפילו להקציץ באמצע הלילה, כדי שמכאן ואילך תערב עליך שנתך עד הבוקר. הוא ביקש שוב סליחה, ונשמת והלך לו.

ישר כח גדול למרביץ תורה הגאון רבי אברהם ישעי' קובלסקי שליט"א, על רשותו להעתיק מהגליון המצויין שלו "מתיקות הרף היומי"

תילולא דצדיקא

שבת קודש ז' אדר

הרה"ק רבי דוד מאוסטראה ב"ר מרדכי טעבל (תלמיד הבעש"ט - תק"ז)

יום ראשון ז' אדר

משה רבינו בן עמרם (ב"א תפ"ח)
הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב ב"ר משה יחזקאל (תקפ"א)

הרה"ק יעקב יששכר בער ב"ר חיים מרדכי מנדבורנא (תשע"ב)

יום שני ח' אדר

הרה"ק רבי אליהו הכהן ב"ר שלמה אברהם (שכט מוסר - תפ"ט)

הרה"ק רבי גרשון מלאצק (תלמיד הבעש"ט - תקמ"ה)

יום שלישי ט' אדר

הרה"ק רבי יוסף יואל היילפרין אב"ד סטעפין (תלמיד הבעש"ט - ב"ר יעקב אהרן)

הרה"ק רבי שמואל שמעלקא קליין אב"ד סעליש (צרור החיים - תרל"ה)

יום רביעי י' אדר

הרה"ק רבי יוסף ברוך מניישטאט ב"ר קלונימוס קלמן הלוי מקראקא (הגוטער יוד- תרכ"ז)

יום חמישי י"א אדר

הרה"ק רבי חיים יוסף דוד אוולאי ב"ר יצחק זרחיה (חיד"א - תקס"ו)

הרה"ק רבי אברהם מסאכטשוב ב"ר זאב נחום (אבני נזר - תקפ"ג)

יום שישי י"ב אדר

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יצחק אייזיק מזידיטשוב

הרה"ק רבי שלמה מסאסוב ב"ר חנוך העניך מאלעסק (תרע"ט)

הרה"ק רבי אהרן הורוין אב"ד בייטש ב"ר מאיר מדזיקוב (תרפ"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

נאות הרה"ג נטילת הכהן רבטבין שליט"א
מוסר "ב"א אדר" רפרס יוסף הררס על המערים.

ברכת כהנים (ט')

א) נהגים הכהנים לחזור וליטול ידיהם לנשיאת כפיים דתפילת מוסף, אף שלא הסיחו דעתם משמירת הידיים בנקיות. (פסקי תשובות אר"ח סימן קכ"ח אות י"ט)

ב) צריכים הכהנים ללכת ליטול ידיהם אף אם יש בבית הכנסת מנץ מצומצם, ועל ידי שיצאו הכהנים ליטול ידיהם לא יסא מנץ. (אך ישאר רוב מנץ) וישתדלו לצאת ולהיכנס בריזות. (שם)

ג) מותר לכהן לעבור בצד המתפלל שמונה עשרה, כדי ללכת ליטול ידיו לנשיאת כפיים, כיון דהוי צורך מצוה. (שו"ת מנחת יצחק ח"ח סימן י')

ד) כהן שיועד ומכיר את ציבור המתפללים שהרבה מאד מאריכים בתפילתם, מוטב שיקדים ליטול ידיו בין ישתבח ליוצר, וכיוון לשם נשיאת כפיים. (ספר ארבע אמות של תפילה, חלק הביאורים, חלק ב', סימן ז' פרק ה')

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת ומכירת רכב מכל החברות

052-7655-222

מדות והליכות בראי הפרשה

מדות טיש

נושא השבוע: נקי כפים

פרשת
פקודי

מבית
שבת טיש

משבה

מאמר פתיחה

מדגש מהות המדה

אחת הדרכים שבהן נפר האדם, כפי שאמרנו חז"ל, הוא 'בכיסו' יחד עם 'פוסו וכעסו'. יכול האדם להדר במצוות, להתמיד בתורה, להקפיד על קלה כבדמונה, אולם ביותר צריך להאחר בממון חברו, להיות נקי כפים ובר לבב, לשא ולתן באמונה ולהתנהג בדרך הישר והנאמנות. וכשם שפבוד חברה צריך להיות נקי כפים ובר לבב, כך גם צריך להאחר בממון חברו שיהיה חביב עליה כשלה, כשלה, שהרי אין לה חמור בכל האסורים שבתורה מעגש הגול, כמו שאמרנו חז"ל במדרש תנחומא. בשעה שאנו אומרים בתפלה וכוונתנו "אשמינו, גזלנו, חמסנו", עלול האדם להרהר ולחשוב: "וכי גזלתי וחסנו אני? האם לסטים אני שישב על פרשת דרכים ומלסטם את הבריות?" אלא שאין הפנה דוקא לגנב של ממש, אלא לעתים נכשלים אנו בדברים של מה בכך שאינם בגדר נקיזת כפים, והדגמאות לכך הן למכביר. אם זה חפץ שאינו שלנו והגיע לידנו בדרך לא דרך ואנו עושים בו שמוש, אם זה חוב קטן ששכחנו ממונו, אם זה הפרעה לאלת וגרימת נזקים שונים וצער לאחר, ועוד היד נטויה. שומה על האדם לעצור את הפרצה בעודה קטנה, כי דרכו של היצר הרע שהיא אומר לו עשה כה ואלמחר עשה כה, ולבסוף גדלה הפרצה למכשול גדול, חלילה. וכבר אמרו חז"ל שהמקטרג בראש הוא הגול, ולא נענש דור המבול רק בעוון החמס שהיה ברשותם. ואלו על מי שנושא ונותן באמונה אחריו חז"ל, שפחש הוא כאלו קיים את כל התורה פלה, וגדול שכרו בעולם הזה ובעולם הבא.

חז"ל מספרים במדרש תנחומא, שבשעה שסיים משה רבנו להקים את המשכן וכליו, החל לערוך את חשבון ההכנסות מהתרומות של בני ישראל, לעמת ההוצאות של כלי המשכן, וגלה שחסר מן המשקל הפללי סך של אלף שבע מאות שבעים וחמשה שקלים, שהרי מראת כפר הפסך שתרומו בני ישראל עשה את מאת האדנים לקרשים, אך לא ידע מה נעשה עם העדף שהיה בפסך ולא ידע היכן הוא. החל משה רבנו לחפש שפא יחשדו בו בני ישראל כי נטל את העדף לעצמו, והצטער שפא יתחיל שם שמים על ידו. יצאה בתקול מן השמים ואמרה לו: "ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ויום לעמודים", ואז נזכר משה שמהעדף של הפסך עשה ויום לעמודי החצר, ושמוח מאד שאפלו פרוטה לא היתה חסרה במשכן, והתקיים בו במשה: "לא יבן עבדי משה, בכל ביתי נאמן הוא". ויש מדרש המספר, כי בשעה שחלשה דעתו של משה רבנו והחל להתפלל לקב"ה שאיר את עינו, באה אליו נשמתו של התנא רבי עקיבא שהתגלתה לו בצפור, ונשבה על ווי העמודים, ואז אורו עינו של משה וקרא את הפסוק הלזה בשמחה. וכך מובא גם במדרש הבאור, שהגמון אחד בא פעם לרבו יוחנן בן זכאי ואמר לו: משה רבכם, או גנב היה, או שלא היה בקי בחשבון. הוכיח לו רבי יוחנן לאותו הגמון, שהוא לא חשב נכון את חשבון הכפרות, שכן כל כפר של שקל הקדש כפול הוא משקלי החל שהיו נהוגים בזמנם.

בתוספות השלם מובא, כי מסבה זו מטעמות התבות "ואת האלף" בטעם אולא גרש שנקרא בקול רם, כי באשר הגיע משה רבנו לפתרון תעלומת הפסך שהיה חסר לו, התמלא בשמחה ואורו עינו על שפחלץ מהחשד שחשדו בו שפא נטל את הממון לעצמו, חלילה.

מספר, כי באחת העירות חנכו חסידיו של המהרי"ד מפלו בית מדרש חדש, והרבי הזמן לחנכת הבית. אחד החסידים הכניס בו פנים ספר תורה שנקתב על ידי סופר מקחה, והסופר התפאר בפני הרבי בכתב ידו המפאר, תוך כדי שהוא מטיל חשד בסופרו של הרבי שהוא נוטל שרר גבוה על פרשיותיו. אמר לו הרבי: "יודע אתה מדוע פותבים ווי"ו בראשי העמודים של ספר התורה? נבון הסופר ואמר: "בפראת בגלל שיש תבות רבות שמתחילות באות וא"ו, יותר משאר האותיות". אמר לו הרבי: "הבה ואשמיע לך דבר נפלא עלי פי דברי רבנו אברהם היחי, אחד מגדולי הראשונים, בעל ספר 'המנהיג'. הוא מזכיר את דברי המדרש שמושה הצטער על חשבון הפסך שנגעלם ממונו, וכשנזכר שעשה מהם ויום לעמודים שמח, וכתב שלכן נאמרו תבות רבות בברכת 'אמת ויציב' שמתחילות בוא", כי עמדו לימין משה שלא יחשדו בו. מסבה זו עושים ווי"ם לעמודי ספר התורה, מפני שהתורה נקראת 'תורת משה', ובכך מרמזים על משה שהווי"ם עומדים לימינו ומגנים על כבודו. אולם פמה עמודים יש בספר התורה, שמתחילים בתבות מסומות לפי המסורת, ואילו הם? בראשית ברא אלקים, יהודה אתה יודו, הבאים אחריהם בים, שמר לך או שני השעירים, מהטבו ואעדה בם. ראשי התבות הללו עולים יחד ב'יש משה', כדי לרמוז על הביוון והבושה שהיו למשה רבנו בעת שנגעלם מאכרונו חשבון הפסך שהוציא לווי העמודים". סים הרבי ואמר לסופר: "ומה למדנו מכאן? שאין לחשד באחרים ולהטיל בהם ספקות וחשדות, ובגלל זה מרבים בוי"ו בספר התורה, כדי להזכיר שגם משה רבנו נחשד לחנם". למדנו פאן משה רבנו מוסר השכל, שכל אחד צריך להשתדל להראות כפי כפי ובר לבב, שכל ממונו כשר וישר, להתרחק מכל דבר שיכול להתפרש חלילה שאין ידיו נקיזת ולקדש שם שמים.

זכה דורנו ורבים מהדרים במצוות יותר מאשר בעבר, התפליו מהדרות לאין שעור, אנשים מהדרים בקניית אתרג נקי, אבל האם גם על הפסך בו רוכשים את המצוות, מקפידים הם שיהיה נקי לחלוטין? ללא שוב רבב?
(יחיד ודורו)

נמשל

למה הדבר דומה

אותו בפאר ויפי, והמתינו בצפיה דרוכה לקראת סיום שבועת החדשים, אז יזכו סוף־סוף לראות את אביהם היקר.

ביום המיעד, יצאו כל בני המשפחה אל הנמל, והשקיפו בנשימה עצורה אל הים כדי לראות את האניה המתקרבת ובה אביהם האהוב. והנה, רואים הם נקדה ביים שהולכת וקרבה, הולכת וגדלה, עד שהיא מתגלית כאנית מפרשים גדולה, ועל ספונה עומד אביהם, שאמן פה רב עבר מאז נסע מהם, עד שכמעט שכחו את מראהו. ההתרגשות בקרב בני המשפחה הלכה וגברה, ואולם לפתע התהפכה השמחה לתוהו. למרבה התרדה והתפוחו, ראו כלם כי אנית משמר החופים מתקרבת אל אנית הנוסעים וחוסמת את דרכה, לבל תוכל להתקרב אל הנמל. בעוד בני המשפחה צופים באביהם העומד על הספון, כשהוא מוכן ומזומן לרדת אל החוף, והוא מנופף אליהם בהתרגשות, נגשו אליו כמה שוטרים והודיעו לו כי ירדתו אל החוף אסורה עליו. "זה עתה קבלנו ידיעה", אמרו השוטרים בפנים חמורות סבר, "כי באחד האיים הרחוקים של אותה מדינה פה שהית עד־כה, מתגורר אדם אחד שהגיש נגדה תביעה בגין חוב ישן שאתה חייב לו ועדן לא נפרע על־יך. מתבקש הנה לשוב אפוא אל המדינה הרחוקה, להשיב את הגזלה אשר גזלת, ואז תוכל לשוב הנה, לרדת אל החוף ולהפגש עם בני משפחתך". פרוץ האיש בבכי מר והתחיל להתחנן על־נפשו שייתרו לו לשוב לביתו. הוא אף הציע לשוטרים לשלח סכום גדול בהרבה ממה שהוא חייב לאותו אדם, אך כל דבריו נפלו על אזנים ערלות. "היה עליך להשיב את ההלוואה טרם צאתך מאותה מדינה רחוקה", אמרו השוטרים, "ואף הזרת על־ך ללפני נסיעתך, אלא שלא הית און לדברים אלו". רק לאחר הפצרות רבות, נאותו השוטרים להתיר לו לעמוד על ספון האניה כדי שביג ביתו יוכלו להביט עליו זמן מעט, ולאחר מכן הוא השלך שוב אל האניה שעשתה את דרכה בחזרה אל הארץ הרחוקה, והוא נפרד באכזריות מילדיו שפכה התגעגעו לראותו.

הנמשל

במשל זה, השתמש ה"חפץ חיים" על־מנת להמשיל את ירדתו של האדם אל העולם הזה כדי לקיים תורה ומצוות, והוא פאורח שצדד למדינה רחוקה ועתיד לשוב לביתו עם הסחורה שרכש בדרכו. פאשר האדם עולה השמימה לאחר סיום תפקידו בעולם הזה, הוא עובר תהליך של זקוק וזכוק; הנשמה כדי שייכל להגיע למקומו המבטח בגן־עדן, ואולם אם בידו עון של עשק וגזל, לא תוכל נשמתו להגיע אל המנוחה ואל הנחלה, אלא תאלץ להתגלגל שוב לעולם כדי לתקן את אשר ענת. והחכם עיניו בראשו, לזכור את עצמו מכל עון של גזל עוד בחיי חיותו, להשיב כל פרוטה לבעליה, ואז שמור לו מקומו בגן־עדן.

בכפר קטן, התגורר איש עני שהיה ביש מזל וחסר־כל. לשוא נסה האיש לשלח ידו במלאכות שונות, וכל מה שנסה לעשות כדי להתפרנס מפונו, לא ראה ברכה בעמלו. ימים קשים עברו על האיש, משפחתו גדלה, עולליו שאלו לחם, וידו לא השיגה מאום. יום אחד, החליט האיש לנסות לשנות את מזלו ולהפליג לארץ רחוקה, ואחרי שנפרד מבני משפחתו, הפליג לדרכו אל מעבר לים. שנים ארוכות שהה האיש בנכר, בעוד בני משפחתו נמקים ברעב בכפרם הקטן, כשהם מצפים ומיחלים לשובו של אביהם הבייתה. תחלה, רדף המזל אחרי האיש, וגם בארץ הרחוקה לא ראה ברכה בעמלו, ורק אחרי תקופה ארפה, אחרי יסורים ותלאות רבים, החל האיש סוף־סוף לראות פיצד מתהפך מצבו, ומעני מרוד שלא ידע צורת מטבע מהי, הפך לעשיר מפלג וצבר הון רב ממוסחרו בנכר. כל אותן שנים ארוכות, המה לבו של האיש אל בני ביתו וילדיו, והתגעגע לראות את פניהם ולשוב לביתו בבטחה, אלא שהדבר נבצר מפונו עקב המרחק הגדול ועקב רצונו לצבר הון רב טרם שובו הבייתה. יום אחד, ישב האיש עם עצמו, והנה צפו בני משפחתו ועלו לנגד עיניו כאילו הוא רואה אותם זה עתה, וגל של געגועים עזים אחז בו, עד שהוא החליט באותו רגע לחסל את עסקיו במקום, ולשוב לביתו עם צרור כסף גדול, מפונו יוכל לחיות יחד עם בני משפחתו שנים ארוכות ללא דאגה ומחסור. אמר ועשה, ותוך חודשים ספורים הצליח האיש למכר את כל רכושו שצבר בשנות שהותו בגולה, צרר את המזון הרב שחסך במשך כל אותה תקופה ארפה, והחל להתכונן להפליג באניה אל ביתו. טרם צאתו, שגר האיש מכתב נרגש לבני משפחתו, בה בשר להם על הפיכתו לעשיר מפלג ועל יציאתו אל הדרכו לקראת שובו הבייתה. "אבוא אליכם בעוד כשבועה חודשים", כתב האב הנרגש במכתבו, ובקש מבני ביתו לבוא לקבל את פניו בחוף הים, כשהם לבושים בבגדים נאים אותם ירכשו בהלוואה, ויכיניו את הבית כראוי.

עודו עולה אל האניה, אחרי שנפרד ממכריו בארץ הרחוקה, פנה אליו אחד מחבריו ואמר: "שמע נא, ידידי היקר. רוצה אני להסב את תשומת לבך לכה, שאולי נותרת חייב לאימי מתושבי מדינה זו סכום כלשהו, ויתכן ששכחת את הדבר מרב טרדה ודאגה. אם לא תחזיר את המזון למי שאתה חייב לו, יעמד לך הדבר כמכשול בדרכך, ומכיון שהדרכו רחוקה מאד מביתה שנמצא מעבר לים, לא תוכל לשוב ולהחזיר את החוב לנושיה". פרוץ האיש בצחוק גדול, בטל במקומו את דברי חברו והדברים כלל לא חדרו לאזניו. כשקבלו בני המשפחה את המכתב המרגש של אביהם, התמלא הבית ברגשות גיל ושמחה. כל בני הבית מהקטן ועד הגדול התרגשו בכל לבם לקראת חזרתו של האב הבייתה, נטלו סכום כסף גדול בהלוואה ועמו רכשו בגדים יפים, נקו את הבית וחדשו

מרגל

הלכות והליכות

טלית ותפלין שזנח לו לאדם שתעשה מצוה בממונו, ורק באקראי ולא בקביעות. ויש אומרים, שבזמננו שאנשים מקפידים, אין להשתמש בחפצי האלת, אפלו חפצי קדש ומצוה, כגון תפלין או ספרים. (זהירו בממון חברים)

• יש לאדם להשתדל לברח מנסיון נטילת ממון האלת, ולכונן את ארחות חיו באופן שלא יכשל בנטילת ממון שאינו שלו. וכן מספר על רבי ישראל סלנטר, שהניחו אצלו פעם כסף של אחרים שלא בעדים ולא היה הפמון ספור ומנוי, ומיד ברח החוצה, באמרו שאין להתיחד עם ממון שאינו שלו, שהרי אמרו חז"ל שרוב בני האדם נכשלים בגזל. (ממון כשר)

• פועל שכיר צריך להאחר שלא לביטל זמנו, ואם ביטל את הזמן צריך להחזיר לבעלים את שווי הזמן האבוד, אלא אם כן נתן לו רשות לכך. (שם)

• ביותר זקוק האדם שיש בידו ממון שאינו שלו, כגון גבאי צדקה וכן פועל שהוא שכיר שעושה, להאחר בתכלית ההזדירות שלא להכשיל בנטילה מכספי האלת. (שם)

• הגזל תורו של חברו, הריהו בכלל אסור 'עני המהפך בחררה' ויש בזה גם משום גזל זמן. (באמונתו יחיה)

• מכיון שטבעו של האדם שהוא שכחן, יתכן שישכח חוב כלשהו ולכן צריך האדם לרשם כל חוב שתקיים לו או שתקייב לאחרים, כדי שלא ישכח. (השל"ה הק')

• מי שזנח עניו במה שאינו שלו, מה שבקש אין נותנים לו ומה שבפידו נוטלים ממנו, ונמצא קרח מפאן ומפאן. (מסכת סוטה)

• על האדם להתרחק מתי מותרות שמביאים למכשולים בעניני ממון, ויש לאדם להיות זהיר שלא לפאר ממוןו לכבוד מזדמה, להתלבש במלבושים יקרים ולדור בהיכלי כבוד, שכל זה מכילה ממוןו של אדם בזמן קצר ומביאו לידי עני, ולבסוף לידי גזל. (אהבת חסד)

• כמו לענין אכילת בשר אין שום ברישאל חשוד להכניס בשר לתוך פיו אם לא שידע שהוא בשר כשר, כן מהראוי ונכון גם בעניני ממון שלא לגע בשום דבר שבממון, כל זמן שאינו יודע שהוא שוק לו על-פי דין. (ה"חפץ חיים")

• דיני ממונות הם מקצוע גדול ואדם נכר בכיסו, לפי שנפשו של אדם מחמדתו, ובפרט בדורות הללו דור של ממון, ודרך איש ישר בעיניו ומורה הדרך לטהר את השרץ. ויש אשר נגע יראת ה' בלבבו ואינו עושה האסורים המפרסמים רק עושה דגמתם בשנוי השם, ואותם יקרא בשם רוח והצלחה, חריפות וחריצות. אך האיש המאמין בה' יאמין באמונה שלמה כי "עושה עושר ולא במשפט, בחצי ימיו יעזבונו ובאחריתו יהיה נבל". (פלא יועץ)

• צריך להאחר מאד שלא להונות ולגזל את האלת, וזו היא השאלה הראשונה שנשאל האדם בשעה שמכניסים אותו לדין, אם נשא ונתן באמונה. (מסכת שבת)

• באסור גנבה וגזלה, נכללים גם נטילת דבר של האלת ללא רשות, עקוב דבר שהגיע לידו בהתרה ואינו משיבו, וכן גזל שנה או כל הפרעה שהיא לאלת. (ממון כשר)

• כל הנהנה מסעדה שאינה מספקת לבעליה, יש בה אבק גזל. (הרמב"ם)

• הפעיר את חברו משנתו, הנו גזלן, מפני שגזל ממנו את מנוחתו, וזוהי גזלה שאין לה השבה. (החפץ חיים)

• גם גנבת דעת אסורה, ואפלו דעת נכרי. ויש בכך פרטים ואפנים שונים, כגון המשתמש בזכיות האלת לצרכי עצמו, מבטיח הבטחות בלי שהוא חושב למקומו, או שעושה דבר למען השני כדי שהלה יחשב שהוא עושה זאת לכבודו בזמן שהתפנו כפר לעשותו ממילא. (ממון כשר)

• אסור לגנב מהאלת אפלו דרך שחוק, וכן אסור לטל דבר ללא רשות הבעלים, גם אם יודע שהבעלים אינם מקפידים עליו. (שלחן ערוך)

• וכן אסור לטל דבר על-מנת להחזיר, ואפלו על-מנת להחזיר דבר משבח יותר. (ספר החנוך)

• וכן אסור לטל חפץ מהאלת כדי ללמד לקח ומוסר, כגון מי שמוניח חפץ יקר-ערך במקום שיד כל-אדם ממשמששת בהם, והוא מבקש ללמד את חברו מוסר בכך שהוא נוטל את החפץ לזמן מעט כדי שהלה ילמד מעתה ואילך לשמור על חפציו, וגם זה נקרא גנב. (היכל הברכה)

• השואל שלא מדעת נקרא גזלן, חוץ מדבר מצוה כגון

מהלל

מספורי חז"ל

רבי יוחנן אמר, שאם לא הייתה התורה נתנת לנו, היינו צריכים ללמוד כיצד להתנהג מבעלי החיים שהקב"ה ברא בעולמו. לדגמה, עלינו ללמוד על אסור גזל ושמידה על כמון האלת, מן הנמלה, שעליה נאמר במשלי "תכין בקיץ לחמה אגרה בקציר מאכלה", שהיא אוגרת את לחמה לימות החורף ואין אחת נוגעת במה ששייך לחברתה אפלו כמלא הנימיה. ומספר, שפעם אחת הפילה נמלה אחת גרגר של חטה שמצאה, ובאו כל חברותיה והקיפו את החטה, וכל אחת מהן הייתה מריחה את הגרגר כדי לראות אם הוא שלהן, וכאשר חשו באפם שגרגר החטה אינו שלהן, עקפו את המקום ולא נטלוה. כך עברה נמלה ועוד נמלה, ואף אחת מהן לא נטלה את החטה, ורק לבסוף כשבאה הנמלה בעלת הגרגר, מצאה את החטה ונטלתה לעצמה. (דברים רבה)

אבא שאול בן בטנית, שהיה אחד מגדולי התנאים, היה מרביץ תורה לתלמידיו שהיו באים ללמוד אצלו, והיה מתפרנס ממכירת שמן וזו שהיה מוכר לאנשים שבאו לקנות אצלו לפי מדה. נוהג היה אבא שאול למלא את המדות מדי לילה, כדי שלמחרת יהיו לו פדים מוכנים למכירה. ומדוע היה מכין אותם מהלילה הקודם? מפני שרצה שטפות השמן והזין שנמצאות בכלי המדה יתמצו וירדו לתוך הכלי שעומד למטה, כדי שייכל למכור מדה מלאה לקונים ולא יפשל חלילה בנטילת השמן והזין לעצמו ומכירת מדה פחותה לקוחות. פעם אחת, בא אבא שאול בן בטנית והביא עמו שלש מאות חביות של זין, אותם פנס במקשו שנים רבות מכל אותן טפות של לקוחות שלא רצו להמתין עד שיסיים למדוד את הזין בשבילם, ומפני שלא רצה ליהנות מפספי האלת, היה מלקט את הטפות זו לזו עד שהצטברו אצלו שלש מאות חביות זין שלמות מכל אותן טפות. גם חבריו של אבא שאול פנסו שלש מאות חביות של שמן, ויחד הביאו את שש מאות החביות אל הגזברים שבירושלים ושאלו אותם מה לעשות עם השמן והזין. אמרו להם הגזברים: "לא היה עליכם לאסוף את טפות הזין והשמן מצד הדין, מפני שהלקוחות ותרו עליהם". אמרו להם אבא שאול והחכמים: "אבל אין רצוננו במקומו האלת ואיננו חפצים לקחתם לעצמנו". אמרו להם הגזברים: "מפני שהחמרתם על עצמכם, עשו מהם צרכי הרבים, שכן שנינו שמי שגזל ואינו יודע מפי גזל, יעשה בהם צרכי הרבים". (מסכת ביצה)

שנה אחת, הייתה שנת בצורת ובמשך זמן רב לא ירדו גשמים. שלחו חכמי ישראל שני חכמים לביתו של אבא חלקיה נבדו של חוני המעגל, כדי לבקש מפנו להתפלל על הגשמים כמו שעשה זקנו חוני המעגל. באו שני החכמים לחפש את אבא חלקיה,

מעשה באדם אחד, שבא אליו נכרי ובקש לקנות מפנו ארבעה כורים של תמרים. באותה שעה ישב המוכר בבית חשוף, ולא היה גר בידו כדי להאיר את הבית, ואף כף גדולה שמחזיקה מדה גדולה לא הייתה בידו. פנה המוכר ונטל כף קטנה, והחל להכניס תמרים לתוך השקים של הנכרי הקונה. פעמים רבות מלא המוכר את הכף הקטנה והעביר את התאנים אל השק, כשהוא סופר כל העת את הפעמים שהעביר את התאנים כדי לדעת לאיזו פמות כבר הגיע. בזמן שהמוכר העביר את התאנים לשקים של הנכרי, אמר לו הקונה: "אלקינו שבשמים הוא יודע ועד שאתה מודד לי נכון, כי אני לא רואה מאומה פמה אתה מוכר לי". עקב החשכה והאפלה שהיו בבית, ועקב כך שלא הייתה בידו כף גדולה, טעה המוכר והחסיר לנכרי שלשה סאים מארבעת הכורים שבקש לקנות. לאחר שהתמלאו שקיו של הנכרי, שלם לו הלה את השכר המלא על ארבעה כורים והלה לביתו. נטל המוכר את הכסף שקבל וקנה עמו כד גדול של שמן, והניח אותו בביתו במקום שבו מכר את התמרים לנכרי. עברו ימים מספר, וכשנכנס המוכר באחד הימים אל האוצר בו מכר את התאנים ובו עמד כד השמן, נחרד לראות כי הכד נפל ונשבר וכל השמן שלו נגר ונספג ארצה. בדק האיש את פמות התאנים שנותרה לו וגלה, כי בטעות מכר לנכרי פחות מהפמות עליה שלם, והצדיק עליו את הדין על השמן שהפסיד, על כך שגזל את הקונה על-אף שהיה נכרי, כי גם גזל גוי אסור. (תנא דבי אליהו רבה)

לאמורא רב הונא החמיצו ארבע מאות חביות של זין שהיו במרתפו, והפסדו היה גדול מאד. באו החכמים לבקרו, ובהם רב יהודה אחיו של רב סלא חסידא. אמרו לו החכמים: "מפני שאין זה דבר רגיל שארבע מאות חביות זין יחמיצו, הרי שעליה לפשפש במעשיה ולבדק מדוע ארע לה מארע כזה". אמר להם רב הונא: "אולי יודעים אתם פמה עלי לתקן את מעשי?" אמרו לו החכמים: שמענו עליה שאינה נותן לארי שלף, שעובד אצלך בכרם הענבים שלף, חלק מזמורות הגפנים שבפרם כפי הראוי לעשות". אמר להם רב הונא: "אמת הוא שלא נתתי לו לארי זה את הזמורות שלי, אבל עשיתי זאת מפני שהארי לא השאיר לי כלום בפרם ונגב את כל הענבים שהיו אצלי". אמרו לו החכמים: "עכשו רואים אנו כיצד מתקנים הפתגם השגור בפי הבריות שמי שגונב מהגנב אף הוא טועם טעם של גנבה. שכן אף-על-גב שהוא גנב את הזמורות, היה לה לשלם לו את המגיע לו". אמר להם רב הונא: "מקבל אני את דבריכם, ומקבל אני על עצמי לשלם לו את שכרו". מיד נעשה לו לרב הונא נס גדול מן השמים, וחוור החמץ שבחביות ונעשה זין. ויש אומרים, שמחיר החמץ התגבר ועלה, עד שפחירו היה שוה למחיר הזין. (מסכת ברכות)

מתפל

אמרות ופתגמים

- הנושא ונותן באמונה, נכסיו מתרבים והקב"ה מזמין לו פרנסתו, מפני שבני אדם בוטחים באמונתו ויהיה כמונם מצוי אצלו תמיד. (ראשית חכמה)
- הנושא ונותן באמונה ולא מאנה את הבריות, יושב במחצתו של הקב"ה. (רש"י במסכת תמיד)
- השומר את עצמו להתנהג בדרך הפשט בעניניו קמונות, הוא מהמקורבים ישועת ה' על ישראל, ברכתיב "שמרו משפט ועשו צדקה כייקרוכה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות". (אהבת חסד)
- דע, כי עשר שנות צום מתוך חסידות, יתקפחו לך בעון אכילה אחת מן הגזל ומן הגנבה. (רבי אברהם בן הרמב"ם)
- רבים בדור הזה, שמקבצים עשר שלקהם שלא באמונה ובחלול השם, בגזלת עובד פוכבים, ואחר כך מנדבים מאותו קמון, להיות להם לכבוד בכל שנה ולתת להם ברפת מי שברך להיות להם שם ותפארת, ואין זה אלא מצוה הבאה בעבירה, ואין לעשר הזה מלח וקיום". (המהרש"א בכתובות)
- נאמר במשלי "אל תסג גבול עולם ובשדי יתומים אל תבא", וראשי החבובות אל תשג גבול עולם הם אל הגע, לכפרך שמי שרוצה להציל מגזל, עליו להזהר אף מנגיעה בחפצי הזולת. (אבן ספיר)
- חמדת הקמון מכשולותיו רבים, וכדי שיהיה האדם נקי מהם, צריך לו עיון גדול ודקדוק רב, ואם נקה ממנו - ידע שהגיע כבר למדרגה גדולה. כי רבים יתחסדו בענינים רבים מעניני החסידות, ובענין שנאת הבצע לא יכלו להגיע אל השלמות. (מסלת ישרים)
- מי שאינו עוסק במשא ומתן באמונה, אסורו פכול הן בין אדם לחברו והן בין אדם למקום, כי מגלה בזה שאין לו אמונה ובטחון באלקי ישראל. אם היה מאמין שאין אדם נוגע במה שמזוכן לחברו, וכל מה שנגזר עליו יגיעו ולא יעדיף ולא יחסיר, לא היה בא לידי גזל. (רחמי האב)
- הפראת חבה יתרה לחברו ואין פיו ולבו שוים, גנבת דעת מקנרי. (פלא יועץ)

- בשעה שמכניסים אדם לדיו, אומרים לו: "נשאת ונתת באמונה?" (מסכת שבת)
- אין הגשמים יורדים אלא בשביל בעלי אמה, שנאמר "אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף", ופרש רש"י: בזמן שאמת מארץ תצמח, שיש אמונה במשא ומתן - צדק משמים נשקף, דהיינו גשמים שהם צדקה. (מסכת תענית)
- כל הנושא ונותן באמונה, הרי הוא פאלו קים תר"ג מצות. (בית המדרש)
- יהא שם שמים מתאהב על ידך. שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ויהא משאו ומתנו באמונה ודבורו בנחת עם הבריות. מה הבריות אומרות עליך? אשרי אביו שלמדו תורה, אשרי רבו שלמדו תורה. אוי להם לבריות שלא למדו תורה, פלוגי שלמדו תורה ראו כמה נאים דריו, כמה מתקנים מעשיו. עליו הכתוב אומר "ויאמר לי עבדי אהה ישראל אשר בך אתפאר". (מסכת יומא)
- אין הקב"ה חפץ אלא באמונה, וכן הוא אומר "אהבו אתה' כלי חסידיו אמונים נצר ה'", ואומר "פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמונים". (הרמב"ם)
- אם נטלת את שאינו שלך, לבסוף גם את שלך יטלו ממך. (תנא דבי אליהו זוטא)
- אין לך חמור בכל האסורים שבתורה, מעניש הגזל. (תנחומא)
- סאה מלאה עונות, מי מקטר בה? גזל. כ"ד חטאות סדר יחזקאל, ומבלם לא חתם אלא בגזל. (מדרש תנחומא)
- עקר הצדקות הוא בקמון, וכל אדם שהוא מתנהג בישר וממונו בכשרות, זהו צדיק גמור. (קב הישר)
- צדיקים קמונים חביב עליהם יותר מגופם, מפני שאין פושטים ידיהם בגזל. (מסכת סוטה)
- כל הנושא ונותן עם הבריות באמונה, זוכה ויושב במחצתו של הקב"ה, בענין שנאמר "עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי, הלך בדרך תמים הוא ישרתני". ולא עוד, אלא שהקב"ה נותן עיניו תמיד בבעלי אמונה, בענין שנאמר "ה' עיניו הלאו לאמונה". (מעלות האדם)

מר זוטרא חסידא, התארח פעם באכסניה אחת, ובזמן ששהה שם נגנב גביע שהיה עשוי כסף מבעל המלון. החל בעל המלון לחפש את הגביע והבין שהגביע נגנב ממנו, וספר את צערו למר זוטרא. עקב מר זוטרא אחר אורחי המלון, ופתאום ראה את אחד התלמידים כשהוא נוטל את ידיו ומנגבן בבגד שהיה תלוי שם שלא היה שייך לו, אלא לאחד התלמידים האחרים. אמר מר זוטרא בלבבו: "זה הגנב!" ומיד הורה לתפס את התלמיד ולחקר אותו, ואמנם הלה הודה שהוא גנב את הגביע. התפלאו כלם מהיכן ידע מר זוטרא שהוא הגנב, והוא הסביר ואמר: "כאשר ראיתי את התלמיד כיצד הוא מנגב את ידיו בגלימת חברו, הבנתי מיד שהוא הגנב. מדוע? מפני שאם לא אכפת לו מהקמון של האלת והוא מסגל לנגב את ידיו בגלימת חברו, בנראה שהוא גם נכשל בנטילת הגביע". (מסכת בבא מציעא)

ושמעו שהוא נמצא עתה בעבודתו בשדה. הלכו לחפש, וכשמצאוהו ברכוהו לשלום, אך הוא לא ענה להם מאומה. המתנינו שני החכמים עד שאבא חלקיה סים את עבודתו, וכשתזור לביתו ראו שהוא מניח את בגדו העליון על כתפו ואת ערמת העצים שחטב, הוא מניח על כתפו השנייה. הלכו אחריו שני החכמים, וכשבאו לביתו שאלוהו מדוע לא השיב להם שלום כשברכוהו בהיותו בשדה, והשיב להם: "הרי שכיר יום אני ואיני רשאי לבטל ממלאכתי אפלו רגע אחד, כי בכך אפשל בנטילת קמון שאינו שלי". שאלוהו החכמים מדוע הניח את בגדו על כתפו, ולא הניח את העצים על גפי הבגד כדי להקל עליו לבל יכבידו העצים על בשרו, השיב אבא חלקיה: "בגד זה אינו שלי ונטלתי אותו מאחד ממוכרי בהשאלה, והרי שאלתי אותו על מנת ללבש אותו אבל לא על מנת להניח עליו עצים, ולכן נמנעתי מלעשות זאת". (מסכת תענית)

מספר

ספורי צדיקים

רבי יוסף זנגדל מסלנט, עמד פעם ביום הכפורים כשהוא לבוש בקיטל ועטוף בטלית, והתפלל בקדושה ובטהרה כדת היום. לפתע ראה מבעד החלון, גדי של ישראל אחד קופץ לתוך שדהו של אדם אחר. שאר המתפללים שראו אף הם את המעשה, לא זזו ממקומם, כי מי יפסיק מתפלתו ביום הקדוש ויגלו לטפל בבמהתם של אחרים? אולם רבי זנגדל לא הסס לרגע, הפסיק את תפלתו ורך מביית המדרש עם טליתו, כדי להוציא את הגדי מתוך הגנה ולמנע גרימת נזקים. לאחר מכן הסביר ואמר: "התורה חסה על ממונם של ישראל, והאדם צריך להיות זהיר בכך בכליע ובכל זמן". (אנשי מידות)

זהירותו המפלאה של רבי מאיר מפרמישלין בכשרות המזון שהגיע לרשותו ועל טהרתו מכל נדנדו של ספק, היו למופת. את כל המזון הרב שהיו המוני הבאים אל ביתו מגישים לפניו כמנחה, היה מחלק לצדקה, ולא היה משיר לעצמו אפלו פרוטה. המטבע הרגיל אותו הספים לקבל מידי הפוקדים את ביתו, היה 'חצי פרוצ'יקר', שהיה סכום צנוע מאד, וכאשר היה אימי מניח סכום גדול יותר מזה, היה מתרגעם ואומר: "מהר וטל את פספוקי בחזרה, שכן מאיר אינו זקוק לכל כף הרבה מזון". לצרכיו ולצרכי ביתו, היה בורר מתוך המזון שלפניו סלת מתוך סלת, ומטבע אחד מני אלף שהיה נמצא כשר וראוי, היה נוטל לעצמו. מסבה זו, ארע לא פעם, שלא היה לו אפלו כדי קב חרובין לצרכי בני הבית והיו עטופים ברעב. פעם בא אליו בן אחיו רבי ישראל מקליש, והשתומם לראות כי הבית מלא וגדוש בהמון אדם שבאו להתדפק על שעריו של הצדיק. לא רצה האורח להתחק בין המזון, ופנה ללמוד בבית המדרש עד יעבר עמו ה', אלא שרק למחרת בחצות היום שקטה הארץ והבית התרוקן מהבאים בשעריו. שב רבי ישראל לבית דודו, והצטער לראות שוכב במטה וגונח מלבו. "מה ארע לך, דודי הקר?" נחרד רבי ישראל, ורבי מאיר השיב: "חש אני חלשה נוראה, שכן מאז יום אתמול לא בא אל פי אפלו טפת חמין, וכל אותן שעות ארפות שוחחתי ועסקתי עם הבאים בצל קורתך עד שחלשה גדולה ירדה עלי". התפלא רבי ישראל ושאל: "ומדוע באמת לא שטה הרבי מאומה מאמש?" ורבי מאיר אמר בשפל קול: "את האמת לא אכחד מפה, שאין בידי מעות לרפשתה וספר להכנת פוס חמין". לשמע התשובה השתומם האורח, ותוך כדי שהוא מביט על השלחן העמוס לעיפה בסכומי כסף גדולים, אמר: "והלא כסף רב כחול הים נמצא פה, ומדוע יאמר הרבי שאין בידי מאומה?" בטל רבי מאיר את דבריו ואמר: "מכל המעות הללו, אין לו למאיר אפלו פרוטה אחת כשרה לצרכי עצמו". עודם מדברים, ואל הבית נכנס אדם אחד והושיט לרבי מאיר פרוטה של 'חצי פרוצ'יקר'. מיד אורו פניו של הרבי ואמר: "הנה הגיע המטבע הכשר המיעד לשמושו של מאיר, עכשו פבר אוכל לשותות פוס של חמין ממזון כשר וישר". (אספקלריה המאירה)

בשלהי חודש אדר תשכ"ט, נכנס אחד מבחורי ישיבת ויז'ניץ לבית המרקחת, ורכש שם תרופה שעלותה לירות בודדות. הבחור שלם בשטר של חמש לירות, אך הרוקח לא שם לב פראוי, והחזיר לו עדין כאלו קבל שטר של עשר לירות. הכניס הבחור את הכסף לכיסו מבלי לספור, ורק לאחר שהתרחק כברת דרך מביית המרקחת, שם לבו לטעות של הרוקח וחזר אליו כדי להשיב לו את ההפרש. התפעל הרוקח מאד מישרו של הבחור ושאלו על מקום למודו, וכששמע שהלה לומד בישיבת ויז'ניץ אמר בהתרגשות: "אכן, שמעתי שאצלכם מחנכים לישר ונאמנות". מרב התפעלותו פרסם הרוקח את המאורע לקונים שהגיעו אליו, והדבר התגלגל והגיע לאזניו של הרבי ה' אמרי חיים" מויז'ניץ. ימים מעטים לאחר מכן, בראש חודש ניסן תשכ"ט, נכנסו בחורי הישיבה אל הרבי כדי להפריד מזונו עם סיום 'זמן' החרף, והוא שוחח עמם על החשיבות של קדוש השם בכל הליכותיהם, כדי שיהא שם שמים מתאהב עליהם, והתבטא: "בחור ישיבה צריך להיות זהב טהור מביית ומחוצו, בלמודו בישיבה וביציאתו החוצה". בסיום דבריו, פרץ הרבי בבכי של התרגשות ואמר: "בכיתי היום מרב שמחה, באשר שמעתי על 'נפש אחת מאתנו' שקדש שם שמים במעשהו וכל השומעים גלו כי הסמל שלנו הוא הישר". (מאיר החיים)

אל ה'תפארת שלמה" מרדומסק, הגיע פעם אחד להתברך מפיו ובקש להעניק לו מטבע של זהב אחד, כדמי פדיון. היה זה מטבע בעל ערך, ואולם הרבי סרב לקחת, על אף שהלה הפציר בו רבות. לבסוף אמר לו הרבי: "אם רוצה אתה לתת מטבע זה לצדקה, מדוע צריך אתה לתת זאת דרפי? וכי אינך יכול להעביר בעצמך את המזון לצדקה? ושנית, הלא עומדת כאן קפת צדקה ותוכל להכניס בה את המטבע". פנה האיש אל קפת הצדקה, שלשל בה מטבע כלשהו והלה לדרפו. לאחר שיצא הלה, פתח הרבי את הקפה והראה לשמש שלו, ר' טוביה, כי הלה לא שלשל בקפה את מטבע הזהב שהיה לו, אלא הכניס תחתיו מטבע פחות וירוד של נחשת, שערכו מעט מאד. הביט הרבי במטבע ואמר לשמש: "ר' טוביה, ודאי תמה אתה עלי מדוע לא רציתי לטל את המטבע מזהב מידי האדם הלו, שהרי שרונים אנו בני גזולה והבית ריק מכל, עד שהרבנית מרחקה לבאות את עצמה לסחור בשוק עם נוצות כדי להרויח מעט כסף. אולם דע לך שהאיש הלו קבל מן השמים עשר גדול, אלא שהוא משתמש עם כספו ללקת אחר תאות לבו. יום יבוא, והוא יעמד לפני בית דין של מעלה וישאלוהו מה עשית עם כספך? והוא יתחיל לפרט ולומר פמה מעשים גלויים עשה בכספו. בין הדברים יזכיר ויאמר שמטבע של זהב נתן לי, ואני אצטרך אפוא לעמוד בין כל בעלי העברות השתפים שלו, ואתה רוצה שאקח ממון כזה? איני חפץ בממון פסול, רק בממון כשר בתכלית הפשרות, וכסף כזה שלא הגיע אל האדם בישר, יכול להוריד כל אחד ממדרגותיו ומעלותיו". (בישישים חכמה)

אצל החסיד רבי יהושע השיל פרנקל-תאומים, היה סוס אחד שהיה בעל כחות לא טבעיים, ושרת את אדונו בנאמנות ובמסירות. הסוס עבד במקור רב שעורר פליאה בעיני כל רואיו, והספיק בזמן קצר מה שסוסים אחרים לא עשו: במקומו ימים ארוכים. התופעה הפלאית הגיעה לאזניו של הפריץ המקומי, והלה חמד את הסוס הנדיר ובקש לרכוש אותו מידיו של רבי יהושע השיל במקומו רב. מכיון שהפריץ היה איש קשה שרדה בנתיניו ללא רחמים, לא היתה בידיו של רבי יהושע השיל הבררה, והוא מכר לו את הסוס הנמרץ. אך ראה זה פלא, מאז עבר הסוס לידיו של הפריץ, חדל מפרצו הרב והפך להיות כאחד הסוסים, וברב אכזבה, החזיר הפריץ את הסוס לידיו של רבי יהושע השיל. באותו לילה ראה רבי יהושע השיל בחלומו את אחד הפועלים שעבד אצלו, ונפטר זמן מה לפני כן. הלה ספר בחלומו, כי בתקופה שעבד אצלו כפועל, נכשל לא פעם בגנבה ושלח ידו במקומו בעליו. לאחר פטירתו, כשעמד לפני בית דין של מעלה, החליטו להחזיר את נשמתו בגלגול בתוך סוס, ועל ידי עבודתו אצל אדונו, יוכל להשיב לו את גנבותיו. אך בשעה שרבי יהושע השיל מכר את הסוס לפריץ, הפסיק הסוס את עבודתו, שכן ירידתו לעולם לא היתה אלא להשיב לאדונו את גולתו. כשהקיץ רבי יהושע השיל מחלומו, התפעמה רוחו, והשתאה על הדקדוק הגדול בשמים על קומו האלתי. (מרבה חיים)

לעריכת סעדת ראש חודש. הסכום היה גבוה מרכישת מזון לסעדה אחת, אולם מגדל זהירותו במקומו האילת ועקב רצונו שלא לשנות מדעת הנותן, הלה ורכש מצרכי מזון בסכום כולו. בקושי רב הצליחו הסועדים לסיים את הסעדה עם הפאנאליים הרבים יותר מהרגלם, אבל תנאי הוא תנאי, והמקובלו על עצמו צריך לעמוד בו. בתקופת מגוריו בשכונת בתי ברוךא שבירושלים, נודע לו כי תקנה קדומה היא שדירי השכונה חזבים להתפלל בבית הכנסת שבה. היתה זו תקנה עתיקה ואף אחד לא הקפיד עליה, חוץ מרבי שמואל אהרן, שמלא אותה ככתבה וכלשונה, שהרי אין לשנות מדעת הבעלים. לא זו בלבד, אלא שפעם הצרף לנסע מחוץ לעיר לנסיעה של יום אחד, ושכר בכסף מלא חזי אחד כדי שיתפלל שם במקומו. ההגיון אומר אמנם, שכונת התקנה היתה שדירי השכונה יקבעו את מקום תפלתם בשכונה, ולא העלו על דעתם למנוע מהדירים לנסע אפילו ליום אחד ולהעדר מהתפלה, אולם הוא לא הורה התר לעצמו ולא שנה מן הלשון ככתבו. בילדותו היה חסר-כל, וכאשר מצא פעם בגניזת בית הכנסת שו"ת מהר"ל דיסקין ישן ובלוי, שמח עליו פמוצא שלל רב, ולמד בו בכל עת מצא. ברבות הימים החל להסתפק, שמא הספר היה רכוש בית הכנסת והיה אסור עליו לקחתו, וכדי לצאת מכלל ספק רכש שו"ת מהר"ל חדש והקדישו לבית הכנסת. (מעילו של שמואל)

ה"אהבת ישראל" מוז'ניץ נסע פעם ברפבת, ואחז בידו את הפרטיס הנסיעה בהמתינו לעלית המבקר שיבוא לנבוא את הפרטיס שרכש. בסוף הנסיעה, כשראה הרבי כי המבקר לא עלה על הרפבת משום מה, קם וקרע את הפרטיס שלו לעין כל, כדי שפאלם יראו וילמדו ממונו שאין לנסע בהנב ברפבת, ויש להזהר במקומו האילת גם משאינם בני ברית. (הליכות החיים)

רבי מרדכי צוקרמן, משרידי תלמידי ה"חפץ חיים", היה זהיר מאד במקומו האילת והתרחק ממונו כמו מאש. פעם למד בספר "שערי תשובה" עם אדם נוסף, וכאשר הגיעו לענין אסור גזל שעליו האריך רבנו יונה בחומר הענין ועלף שפמוון שצבר האדם מגזל ומרמה והונאה, לא רק שלא יתקיים בידו אלא שהפמוון עצמו מבקש את רעתו של האדם, שקע רבי מרדכי בהרהורים והחל לספר: "מבית הורי חנכתי והרגלתי שפמוון אחרים הוא כמו אש, והגם שבביתנו לא היה מאומה, העניויות שררה בכל והמזון היה בצמצום, אבל ממונם של אחרים היה בעבורנו כמו אש", והמשיך ואמר: "וגם על עצמי אני יכול לומר, שאין לי שום נסיון במקומו אחרים. אלו היו מנח על שלחני סכום גדול של מיליון דולר שאינו שלי, לא הייתי חש שום משיכה או חמדה לכסף זה, והייתי יושן רגוע פאלו אין אצלי מאומה". לאחר מכן ספר על התקופה שלאחר השואה האפואה, אז היה ממונה על הכספים הרבים שיעדו לפליטי בני הישיבות שהתקבצו בלודז', ותחת ידיו עברו סכומים עצומים של ממוון. תוך כדי ספורו התרגש עד דמעוות, הרים את ידיו אל השמים ואמר: "יכול אני להרים את ידי ולומר, 'ידי נקיות!' אפילו אגורה אחת לא נטלתי לעצמי". לאחר רגע התעשת

המקובל רבי אפרים כהן מגדולי הלומדים ב"פנת יוסף", ראה פעם בחלום את ידידו החכם רבי שמעון אהרן אגסי מבגדד בעל "בני אהרן", כיצד הוא שוכב על מטתו ואלהיו הנביא עומד על ידו וקורא לעברו בחמרה: "גנב, גנב! נבהל רבי אפרים, ולמחרת הלה וספר לרבי שמעון את החלום שראה. בהלה אחזה את רבי שמעון לשמע החלום, והוא נפנה מיד לבדק את חשבונותיו ורשימות ההוצאות וההכנסות שלו. לשמחתו, מצא שאמנם טעה באחד החשובים והחזיר לאחד המלוים שלו סכום נמוך יותר ממה שהיה אמור להחזיר לו, ומיד פנה ללא שהיות להשיב את הפמוון לבעליו, ותשב רוחו אליו. (אמרי שמעון)

זהירותו של רבי שמואל אהרן יודלביץ בעל 'מעיל שמואל' במקומו האילת, היתה להפליא. בתקופה בה התגורר בשכונת שערי חסד, גדלו בני משפחתו תרנגולת שהיתה מטילה ביצים. באותם ימים היה הדבר בגדר תופעה נפוצה, וגם השכנים גדלו תרנגולים בחצרם, אולם כשראה פעם את התרנגולת שלו מנקרת זרעונים בחצר השכנים, נבהל מאד ומיד שלח את התרנגולת אל השוחט, וחזר על פתחי השכנים כדי לבקש את מחילתם. פעם העניק לו אדם סכום כסף, אך הסתפק האם הסכום נתן לו אישית או כתרומה ל"שיבת יעץ חיים" בה למד. הלה לשאל את רבי צבי פסח פרנק והוא הורה לו שהכסף נתון לו, וכך עשה. לזמנים, נזכר מאותו מעשה והחליט שלא להשתמש בכסף שיש עליו שאלה, והחזיר את הסכום כולו ל"שיבה". בתקופת עני ומחסור, נתן לו אדם עשרים גרוש

וישר, שהרי במצות צדקה אמרו חז"ל 'צדק משלך ותלו', ואיך קטגור נעשה סגור? ולכן פאשר מזדמן לדי מוזן פשר ללא שום חשש ופקפוק, הריני מחלקו מיד לצדקה". לאחר ההרהור נוסף, הציג הכהן שבשעה שגבאי הצדקה יבוא לרוקן את הקפה, יקנה ממונו את המטבעות ויחזירם לאבי הבן. לאחר תקופה מסוימת, פאשר הגיע אבי הבן אל החזון אי"ש כדי להשיב לו את חמשת הסלעים, ספר לו את המאורע פלו והסביר לו את הסבה מדוע התעכב עד עתה להשיב לו את הסלעים, וכששמע החזון אי"ש את הנהגתו של רבי אברהם מרדכי כהן התפעל מאד ואמר: "דאס איז א עהרליכער איד" - זהו יהודי פשר וישר. (הכהן הגדול מאחיו)

הנגר ר' מרדכי ליפרווינד, הזמן פעם לביתו של ה"אמרי חיים" מויזניץ, מפני שארון הספרים בחדרו של הרבי התנדנד בכל פעם שהיו פותחים את דלת הארון, והיה חשש שהארון יתהפך חליה עם הספרים שבו. בדק ר' מרדכי את הארון וגלה מיד, כי אחת הרגלים שלו קצרה מחברותיה, ולכן הוציא מטבע מכיסו, ותחבה תחת הרגל הקצרה והנה התיצב הארון על פנו ועמד ישר. שמח הנגר לראות כי עלה בידו לסדר את הענין במחיר ד והתכונן לצאת מהמקום בלי לטל שטר על עבודתו, שכן לא נדרשה ממונו כל עבודת נגרות, אלא שהרבי קראו והחזיר לו מטבע אחר בערך המטבע שהניח תחת הארון. התפלל ר' מרדכי ואמר: "אין זו אלא פרוטה שחוקה שאינה שוה כלום", אולם הרבי אמר: "בגין אגורה אחת, לא פדאי לבוא שוב לעולם הזה בגלגול". פעם שהה הרבי באנטורפן, ובהיותו בבית המדרש נגש אליו עני אחד ופשט ידו לצדקה. היות שלא היה כסף בידו באותה שעה, בקש מאחד הסובבים להלוות לו חמשה פרנקים ואחד האברכים נתן לו את המטבעות. נטל הרבי את המטבעות מידו, אה אמר לו: "אל תשפח לבקש זאת ממני בחזרה". מובן שהלה שכח לבקש מהרבי את הכסף, אה למחרת היום כשהגיע הרבי לתפלה, החל לברר מי נתן לו את המטבעות, והוא שאל על כך כמה פעמים עד שהלה נגש אליו. אמר לו הרבי: "האם רוצה אתה שאשוב מהעולם העליון בשביל להשיב לך חמשה פרנקים?"! (מאיר החיים)

מהתרגשותו, וכדי לטשטש את הרשם הגדול שהתגלה מסתרי לבבו, אמר לבן שיחו: "נו, לכל אחד יש ענין אחד ששייך לו ועליו הוא שומר מכל משמר, אולם זה הרי מחיב אותי מדוע בשאר הדברים איני כה נקי ונדן כמו בענין מוזן האלת". במשך ימי חייו היו לו מצבים שונים שבהם היה דחוק ולחוצץ ותחת ידו התגלגלו סכומים גדולים, ואף שהיה לו הטר ברור להשתמש במונו לעצמו לכתחלה לפי כל הדעות, הרי שלדידו היו סכומים אלו כאלו אינם קמים, מחשש שמא ואולי אין מוזן זה נקי וכשר בתכלית הנקיית. לכל מי שהיה שואל אותו לגבי הסכם יששכר וזבלון בין בן תורה לבין תומך תורה, היה מעודד לעשות זאת והיה אומר שהדבר ראוי לכתחלה, אה לעצמו דחה כמה הצעות פאלו בהתנצלות: "חוששני שלא אעמוד בהסכם פראוי, שמא לא אלמד כיששכר באותה מדה ששפתיי היה זבלון". פעמים רבות היה יורד מביתו באישון לילה לבית המדרש הסמוך, כדי לכבות את התאורה שפעלה לשוא, ופעם אף העיר ללומדים בבית הנקסט בשעות הלילה להקפיד על כך, כדי שלא לבלות את מוזן הצבור. (יחיד ודורו)

מעשה באחד מבני ירושלים שנולד לו בן בכור, והלך אל החזון אי"ש כדי לקבל ממונו חמשה סלעים של כסף צרוף שהיו ברשותו, לצרף פדיון בנו. הפנהג הרונח הוא, שלאחר הפדיון, קונה אבי הבן מידיו של הכהן הפודה את חמשת הסלעים במטבעות העוברים לסוחר, ומחזיר את הסלעים לבעליהם. אולם כשפסד החזון אי"ש את הסלעים לאותו אדם, הורה לו לבל ידיע לכהן לפני הפדיון שהוא מתכוון לקנות ממונו בחזרה את הסלעים, כדי שהנתינה תהיה במתנה גמורה ובסמיכות דעת שלמה. הכהן הפודה היה רבי אברהם מרדכי כהן מקובנה שעלה לירושלים ושמש בה כמזהל ממחה ומרביץ תורה, וכשפנה אבי הבן אל הכהן ובקש לרכש ממונו בחזרה את חמשת הסלעים, התנצל רבי אברהם מרדכי ואמר, שלא ידע מראש כי יתבקש להשיב את המטבעות, ועתה כבר אינם ברשותו. השתומם אבי הבן על דבריו, שכן הדבר היה מיד לאחר הפדיון, ואיך הספיק כבר להעביר את חמשת הסלעים מרשותו, והכהן הסביר: "יש בבייתי קפות צדקה שונות ומדי פעם אני משלשל לתוכן מטבעות לצדקה, אבל תדיר מלוה אותי החשש שמא הפסד שבידי אינו נקי

ממלה

מעשה בסוחר אחד שלא היה נזהר שפספו יבוא אליו בישר, והיה מזלזל בכספי הזולת, מועל באמונם של הבריות בו, ועושה מסחרו בדרך רמיה ושקר. התקים בו הפסוק "עשה עשר ולא כמשפט, בחצי ימיו יעזבונו ובאחריתו יהיה נבל", ובאחרית ימיו פשט את הרגל והפסיד את כל כספו. החלו הנושים להציק לו בתביעתם לקבל את חובם, עד שחש האישי כי מקום מגוריו צר לו, ובחשאי קם ועלה לארץ ישראל. כשנודע דבר בריחתו של הרמאי, אמר חכם אחד: "מה לכם תמהים? והלא מקרא מפרש הוא ובהר ציון תהיה פליטה"... החרה החזיק אחריו פקח נוסף ואמר: "ואף אנו אומרים בתפלה 'מפני חטאינו גלינו מארצנו'..."

סוחר אחד, נכנס לשאל את רבי חיים אלעזר וקס, רבה של קליש, ולבקש עצה מפיו: "רבי, הזדמנה לי עסקה טובה, אלא שעלי לעשות בה איזו הטיה כלשהי בדרך הסוחרים, בדרך ערמומית ומעקלת שאינה בדרך הישר, ועלי אף שהמזון לא יהיה פשר בתכלית הפשרות, הרי שיוכל אני להרויח רווח גדול הראוי להתכבד בו". אמר לו הרב: "מציע אני לך למשוך את ידיך מעסקה זו ולהרחק מפל רווח שאינו בתכלית הישר, ורמז לזה מצאנו בשני לוחות הברית שבהם נאמר 'מזה ומזה הם בתבים', ללמדך שכלי כמה שתטה את הלוחות, אם לצד זה ואם לצד זה, עדין תהא קורא בהם 'לא תגנב'!"

אֶזְנֹת

הס"ד, עמ"ס רמ"ב

פְּסוּק אֶחָד מִתּוֹךְ הַחֲמֵשׁ מַעֲמִיד וּמְקִיִּים אֶת בֵּית הַחֲרֻשֶׁת

פּעַם, בְּקֹר מֶרֶן הַגָּאוֹן רַבִּי יִשְׂרָאֵל מַאֲרִי הַכּהֵן מְרַאדִּי, ה'חפץ חיים' זי"ע בְּעִיר פְּלוֹנִית בְּרַחֲבֵי רוּסְיָה, וְשֶׁם שָׁמַע לְצַעֲרוֹ, כִּי בְּבֵית הַחֲרֻשֶׁת שֶׁל יְהוּדֵי פְּלוֹנִי עוֹבְדִים שְׁבַעַה יָמִים בְּשַׁבּוּעַ. מִשְׁכָּה, לֹא חָס ה'חפץ חיים' עַל כְּבוֹדוֹ, מֵהָרָה לְהַגִּיעַ לְאוֹתוֹ בֵּית חֲרֻשֶׁת, וְהַחֵל לְדַבֵּר עַל לְבוֹ שֶׁל בַּעַל הַבֵּית שֶׁיִּפְסִיק מִיַּד אֶת הָעֲבוֹדָה בְּמַפְעֵלוֹ שַׁבָּת.

אָלָּא, שְׂדֵבְרֵי שֶׁל ה'חפץ חיים' נִפְלוּ עַל אֲזֵנָיִם אֲטוּמוֹת. "הַיְדוּעַ אַתָּה, כְּבוֹד הָרַב", אָמַר לוֹ בַּעַל הַבֵּית, "כִּי אֲנִי מְרוּיַח בְּכָל יוֹם שֶׁל עֲבוֹדָה סָף שֶׁל אַרְבַּעַת אֲלָפִים רוּבֵל? הֲאִם רוּצָה אַתָּה כִּי אֶפְסִיד בְּגַלְל יוֹם הַשַּׁבָּת אַרְבַּעַת אֲלָפִים רוּבֵל, טַבִּיחַ וְתִקְלִיזוּ?" נִעֲנָה וְאָמַר לוֹ ה'חפץ חיים': "וּמָה בְּכֹה? כֹּה תִפְסִיד רַק אַרְבַּעַת אֲלָפִים רוּבֵל, וְאֵלּוֹ עַל יְדֵי חִלּוּל הַשַּׁבָּת שֶׁלְּךָ תִפְסִיד אֶת כָּל בֵּית הַחֲרֻשֶׁת לְגַמְרִי!

תַּדַּע לָךְ, הַמְשִׁיךְ מֶרֶן ה'חפץ חיים' וְאָמַר לוֹ: בַּתּוֹרָה כְּתוּב מְקַרָּא מִפְּרֻשׁ: 'שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן'. וְהַדְּבַר קָשָׁה, מַדּוּעַ הַתּוֹרָה צָרִיכָה לְכַתֵּב וּלְאָמַר לְאָדָם מֵהַ עֲלִיו לַעֲשׂוֹת בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַשַּׁבּוּעַ? יִרְצָה, יַעֲשֶׂה מְלָאכָה, לֹא יִרְצָה, יִנּוּחַ כָּל יְמֵי הַשַּׁבּוּעַ. אָלָּא, הַתּוֹרָה רוּצָה לְלַמֵּד אוֹתָנוּ, שְׂאִם אַתָּה רוּצָה שְׂתִהְיֶה לָךְ עֲבוֹדָה בְּמִשְׁךָ כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, אֲזִי עֲלִיךָ לְקַיֵּם גַּם אֶת חִלּוּל הַשַּׁבָּת שֶׁל הַפְּסוּק: "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן". אָבֵל אִם לֹא תִשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, אֲזִי לֹא יִהְיֶה בְּכָל שָׂאֵר שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה מֵהַ לַעֲשׂוֹת.

לְשִׁמּוֹ שַׁבָּת

פְּרֻשַׁת פְּקוּדֵי

כֹּה גִלָּה שְׂזָה הַגְּנֵרֵל הוּא בֶן יִשְׂרָאֵל ש' שְׁנָה וּפְרֻשׁ' זֶה כְּמָה שְׁנָיִם שֶׁהוּא פְּרָסֵם בְּדַפּוּס חֲבוּר שְׁלֵם לְהַקְשׁוֹת עַל דְּבָרֵי חו"ל וּלְסַתְרָם ח"ו. וְאָמַר הַמְּלַבִּי"ם שְׁמַפְנֵי הִירָאָה לְהַפְרִיכּוֹ בְּגִלּוּי, כְּתַבְתִּי בְּהַסְוָאָה אֶת סַפְרֵי 'אַרְצוֹת הַשְּׁלוֹם'. וְהֵנָּה עֵכְשֵׁוּ בְּבּוֹאוֹ נִתְמַלְאֲתִי פַחַד אוֹלֵי יְקַח נְקָם מִמֶּנִּי, וְאַתְעַלֶּף. אָלָּא שְׂאוֹתוֹ גְּנֵרֵל נִגְשׁ אֵלָיו שְׁנֵית בְּהַכְנָעָה בְּהַתְבַּטְלוֹת כְּשֶׁהוּא מְצַהִיר שְׂקַרָּא אֶת הַסַּפֵּר 'אַרְצוֹת הַשְּׁלוֹם' וְהַשְׁתַּכְנַע מִתְכַּנֵּן וּמְכִיר בְּטַעוֹתָיו, וְהָרִי הוּא מְלֹא חֲרָטָה וּמְבַקֵּשׁ עֲצָה אֵיךְ לְתַקֵּן מֵהַ שְׁעוֹת בַּחֲבוּר שֶׁלוֹ.

מְסַפְּרִים שֶׁהַזְכִּיר לוֹ הַמְּלַבִּי"ם אֶת עֵינָן 'תְּשׁוּבַת הַמְּשַׁקֵּל', וְיַעֲזֵר לוֹ לְהַפִּיץ אֶת חֲבוּרוֹ שֶׁל 'אַרְצוֹת הַשְּׁלוֹם' בְּכָל הַחוּגִים שֶׁסַּפְּרוּ קֶנֶה מְהֻלְכִים, בְּכַדִּי לְתַקֵּן בְּמַדַּת הָאֶפְשָׁר מֵהַ שְׂקֵלְקֵל. וְיַעֲזֵר הָאִישׁ כְּדַבְּרָיו. וְיִהְיֶה לְהֵיוֹת מְמַעְרִיצֵי הַמְּלַבִּי"ם לְכָל יָמָיו (בְּסוּפָה וּבַסַּעֲרָה עֵמוּד מוֹג).

...

עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת לַח כ"א): 'אַלְהַ פְּקוּדֵי הַמְּשַׁכֵּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה עַבְדְּת הַלְוִיִּים בְּיַד אֵיתָמָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן', פְּרֻשׁ רַבְּנֵי הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ זִיע"א, שְׂהִיָּה בְּבִנְיַת הַמְּשַׁכֵּן מִשׁוּם תְּשׁוּבַת הַמְּשַׁקֵּל עַל חֲטָא הָעֵגֶל: עוֹד יִרְמֹז בְּאִמְרוֹ 'אַלְהַ' עַל דְּרָךְ אֲמָרֵם ז"ל (וּיְקַר כ"א כ') 'אִם עֲשִׂיתָ חֲבִילוֹת וְכוּ' עֲשֶׂה כִּנְגֻדוֹ חֲבִילוֹת שֶׁל מִצְוֹת', כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְתַקֵּן הַחֲטָא בְּדוּגְמָא, וְהֵנָּה יִשְׂרָאֵל חָטְאוּ וְאָמְרוּ 'אַלְהַ אֶלְהִיר', לְזֶה בָּאָה 'אַלְהַ' זֹאת בְּבַחֲיַיִת הַזְּכוּת לְכַפֵּר עוֹן זֶה, וְתַמְצָא כִּי אָמְרוּ (שְׁמו"ר נ"א ד) 'הָעֵדוּת' שֶׁעֵדוּת הוּא לָהֶם שְׁנִתְכַּפַּר עוֹן הָעֵגֶל.

(מִתּוֹךְ הַסַּפֵּר סַפִּיר וְיֵהוּלּוּם - לְהַרְבּ הַגָּאוֹן רַבִּי מִנְחֵם מַנְדֵּל פּוֹמֶרְנֵץ שְׁלִיט"א)

גַּחַךְ הָאִישׁ לְשִׁמַּע הַדְּבָרִים הַלְלוּ, וְאָמַר ל'חפץ חיים': "וְכִי מָה הָרַב חוֹשֵׁב? הֲאִם הַפְּסוּק הַזֶּה מִתּוֹךְ הַחֲמֵשׁ, הוּא אֲשֶׁר יַעֲמִיד אֶת בֵּית הַחֲרֻשֶׁת, וְהוּא אֲשֶׁר יוֹרִיד אוֹתוֹ?" אָלָּא, שְׂה'חפץ חיים' לֹא הִשִּׁיב לוֹ דְּבַר, וּבְצַעֲרָ רַב עָזַב אֶת הַמְּקוֹם.

לֹא חֲלַף זְמַן רַב, וְשִׁלְטוֹנוֹת רוּסְיָה הַחֲרִימוּ אֶת כָּל בְּתֵי הַחֲרֻשֶׁת בְּכָל רַחֲבֵי הַמְּדִינָה. וְלֹא עוֹד, אָלָּא שְׂגָם אֶסְרוּ וְכִלְאוּ רַבִּים מִבְּעַלֵּי הַמַּפְעָלִים, בְּסַבָּרֵם כִּי הִלְלוּ חוֹתְרִים נֶגֶד הַמְּדִינָה. אָבֵל בַּעַל בֵּית חֲרֻשֶׁת זֶה, הַצְּלִיחַ בְּדְרָךְ נְסִיַת מִמֶּשׁ לְבָרַח וּלְמַלֵּט אֶת עַצְמוֹ אֶל מַחוּץ לְגְבוּלוֹת הַמְּדִינָה, בְּעִירָם וּבַחֲסֹר כָּל מַמְשׁ.

לְיָמִים שֶׁלַח הָאִישׁ מִכְּתָב אֶל רַבְּנֵי מֶרֶן ה'חפץ חיים', בּוֹ הוּא הַתּוֹדָה לְפָנָי הָרַב בְּזֶה הַלְשׁוֹן: "עֵכְשִׁיו אֲנִי אֶכְן רוּאָה, כִּי דְבָרָיו שֶׁל כְּבוֹד הָרַב צוֹדְקִים וְאִמְתִּיִּים לְגַמְרִי. אֶכְן פְּסוּק אֶחָד מִתּוֹךְ הַחֲמֵשׁ מַעֲמִיד וּמְקִיִּים אֶת בֵּית הַחֲרֻשֶׁת, וְלֹא רַק אֶת בֵּית הַחֲרֻשֶׁת שְׁלִי, אָלָּא אֶת כָּל בְּתֵי הַחֲרֻשֶׁת בְּרוּסְיָה שֶׁפְּעֵלוּ גַם הֵם בְּיָמֵי הַשַּׁבָּת".

(הַחֲפֵץ חַיִּים חִיּוֹ וּפְעֵלוֹ)

תְּשׁוּבַת הַמְּשַׁקֵּל

סַפֵּר הַגָּאוֹן רַבִּי מֹשֶׁה קִלְעֵרְס וְצ"ל, גָּאֵב"ד טְבֵרְיָה, בְּשֵׁם הַגָּאוֹן רַבִּי אֶלְיָהוּ קִלְצִיקִין וְצ"ל, גָּאֵב"ד לּוּבְלִין, שֶׁשָּׁמַע מִבְּנֵי שֶׁל הַגָּאוֹן הַמְּלַבִּי"ם וְצ"ל אֶת הָעֲבָדָה דְּלַהֲלֹן: פּעַם אַחַת נִסַּע אָבִיו הַמְּלַבִּי"ם לְרַחֲוֹץ בְּמַעֲיָנוֹת מְרַפָּא שְׁבַמְרִינְבַאד, וְהֵנָּה נִגְשׁ אֵלָיו גְּנֵרֵל צְרַפְתִּי בְּמַדִּים רִשְׁמִיִּים וְהַצִּיג אֶת עַצְמוֹ. כְּשֶׁשָּׁמַע הַמְּלַבִּי"ם מִי הָאִישׁ, הִתְעַלֶּף עַל אַתֵּר. אַחַר

חִידוֹן אֶזְנֹת - נוּשָׂא פְּרָסִים הֵיכָן מְזַכְרִים בְּפְרָשְׁתָנוּ פְּעֻמוֹנִים?

פְּתָרוֹן חִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוּכָה, יְפּוֹרְסָמוּ אִי"ה בְּגִלּוֹנוֹת הַבָּאִים הַפּוֹתְרִים נּוֹכַח יִכְנָסוּ לְהַגְלֵלָה אִי"ה עַל סִידוֹר מַתִּיבַת מִנְחָה מַעְרִיב בְּהוּצַת "עוֹז וְהַדְר". אֶת הַפְּתוּרוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוּחַ אֵלָינוּ עַד לְיוֹם שְׁנֵי לַמַּסְפָּר פֶּקֶס: 077-470-26-81 אוֹ לְמֵיַל: magdenot@gmail.com

נֹא לְכַתּוּב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּקָה וְטַלְפוֹן. בְּרָאשׁ הַדָּף לְצִיּוֹן "עוֹבֵר חִידוֹן לְנוֹעַר".

פְּתָרוֹן חִידָה - פְּרֻשַׁת מַקֵּץ:

ש. אֵיפֹה יֵשׁ בְּפְרֻשְׁתָנוּ טַעְנָה שֶׁל קַל וְחוּמָר? ת. כְּשֶׁהֲאִחִים מוֹאשְׁמִים בְּגִנְבַת הַגְּבִיעַ שֶׁל יוֹסֵף הֵם מְשִׁיבִים בְּקַל וְחוּמָר, "הֵן כִּסֵּף אֲשֶׁר מְצָאנוּ בְּפִי אִמְתוּחוֹתֵינוּ הַשִּׁיבוּנוּ אֵלָיךְ... וְאֵיךְ נִגְנוּב מִבֵּית אֲדוֹנֶיךָ כִּסֵּף אוֹ זָהָב?" (בְּרַאשֵׁית מִד, ח).

שֵׁם הַזּוּכָה בְּסִידוֹר מַתִּיבַת מִנְחָה מַעְרִיב בְּהוּצַת "עוֹז וְהַדְר":

פְּרֻשַׁת מַקֵּץ: מַשְׁפַּחַת פְּרִימָן מִירוּשָׁלַיִם.

שמירת הלשון

לצאן קדושים

מה פתאום? דברי לא יגיעו אליו, יוסף הרי גר בחו"ל, הוא אף פעם לא יגע ממה שאמרת...

יחזק, אתה מדבר לשון הרע על יוסף!

יחזק אינו צודק! דבריו נחשבים לשון הרע אף אם לא יגרמו שום נזק!

הרב'ה הזה לא סבלני!

לשון הרע!

למה לשון הרע? שמעתי שיש לרב'ה הזה חוזה עבודה עד הפנסיה!

התלמוד אינו צודק! דבריו הינם לשון הרע אף אם לא יגרמו נזק לרב'ה.

דברי גנאי שלא גורמים נזק

דבר הלכה:

המדבר כגנות הזולת, עובר על איסור לשון הרע, גם אם דבריו אינם גורמים נזק לאיש, כגון שהשומע לא קיבל את דבריו ולא האמין להם. גם אם הוא משער לכתחילה שדבריו לא יגרמו נזק - גם אז אסור לו לומר אותם.

מאת: הרב משה שניאור

משפטי עשה לך ליצדים

ממדורי היצדים:

40 שילה מספר ספורי צדיקים

42 הידד אני לומד גמרא לבד!

44 דיון משפחתי

50 בן המלך והיהודי 2

58 אבות ובנים

שירים חסידים

ביותר, כזה אהבתי תורתך כל היום היא שיתתי. אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו רוממותנו מכל הלשונות וקרבתנו במצוותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול ותקדושתך עלינו קראת. אתה תקום תרחם ציון כי בא מועד.

אשר ברא ששון ושמחה תקן וכלה. גילת רנה ריצה וקררה אהבה ואהבה ושלום ורעות. אשרי העם שככה לו, אשרי העם שה' אלקיו. אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה, ועושה נחת רוח ליוצרו. אשריכם תלמידי חכמים שדברתי תורה חביבים עליכם

אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מפתחין ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים, ואומר "מקוה ישראל ה'", מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל. אנא עבדא דקדשא בריך הוא. ארץ אשר תמיד עיני ה' א-להיהך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה.

אין כאלקינו אין כארוננו, אין כמלכנו, אין כמושיענו. אין שום יאוש. איש את רעהו יעזור ולאחיו יאמר תזק, תזק תזק ונתתזק. אל תירא ישראל. אלה חכמה לבי, חוסה נא ואל תתעלם. א-י אתה ואורך אלקי ארומקו. אם אין אני לי, מי לי. וכשאני לעצמי, מה אני. ואם לא עבשיו, אימתי.

אבינו מלכנו, פתח שערי שמים לתפלתנו. אהללה אלקי ואשמחה בו, ואשימה תקותי בו. אהודנו בסוד עם קרובי, אלקי צורי אהסו בו. אור דע צדיק ולישרי לב שמחה. אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבת בבית ה' כל ימי חיי, לחיות בנעם ה' ולבקר בחיבולו. איזה טוב ה'.

לעילוי נשמת הרב נחמן מברסלב ז"ל נלב"ע י"ט כסלו ה'תשע"ג תנצ"ה

לעילוי נשמת הרב אברהם בן שמואל ז"ל נלב"ע י"ט כסלו ה'תשע"ג תנצ"ה

לעילוי נשמת הרב אברהם בן שמואל ז"ל נלב"ע י"ט כסלו ה'תשע"ג תנצ"ה

לעילוי נשמת הרב אברהם בן שמואל ז"ל נלב"ע י"ט כסלו ה'תשע"ג תנצ"ה

לעילוי נשמת: דוד דודן בן יוסף פתימה, ציון באסה, זרה בת תנוה, סיני בת תנוה, ישראל גואטה בן אסטור, פיבי בת שמוחה ועקמן, שלמה בן ברט בן קלר, שאול כהן בר עישה, משה זילכה בן יוסף, אברהם הר ציון בן נאיר, הרב בנימין עטיה בן שרה, אברהם פורת בן רחל, שמשון אביקיס אבישי ה"ר בן חנה ה"ר נלב"ע כ"ה טבת ה'תשפ"ג תנצ"ה

רוח ה' תניחם בגן עדן וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והסליחות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.ג.צ.ב.ה.

דבר התורה שלי

Leshtachon השבת

העצה שלי
 דבר התורה שלי מותאם להקראה בשולחן השבת. ילדים יקורים, הרגילו עצמכם לומר דברי תורה בסעודות השבת.

כי שבע יפול צדיק וקם!

"ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים את משכן אהל מועד" (שמות מ, ב)

במשך שבוע ימים, שבעת ימי המלוואים, משה היה מקים ומפרק את המשכן. ביום השמיני, ביום החדש הראשון באחד לחדש, א' בניסן, כלו הקמתיו. משה הקים את המשכן ולא פרקו.

יש להבין, מה הענין בזה ששבע ימים הוא היה מקים ומפרק את המשכן?
 אתם שומעים...

טמון כאן רמז גדול! שזהו הסדר! פדי להגיע לדרגת צדיק - עליו לפל שבע פעמים. כך מנהל הקב"ה את המערכת, כאמרם (בטין מג ע"א): "מהו שכתוב (ישעיהו ג, 1) 'המכשלה הזאת תחת ידך' - אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן".

אם יתמכו בכל עת בתינוק שמתחיל ללכת, הוא לא יקבל בטחון עצמי ללכת בכוחות עצמו. תינוק לומד ללכת רק אם הוא הולך ונופל, נופל וקם.

כשרוצים לבנות מבנה רב קומות, יש צורך לצקת יסודות עמקים בתוך האדמה. היסודות שבעמק - הם אלו שמאפשרים את העמדת המבנה לגבה. הנסיונות הרבים, הקשיים שאדם שקוע בהם, הם שבונים אותו: "כי שבע יפול צדיק וקם".

רבי יצחק הוטנר זצ"ל אומר, שהרבה סופרים מתארים

את ילדותם של גדולי ישראל פאלו נולדו מלאכים... צריך לדעת שלכלם היו נסיונות, קשיים ונפילות. אנחנו מסתכלים על המוצר המגמר, רואים לפנינו אדם גדול בישראל, ואין לנו ידיעה אחרונית מה הוא עבר עד שהגיע לאן שהגיע. אם היינו יודעים כמה נפילות היו להם, ואף על פי כן המשיכו להתמודד - היינו שואבים מכך כחות גדולים לא להתיאש אף אם יש קשיים בדרך.

ה"חזון איש" זצ"ל סבל כל חייו יסורי גוף ונפש. הוא היה אדם חולני ולא זכה להפקד בילדים. היתה תקופה בחייו שמרב חלשה אסרו עליו ללמד בעיון. הוא ישב בבית הכנסת ולמד תנ"ך... הוא העיד על עצמו שאין לו שום שמחה בחיים, חוץ משמחת התורה ועשיית רצון קונו. ולבסוף הוא יצא "חזון איש"!

זהו שנאמר בפסוק (מיקה ז, ח): "אל תשמחי אבותי לי כי נפילתי קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי". דרשו חז"ל "אלמלא נפילתי - לא קמתי, אלמלא ישבתי בחשך - לא היה אור לי".
 (דורש טוב)

שבת שלום ומברך!

- **דודו עידן**
דודות את מורד
- **רבי שמחה בונים אלתר**
האמריד מנע
- **רבי שלמה אלישיב**
בכ"ס הלשם שבו ואתלמדי
- **רבי שלום אברה**
מחבבי תוס
- **רבי יפת צוברי**
מחבבי תוס
- **רבי יוסף וויטקין**
מחבבי תוס
- **רבי בנימין מאיר וויטקין**
הראשון לציון
- **רבי בנימין זאב בצרי**
ראש ישיבת בית יוסף מאי בני

שירים חסידים

ביום ההוא יורש השיר הזה בארץ יהודה, עיר עז לנו ישועה וישות חומות וחל. כן כג אומר, הפך בה והפך בה, דכלא בה. ובה תחיו, וסוב ובלה בה, ומנה לא תוע, שאין דך מדה טובה הימנה.

גברוך (הוא) אלקינו שבראנו לךבדוד, והכריחנו מן התועים, ונתן לנו תורה אמת, ותינו עולם

דנטע בתוכנו. הוא יפתח לבנו בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו בללב שלם. למען לא ניגע לריוק, ולא נלד לבללה.

הברוך הנבר אשר יבטח בה' ותהי ה' מבטחו.

וגם כי אלה בניא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי שבטך ומשענתך המה יתחבני

דוד מלך ישראל חי וקיים. רע לפני מי אתה עומד לפני מלך מלכי המלכים. אתה יחיד ומיוחד הנה הונה ויהיה. דעת קנית לא חסרת. דעת לא קנית מה קנית, זה מה שנאמר במערכא. דרא ביה מולא ביה דלא דה מה ביה זה מה שנאמר במערכא.

ההנה זמן הגאולה. חרו לה' כי טוב, כי לעולם חסדו. הוא ינאל אותנו בקרוב ויקבץ נדחינו מארבע פגפות הארץ חברים כל ישראל ונאמר אמן. הוא יפתח לבנו בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו.

והושיע את עמך וברך את נחלתך ורעם ונשאם עד העולם. הכל יודוך והכל ישבחוך והכל יאמרו: אין קדוש כה'.

זהנה אנכי שלח את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הנורא והשיב לב אבות על גנים ולב פנים על אבותם.

חהגיע זמן הגאולה. הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. הקדוש ברוך הוא אנחנו אותהים אודך. הרהמן הוא יקום לנו את סבת דוד הנפילה. הרהמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא ויבשר לנו בשורות טובות ישועות ונחמות. השיבונו ה' אליך ונשובה חרש ימינו בקרבם.

- לרפאת והצלחת אלביט הניאל סמסון חיי כן יוכבר דיל סופיה סמסון חיינו יתודות דיל
- להצלחה, לפרנסה טובה ולרפאת משפחת יוסף חיי ומשפחת שושן חיי
- לעילוי נשמת שמעון ודהוקר כן אלייבט דיל ציפורה ודהוקר בת אסתר דיל הנצב"ה

לעילוי נשמות:										
אברהם מינו	יוסף בן יוסף	אחובה בת יונה	יעקב בן קמלה	אודליה בת שרה כהן	נתן בן בחלה כהן	רחל חיה בת אנהל ועמרים אונאל בן זורה	פנחס אברהם בן מסעודה	סוירה בת נאורה שלום זמורה	תומר חדד	ניסים אוחיון בנדלן בן יחיא זמורה

מִשְׁפָּחָהּ

עם הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

מאת הנוהב הרב ארוז חזני שליט"א

"נפך ספיר וזהלם" (שמות לט, יא)

◆ קפה מקסיקני משבד ◆

הקפסה הטמנו יהלומים נדירים השוים הון רב... כפי הנראה, העדיף שמעון שלא לגלות זאת לראובן, שפא סרב לקחת עמו את הקבילה היקרה.

עכשו תוכעים שמעון ונסים מראובן לשלם את כל ההפסד האדיר, כדין שומר הנם שפשע בשמירתו. לצמתם טוען ראובן: "לא הייתה לי שום ידיעה על אודות היהלומים. אלו הייתי יודע שמדובר בקפסת יהלומים, לבטח הייתי שומר על הקפסה בהקפדה רבה. ומסתבר יותר שאם הייתי

יודע את האמת, בכלל לא הייתי מסכים לקבל את קפסת היהלומים... עם מי הדין?

תשובה:

מבאר בשלחן ערוך (ח"מ רצ"ד-ד), שהשומר אינו חייב לשלם אלא כפי שוי החפץ שקבל עליו לשמר. לפיכך, אם הטעה אותו המפקיד ואמר לו שהוא מוסר לשמירתו דינר כסף, ונתקבר אחר כך שהיה דינר זהב, אף על פי שפשע השומר בשמירתו, הוא אינו חייב לשלם אלא דינר של כסף. ואפילו אם נודע לשומר קדם אבדן הדינר שהוא עשוי מזהב, הוא אינו חייב בכל שויו, הואיל ובשעת קבלת השמירה לא קבל עליו אלא שמירת דינר כסף (קצות החושן וע"ע בנתיבות שם).

נכח הדברים, יש לפטר את ראובן מדמי היהלומים, כפי שלמנו ששומר אינו חייב בדיני שמירה אלא על חפצים שקבל על עצמו לשמור. והואיל ולא הייתה לראובן כלל ידיעה על אודות היהלומים - הוא גם לא קבל על עצמו לשמר עליהם, אלא רק על חבילת הקפה. ואכן הוא השיב חבילת קפה וקה מתח החבילה שפשע בשמירתה...

לסכום: ראובן פטור מתשלום דמי היהלומים.

מעשה שהיה בראובן, תושב ארץ ישראל, ששם למדינת מקסיקו לצורך עסקיו. באחד הימים פגש את ידידו משכבר הימים - שמעון, שמתגורר במקסיקו. בתם השיחה הגעימה בין השניים בקש שמעון: "ידידי היקר, תוכל לעשות עמי חסד...? יש לי בן-דוד בארץ ישראל, נסים שמו, ואני שולח לו מדי פעם קפה מקסיקני משבד. התואיל בטובך להסכים לקח עמך לארץ ישראל את קפסת הקפה?" "בשמחה רבה", הגיב ראובן בחיידך לבבי, וקבל לידי את הקפסה.

לאחר כמה שעות, במהלך ההמתנה בתחנת הרכבת במקסיקו, הרגיש ראובן צמא גדול. הוא החליט לגשת אל הקיוסק הסמוך ולקנות בקבוק שתיה, אך שכח לטל עמו את קפסת הקפה שהונחה לצדו על הספסל...

כששב, הצטער לגלות שהקפסה נעלמה... ראובן חשב בלבו: 'פשעתי בשמירה על הקפה, בעוכי אותו במקום מלא בגנבים... עלי לצאת כעת לחפש את החנות שמוכרת את אותו קפה משבד'. הוא חפש רבות עד שמצא את החנות ורכש קפסה חדשה.

ובכן, ראובן הגיע ארצה, וזמן קצר לאחר הגעתו לביתו נשמעו דפיקות בדלת. הנה זה נסים, שבא לטל את קפסת הקפה.

נסים הודה לראובן מקרב לב ונפרד ממנו לשלום. אולם לאחר כמה רגעים חזר ודפק בקדחתנות על דלת ביתו של ראובן. הדלת נפתחה, והפעם ארשת פניו של נסים הייתה מתוקה מאוד... "אתה בטוח שזו החבילה שקבלת משמעון?..." שאל בהלילות. ראובן השיב: "האמן לי, זה אותו סוג של קפה, החבילה הראשונה פשוט נעלמה בתחנת הרכבת, אבל דאגתי לקנות..." ראובן לא הספיק לסיים את המשפט, ומפניו של נסים נשמעה זעקה מרה...

מה התברר: הקפה שמש רק לכסוי והסגאה, בתוך

מסופק לשיבת

נריה יוסף חדר
בת תקווה

משל התותים

רבי אלימלך מליז'נסק סיפר את המשל הבא: ילד אחד הלך ביער עם אביו. ביער גדלו תותים, ומדי פעם היה עוצר הילד לקטוף אותם. "בני יקירי, אמר לו אביו, "אומנם היום גדול, אך גם היער גדול הינה - אם תתעכב באכילת תותים, לא נספיק לחצות את היער כשתשקע השמש!"

אבל הילד השיב לאביו: "אבא, אני צעיר ממך ויודע לרוץ מהר. התקדם לפניי, אני אמשך לקטוף תותים, ולאחר מכן ארוץ ואפגוש אותך שוב."

לא היה יכול האבא לסרב לתחנוני בניו יקירו. "מסכים אני כי תתעכב מעט" הוא אמר, "אך ברצוני לוודא כי לא תתרחק מדי זה מזה ולא תאבד דרכך ביער הסבוך. מדי כמה דקות קרא לי בקול רם. אם תשמע אותי ואני אשמע אותך - נדע שלא התרחקנו זה מזה."

והנמשל: טרדות העולם הזה דומות ליער מלא בתותים, שגרה ופעולות הגורמות לאדם להתמקד ביער ולשכוח מן המטרה. לשם כך על האדם להרים את קולו, לשמוע את קול המצפון המזכיר לו כי המטרה האמיתית בחיים היא קיום רצונו של הבורא - ולדעת שהוא לא התרחק מדי...

שבת שלום!

הצטרפות למדור זה פנו למייל: a0732224999@gmail.com

הגדוד צינור
דודא אה מודר

הדי
שלום עיראק
סוכסדי תומן

הדי
שלום ארדון לום
רובי שם טבו

הדי
עבדאללה סומך
ראש חסני בנב

הדי
מושה פיינשטיין
מנצחי הפוסקים

הדי
יצחק בן וואלדיך
רובי שם טבו

הדי
יצחק אודנה
רובי שם טבו

הדי
יצחק אודנה
רובי שם טבו

הדי
יצחק אודנה
רובי שם טבו

הדי
יצחק אודנה
רובי שם טבו

הדי
יצחק אודנה
רובי שם טבו

הדי
יצחק אודנה
רובי שם טבו

הדי
יצחק אודנה
רובי שם טבו

שירים חסידים

קדש את שמך על
מקדשי שמך, וקדש את
שמך בעולמך, ובישועתך
תרום ותגיהב קרננו
למעלה, והושיענו בקרוב
למען שמך.

צוה ישועות יעקב.
צמאה נפשי לאליקים
לא-א חי מתי אבוא
ואראה פני אליקים.

קול צהלה ורנה. שפתינו
או תרננה. אנה ה'
הושיעה נא. אנה ה'
הצליחה נא.

פתח שערי שמים
להתפלתנו.
פתחו שערים ויבא גוי
צדיק שמר אמונים.

עוד ישמע בערי יהודה
ובהצות ורושלים קול ששון
וקול שמחה קול תהן וקול
בלה. קול מצהלות תהנים
מחפחים ונערים ממשמחה
נגינתם.

עודה כבודי עודה הנביל וכנור
אעירה שחר.
עז ותדר לבושה ותשחק ליום
אתרון.

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמות: רוח ה' תניחם בגן עדן שם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והסליחות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.ג.צ.ב.ה.

תורתך שעשעי

צוד-אות בפֿרשה

בחידות שלפניכם מסתתרים מושגים מפרשת השבוע, על ידי חיבור בין הציור והאותיות תקבלו את התשובה. חושבים שפתרתם נכון? בדקו את עצמכם בתשובות. בהצלחה!

הידון א'-ב' למתקדמים

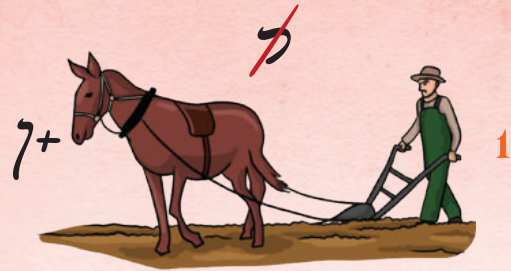
התשובה לכל שאלה מסתתרת באות המופיעה בראש השורה.

- א** - מגן, שריון.
- ב** - ממונו עשויים המלקחים.
- ג** - מפלי המזבח.
- ד** - אחד משמונת בגדי הכהן הגדול, שהיה עשוי שני חצאים, לחזה ולגב, שנוקסו על הכתפיים בכתפות.
- ה** - מאבני הטור השלישי.
- ו** - מאבני הטור השלישי.
- ז** - אחד מתכשיטי הנשים בימי קדם, עשוי מזהב או מכסף.
- ח** - מין מתכשיט קדמון בצורת קרס או טבעת.
- ט** - חגורה ארפה מבגדי הכהנה.
- י** - "ו" המשפן ימה עשה ששה קרשים".
- כ** - מאבני הטור השני.
- ל** - העבירו במחנה.
- מ** - מאבני הטור השני.
- נ** - אחד מבגדי הכהן הגדול, שהיו קבועים בו ארבעה טורים של אבנים יקרות.
- ס** - לאחר שסימו את מלאכת המשפן, נאמר: "הענן את אהל מועד".
- ע** - נתק, נחתה.
- פ** - מתכת רכה ונוצצת, בעלת גוון לבנבן-אפר.
- צ** - עשוי זהב טהור.
- ק** - מפלי המזבח.
- ר** - מאבני הטור השני.
- ש** - מאבני הטור הרביעי.
- ת** - חמשים ביריעה החוברת.

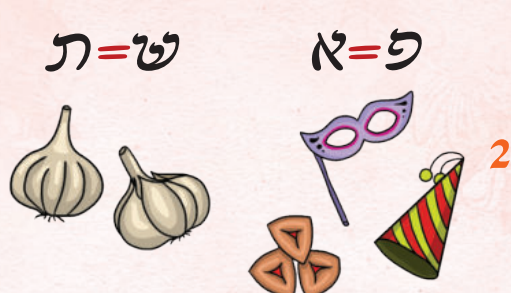
הידון א'-ב' למתחילים

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בראש השורה.

- א** - תאריך הקמת המשפן.
- ב** - משה נתן לחכמים לאחר שסימו את מלאכת המשפן.
- ג** - האבן שלו בחשן היא לשם.
- ד** - האבן שלו בחשן היא ספיה.
- ה** - המשפן נקרא גם "משפן _____".
- ו** - נעשו מתרומת הכסף.
- ז** - מחמר זה נעשה הציין.
- ח** - בדרך זו נכתבו שמונת השבטים על אבני השם.
- ט** - אבני החשן סדרו בשלוש שורות וארבעה...
- י** - האבן שלו בחשן היא אחלמה.
- כ** - שני רצועות שחברו לאפוד.
- ל** - כנגד אבר זה היה החשן על אהרן.
- מ** - כמות כפרות הכסף שנתרמו.
- נ** - מחמר זה נעשו אדני החצה.
- ס** - האפוד היה כעין _____ בגבו של הכהן הגדול.
- ע** - על פיו ידעו בני ישראל מתי לנסע או לחנות.
- פ** - אתם חבר החשן לאפוד בתחתיתו.
- צ** - החמר ממונו נעשו חוטי התכלת הארמון ותולעת שני.
- ק** - עושי המשפן לא הצליחו להקימו בגלל הכבד של ה_____.
- ר** - נתלו בשולי המעיל.
- ש** - שמם נכתב על אבני השם והחשן.
- ת** - האבן בחשן של שבט זבולון.

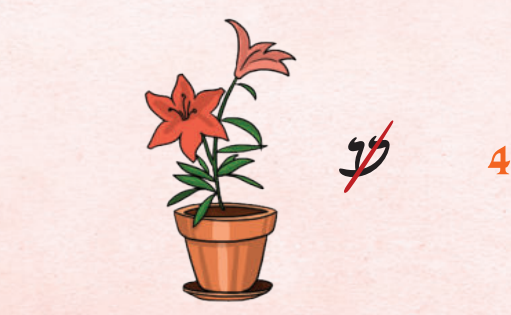
.....

.....

.....

.....

א.ל.ז. ח.א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ.צ.ק.ר.ש.ת.

א.ל.ז. ח.א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ.צ.ק.ר.ש.ת.

א.ל.ז. ח.א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ.צ.ק.ר.ש.ת.

א.ל.ז. ח.א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ.צ.ק.ר.ש.ת.

א.ל.ז. ח.א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ.צ.ק.ר.ש.ת.

מעקב הפרקים

- א
- ב
- ג
- ד
- ה
- ו
- ז
- ח
- ט**
- י
- יא
- יב
- יג
- יד
- טו
- טז
- יז
- יח
- יט
- כ
- כא
- כב
- כג
- כד
- כה
- כו
- כז
- כח
- כט
- ל
- לא
- לב
- לג

תגובת מלכת שבא לחכמתו של שלמה

שלמה הכין מעצי האלמגים "עליה" - מסלה או מעקה מרהיב בפיפו שהיו נשענים עליו במהלכם מבייתו של שלמה לבית המקדש.

שלמה עשה מעצים אלו גם פנורות ונבלים ללויים שהיו שרים בבית המקדש.

המשיכה מלכת שבא ואמרה לשלמה: "אשרי אנשיך אשרי עבדיך אלה העמדים לפניך תמיד השמעים את חכמתך" - למרות שאינם מסגלים להשיג את עמק החכמה של שלמה, אך עצם השתתפותו והנהגה ממה שהם כן מסגלים להשיג הרי הן אשר גדול.

המלך שלמה נתן גם הוא מתנות למלכת שבא - "את כל חפצה אשר שאלה". יש המבארים ששלמה נתן לה מנחה כנגד המנחה שנתנה לו, ועוד הוסיף ונתן לה מאוצרותיו כאשר חפצה. **יש המבארים** שהכונה שמלכד המנחה שנתן לה כנגד מנחתה, הוא למד אותה חכמה, עצה ותבונה ככל אשר שאלה.

מלכת שבא ברכה את אלקי ישראל שמרב אהבתו לעם ישראל נתן להם מלך גדול וחכם. בזכות חכמתו הרבה של שלמה הוא יעשה משפט וצדקה, וכך העם יאהב אותו ויכבד אותו ויחיה בנחת, כי כשיש משפט צדק יש אמון במלכות וממילא יש פחות תסכול ומרמור בעם.

מלכת שבא פנתה וחזרה לארצה. אנו למדים מכך שהיא לא באה לשלמה במסגרת מסע בין מדינות שונות, אלא כל מטרתה הייתה להגיע לשלמה המלך ולראות בעצמה את חכמתו, ולאחר שרצונה התמלא, חזרה לארצה.

מלכת שבא נתנה לשלמה המלך מאה ועשרים כפר זהב ובשמים רבים כל כך עד שהכתוב אומר שלא בא כבשם שהוא עוד לרב (מבחינת רבוי הכשמים) ואבנים טובות ויקרות.

מפל המשלחת שבאה עם מלכת שבא, אף אחד לא התגיר. **יש אומרים** ששלמה המלך נשא את מלכת שבא לאשה, וממנה יצא לאחר כמה דורות נבוכדנאצר שהחריב את הבית אחרי ארבע מאות ועשר שנים.

בפעם שעברה הזכרנו את התפעלותה של מלכת שבא מהעליה המפארת שעשה שלמה מעצי אלמגים.

הפסוקים הבאים עוסקים בעליה זו.

אניות חירם שהביאו זהב מאופיר, הביאו גם עצי אלמגים לרב ואכן יקרה.

עצי האלמגים היו נדירים ויקרים באותו הזמן (ישנן דעות שונות לגבי זהות העצים האלו), ולשלמה המלך הגיעו עצי אלמגים רבים וגדולים במיוחד שלא היו עוד כמותם.

תמכה לשלום חירי צה"ל

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל חירי צבא ההגנה לישראל, אנשי כחות הפשחו ומחות ההצלה, העומדים על משמר ארצנו ועיר א-להינו, מגביל הלכנו ועד מדבר מצרים, וטו תום תגול עד לבוא הערב ובכל מקום שהם, בבישה באזור ובין.

וישיב את כל השבויים והנעדרים מאחינו בית ישראל.

יתו יי את אויבינו תקמים עלינו נגפים לפניכם.

הקדוש ברוך הוא ישמר ויגיל את תליונו מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה, וישלח ברמה והצלחה בכל משה יריהם. ידבר שונאניו תחתיהם, ויעשרם בכתו ישיעה ובעטרת נצחון.

ויקים בהם הכתוב: "כי יי א-להיכם ההלך עמכם, לתלחם לכם עם איכרים לחושיע אתכם" (ירמיהו כ, ח), ונאמר: "אמן".

קדיאת התלים

בואו וטלו חלק בקריאת ספרי התהילים מידי שבת להצלחת עם ישראל!

א"ה מידי חודש תיערך *הגדלה בין הלומדים על שובר בסך 200 ש"ח לרכישת ספרי קודש.

לדברפרשת: 073-222-4-999 (שליחה 4) | כפיפה: לוחטן שכונת העמנוחה

לימוד משניות

האם גם אתם מעוניינים שכשבת האוכרה של יקיריכם, ילמדו משניות לעילוי נשמתם?

עבר למערכת הדפוס ולעשרות הלומדים, וזכ את יקיריכם בנות אמיתות!

לימוד המשניות זכאים להקדיש את גיליון משכן שילה לע"נ יקיריהם ז"ל בשבת האוכרת, לימוד התורה של כ-100,000 משפחות מעמק ישראל ממגילתו ולימוד המשניות החודשי יעמוד גם לעילוי נשמתם.

א"ה מידי חודש תיערך *הגדלה בין הלומדים על שובר בסך 200 ש"ח לרכישת ספרי קודש.

לדברפרשת: 073-222-4-999 (שליחה 4) | כפיפה: לוחטן שכונת העמנוחה

לא נפסיק את השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בבדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.י. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ש.א. הי"ו.

סגולות השתיה בפורים ומעלתה הגאון הרב יוסף היים אוהב ציון שליט"א מו"צ, מרבני בית הכנסת "מוסאיוף" ירושלים

אידי דחביביה להו לאינשי סגולות, וישראל עם סגולה אינון, כמאמר הפסוק כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגולתו, על כן אמרתי אלקטה באמרי"ם מסגולות השתיה בפורים ומעלתה, ובמאמר זה נעזרתי בספר הנפלא פרדס אליעזר בעניני פורים, וישר כחם של המו"ל על עבודתם הנפלאה בספר זה, ובשאר ספריהם הנפלאים על כל המועדים.

הכנעת השונאים. במחזור ויטרי (ח"ב אות תסה, עמוד 583) הביא נוסח פיוטי שבו נאמר "פורים חכלילי עינים מין, ואויבינו יהיו כאין, בליל חג הפורים". והגאון אבד"ק בוסקא ר' יששכר באב"ד בספר אוצר יד החיים (בהקדמה אות ב) הביא דברי המחזור ויטרי הנ"ל וכתב, ושמעתי שכן אמר רשכבה"ג הצדיק דודי השר שלום מבעלזא זצ"ל בשם זקינו רשכבה"ג הר' אלעזר זצ"ל אבד"ק אמסטרדם, כי העיר אמסטרדם עומדת על קעמפא ביים, והיה שם ביים חיה גדולה שהתחילה לנקוב את הקעמפא, ועשו שם כמה וכמה פעולות כדי להרוג את החיה ההיא, אבל לא הועילו כלל, ובאו שרי העיר בליל פורים להרה"ק הנ"ל לבקש ממנו שיתפלל לה', כי העיר עומדת בסכנה גדולה, ואמר הגאון הקדוש הנ"ל לשלוח להביא יין ולשתות, כי יש לו בקבלה שאם שותים הרבה יין בליל פורים, אז השונאים נבקעים. עכלה"ק. ונמצא שהקבלה היא ממחזור ויטרי הנ"ל.

המשך בעמוד 3

פורים!

איך מקיימים את המצווה בשלמות?

בחוברת הבדיחות:

'לא נפסיק את השמחה'

לכבוד חג הפורים.

מהדורה חדשה!

5 ₪ בלבד! 103 בדיחות מצחיקות.

ניתן לקנות את החוברת במכירה המרכזית ברחוב דוד 9 ירושלים

עוד פרטים: 0534-135-183

מילתא דבדיחותא

הרבה קצרים ומצחקים!!!

1. בכל פעם שאני עולה לתורה אני תורם 18 שקל, אין מה לומר, בית הכנסת ח"י ממני.....
2. מה קרה לאיש אחד, שביטל השתלת שיער ולא קבל החזר כספי? יצא קרח מכאן ומכאן.....
3. הג'וק הוא לא הבעיה, הבעיה מתחילה כשהוא נעלם.....
4. לחיות בזוגיות זה להבין שגם אם הוא לא חושב כמוך זה.....

פילתא דבדיהותא

5. לא תמיד אני עושה אפצ'י, אבל כשאני עושה יש לי כוס קפה רותח ביד.....
6. מדהים איך כל כך הרבה אנשים קמים מוקדם רק כדי שלא אפספס את הפקק הקבוע.....
7. אני: "יש מצב שאאחר קצת ביום ראשון". בוס: "אוקיי, מתי תגיע?" אני: "יום שני....."
8. כל שוטרי התנועה תמיד נופלים עלי ומתעניינים האם שתיתי?! מתי אחד מהם יתעניין האם אכלתי?.....
9. רבוננו של עולם, אנא תן לי את הכח לאגור כסף כמו שאני אודר שומן, ולשרוף שומן כמו שאני שורף כסף.....
10. מה היית רוצה להיות כשתהיה גדול? שעון מעורר. למה? עובד דקה וחוזר לישון עוד 24 שעות.....
11. אני סובל כבר שבוע מכאבי שיניים, הייתי אצל שני רופאים שלא זיהו כלום, ורק השלישי עלה על שורש הבעיה.....
12. שילמתי הבוקר על כוס תפוזים טבעי 32 ש"ח! לא פלא שמעל הדוכן יש שלט: סחיטה במקום.....
13. האם שעונך נעצר כשהוא נפל על הארץ?, שואל השען. בודאי, משיב בעל השעון, וכי חשבת שהוא ימשיך הלאה ויעבור דרך הרצפה?.....
14. מתי אתה נראה כמו מקק הפוך? באמצע הלילה כשאתה מחפש את הקצה של השמיכה.....
15. מתגבשת הצעת פשרה: לבטל את הכספים הייחודיים לחינוך החרדי ולהעביר אותם לייעדם כ"סיוע הומניטרי....."
16. מישהו יודע להסביר למה תמיד הטשולנט שרואים בתמונות יותר טעים מהטשולנט שמונח בצלחת?.....

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת לוי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל.
כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

סגולות השתיה בפורים ומעלתה
הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א
מו"צ, מרבני בית הכנסת "מוסאיוף" ירושלים

וכן הוה שפקע כריסה של החיה ההיא, ונתהפך המים של הים לדם. כל זה שמעתי מש"ב הה"צ הק' האדמו"ר ר' יצחק זצ"ל ששמע זאת מזקיניו הנ"ל. עכ"ד הרב אוצר יד החיים. ונפלא הוא.

מחשבה טובה ודעת שלימה. בספר שם משמואל מסאכטשוב (שושן פורים תרע"ה, ד"ה כתוב) הביא בשם אביו הגאון בעל אבני נזר אהא דחייב לבסומי בפוריא, היינו שאפילו הדעת שלו יתן עבור המצוה, ושמירת הדעת שנסתלקה ע"י השכרות לא תעמוד בעדו, וכל דבר שאדם נותן עבור המצוה זוכה עבורו לאותו דבר עצמו ביתר שאת, ע"כ בעבור עד דלא ידע זוכה למחשבה טובה ודעת שלמה. עכ"ד.

מכניע קליפת נוגה. כתב הרה"ק ר' שמואל שמריה מאסטראווצא זצוק"ל בספרו זכרון שמואל לפורים (ד"ה איתא) וז"ל, נראה לי דהנה יש מקור הברכה, וזה נקרא ברוך מרדכי, וזה בהקדושה, ויש בהקליפה ג"כ וזה ארוך המן, והנה ידוע דישנה קליפה הנקראת נוגה, אשר רוצה לאחוז בקדושה, ואיתא באריז"ל דלכן רוחצים בחמין בע"ש דעי"ז יורדין הקליפות נוגה לתהום רבה, ואינם יכולים לאחוז בקדושה, ובשתיה ששותין בפורים עי"ז ג"כ מכניעין הקליפות נוגה, שלא יוכל להתחבר בקדושה. ע"כ. ועי' בספר אברהם את עיניו פאלאגי' (שבת כה ע"ב). ודו"ק.

פרנסה. הרה"ק בעל ייטב לב מסיגוט זצוק"ל בספרו ייטב פנים לפורים עה"פ ובבזה לא שלחו את ידם, כתב לפרש זאת עפ"י דברי הגמ' בקידושין (דף פב ע"א) כלום ראית מימך חיה ועוף וכו', אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי, ופירשו המפרשים כי דומם צומח חי ומדבר, כל אחד מצפה לעלות למעלה ממדרגתו, וא"כ היה ראוי שהפרנסה תרדוף אחר האדם לתקנו ולהעלותו, אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי עד שאני צריך לחפש אחריה, אמנם כשהדר קבלה בימי אחשוורוש לא הוצרכו לרדוף אחר שלל הגויים, וזהו שכתוב ובבזה לא שלחו את ידם לבקשו כי מאליו בא לידם, ובזה יש לפרש בדרך צחות רווחא לבסומא שכיח (עירובין פב ע"ב) כי כתוב ריוח והצלה יעמדו ליהודים, ונחקק זה בזמנו למי שמקיים מאמרם חייב אדם לבסומי בפוריא, וזה שאמרו רווחא כלומר במעשיו ועסקיו לבסומי למי שמקיים לבסומי בפוריא שכיח, כי רוח והצלה יעמוד לו. והבן. ועיין מה שפירש לפי"ז בספר עיר מבצר על מגילת אסתר (דף מח ע"ב).

קבלת התפילות. כתב בספר ארחות אהרון הנדמ"ח להאדמו"ר מפנינסק קרלין זצוק"ל (עמוד רטז) בשם הרבי מקצאק זצוק"ל, שפירש הפסוק במגילה (אסתר ה' ו) ויאמר המלך לאסתר במשתה היין מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש, ויאמר המלך הוא מלכו של עולם, לאסתר המלכה הם עם ישראל שנמשלו לאסתר, בעת משתה יין בעת ששותים יין ומתבסמים, מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך וכו', דהיינו שבזמן זה הוא עת מוכשר לקבלת התפילות. וע"ע בענין זה בספר עמק פורים (לב העמק אות רנח). ע"ש.

רפואה. בספר להב אש הביא על הרה"ק ר' שמואל אבא מזיכלין זצ"ל שקיים מאחז"ל חייב איניש לבסומי כפשוטו ממש, ושתה יין הרבה מאד לתמהון כל רואיו, וכן היה מצוה לכל אחד ואחד לשתות, ובפרט לאנשים אשר המה חולי הריאה ר"ל, להם דייקא היה נותן לשתות הרבה יין, וזאת היתה להם רפואה היפך טבעו של עולם. ובספר פורים המשולש הביא שפעם אחת הרב ר' אלימלך מליז'נסק אמר לתלמידו ר' דוד מלעלוב שישתה יין בפורים, ואמר הר"ר דוד כי הרופא הזהירו שלא לשתות יין, ואמר לו ר' אלימלך אני אומר שהרופא ישן עכשיו ותוכל לשתות. ועי"ש עוד המשך המעשה בדרך צחות.

הדבר תורה לעילוי נשמת: משה בן יוכבד, יעקב בן כוכבה זצ"ל
וכן קאסאנש בת דגיטו, אורה בת יוכבד ע"ה

מילתא דבדיהותא

17. אני מסתדרת עם החניה!!!
לא צריך לבוא כל רבע שעה ולשאול אם אני צריכה עזרה.....
18. זכור כלל זה: כשאתה עוזר למי שנמצא בצרה, הוא יזכור לך את זה כשהוא יהיה שוב בצרה.....
19. הידעת? בראש חודש חוגגים החרדים את יום השוקו והלחמניה הבינלאומי.....
20. אני לא מבין את זה, כל כך הרבה שיחות הוקלטו לצורך בקרה ושיפור השירות והשירות נשאר אותו דבר.....
21. כבר שנה שלא הייתי בחו"ל, איך שהזמן טס.....
22. אף פעם לא הבנתי את הרעיון של "שלם וקח", כאילו מה נראה לכם שאני אשלם ומישהו אחר ייקח?.....
23. חשבתי שאני לא החלטי, אבל עכשיו אני בספק.....
24. אף פעם לא הבנתי בכלכלה. רק לאחר שנתקעתי בלי נייר טואלט הבנתי מה זה ניירות ערך.....

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

גמ"ח 'דרכי חיים'

השאלת גמרות שוטנשטיין וטוש"ע

054-844-8683. או בקו המידע: 02-5907438

רחוב אבינועם ילין 13. מול בית המדרש סטמאר

ימים ראשון, שלישי, חמישי.

ראשון: 14:00 – 14:30.

שלישי: 18:00 – 18:45.

חמישי: 15:00 – 15:30.

הקלדות

במחירים מוזלים

0534-135-183

השכרות חשמליים

אופניים חשמלים קורקונים חשמלים

תיקון מכירה השכרה

ומכירת חלקי חילוף במחירים זולים

0548520351 ירושלים

ניתן להשיג את העלון!!!

במייל ע"י שליחת 'בקשה'

a05832349@gmail.com

לא נבס"ק אתה השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בבדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ש.א הי"ו.

ווארט על הפרשה פנינים יקרים לפרשת פקודי

ויקם משה את המשכן וגו'. (פרק מ' פסוק י"ח)

הקב"ה אמר למשה תקים את המשכן אמר לו משה אבל איך הרי זה כבד אמר לו הקב"ה אתה תניח את הידים מלמטה והמשכן לבד יתרומם וכן היה. ואילו בפסוק אנו רואים שהתורה אומרת ויקם משה את המשכן ולכאורה הוא התרומם לבד? ועוד יש להקשות למה בכלל הקב"ה אמר למשה להניח את ידיו למטה הרי הוא יודע שהוא לא יצליח אלא זה יתרומם לבד?

אלא כאן התורה רצתה ללמדנו יסוד גדול מאוד בעבודת ה' שאת כל הפעולות שנראה לנו שאנו לא מסוגלים לעשות אם רק נתחיל הקב"ה יעשה את שאר העבודה כמו שאמרו חז"ל שהקב"ה אמר לנו תפתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתחו של אולם שקרונות ועגלות נכנסות בו ואם אנו רואים שעדיין לא זכינו לפתחו של אולם זה סימן שגם פתח כחודו של מחט עדיין לא פתחנו. ואולי עשינו הרבה פתחים יותר גדולים משל מחט, אבל הבעיה שסגרנו אותם שאמרנו שנתחיל שיעור תורה יום יום אבל פתאום יש חתונה או בר מצוה או עבודה והפתח הזה נסגר, כמה פעמים התחלנו ללמוד חוק לישראל עם התפילין אבל גם זה יצר הרע לקח לנו, כמה פעמים התחלנו סדר חדש אבל לאחר קצת זמן גם זה נעלם. ואנחנו צריכים לזכור שזה רק ההתחלה קשה אבל אח"כ הקב"ה עושה הכל. ומשל למלך שבנה בנין של חמש מאות קומות ואמר מי שיצליח לעלות עד לראש הבנין יקבל ממני פרס גדול מאוד. ובאו כמה אנשים והחלו לעלות אבל אחרי עשרים קומות התעייפו, בפרט שנזכרו שיש עוד ארבע מאות שמונים קומות ויש כאלה שעלו שלושים ונתעייפו. אבל בא אחד אמר אני עולה כי אני יצליח שהרי המלך הזה לא יעשה דבר שאי אפשר לעמוד בו, והחל לעלות עשר ועוד עשר עד שהגיע לקומה חמישים והנה הוא רואה מעלית ועלה איתה עד קומה חמש מאות וקבל את הפרס הגדול. עד כאן המשל. והנמשל ברור שגם אם נראה לך שלא שייך שתסיים את הש"ס למשל אתה רק תתחיל ובסוף תבוא המעלית.

הדבר תורה לעילוי נשמת: משה בן יוכבד, יעקב בן כוכבה קאסאנש בת דגישו, אורה בת יוכבד ע"ה

מה אומר לכם המילה פורים?

איך מקיימים את המצווה בשלמות?

בחוברת הבדיחות:

'לא נבסיק את השמחה'

לכבוד חג הפורים.

מהדורה חדשה!

5 ש"ח בלבד! 103 בדיחות מצחיקות.

ניתן לקנות את החוברת במכירה

המרכזית ברחוב דוד 9 ירושלים

עוד פרטים: 0534-135-183

מילתא דבדיחותא

1. נהג מונית שאל אותי: הרי כתוב איסורין מכפרים, אז סימן שטוב לעשות איסורים, לא? - אמרתי לו: לא 'איסורין' אלא 'עישורין', כלומר נתינת מעשרות מכפרת.....

2. דרשן באמצע הדרשה: אבקש להיות בשקט, אני לא יכול לשמוע את עצמי!

אחד המשתתפים: לא נורא, לא הפסדת.....

3. אחד אמר לחבר שלו הלוואי שיהיה לי כסף לקנות פיל. החבר שאל אותו למען השם מה אתה צריך פיל? לא אני לא צריך פיל אני צריך את הכסף.....

בפורים יוצא לאור 2 סוגי עלונים כדי לקבל אותם ראשונים ניתן להירשם במייל! שימו לב מי שכבר רשום אין צורך לבקש שוב!

מילתא דבדיחותא

4. פעם עובד בחברה אחת אמר לחברו אם הייתי רוטשילד הייתי יותר עשיר ממנו. הוא שאל אותו למה, הוא ענה לו כי גם היה לי כסף כמוהו וגם את הכסף שאני מרויח מהעבודה.....
5. נאבדו לי המשקפיים. אין לי בעייה לראות כמה ימים קצת מטושטש. אבל במה אני אגרד באוזן?.....
6. אדם שמשפטו נמשך זמן רב נכנס לרבי מויזניץ זצ"ל ובקש ברכה שיצא זכאי במשפט. הרבי מויזניץ ברך אותו שהאמת תצא לאור. אז ההוא התחיל לצעוק: אוי ווי, רק זה לא.....
7. האמת שרצייתי לומר תודה לשומר בקניון על השמירה ועל תחושת הביטחון שהוא משרה אבל לא רצייתי להעיר אותו בשביל זה.....

בסייעתא דישמיא

יצא לאור חוברת הבדיחות והפתגמים: לא נפסיק את השמחה - חלק 5

ובהוברת: שעשועי לשון! - איך יודעים שאתה מבני ברק? - משחקי מילים! - תקנון לאנשים שנולדו עייפים! - כללים לחיים! - מילים והיפוכן! - משפטים מתחכמים! - מקבץ שינויים לחוצים ודחופים כאן בארץ ישראל! - ענין של הגדרה! - ברכות חשובות למי שצריך! - מצאתי עבודה! - ומאות פתגמים!

מחיר החוברת: 10 ₪ בלבד!

ניתן לקנות את החוברת בירושלים: רחוב דוד 9 שכונת הבוכרים, הכניסה בצד ימין, ליד דואר ישראל, פינת רחוב יחזקאל.
להזמנות ועוד פרטים 0534-135-183

8. יהודי הגיע למכבסת ניקוי-יבש השייכת לגוי וביקש ממנו שיכבס לו את טליתו. בעל המכבסה אמר לו לחזור בעוד שבוע. לאחר שבוע הוא מגיע, ולהפתעתו הוא מקבל חשבון בסך חמישים דולרים. היהודי נדהם: "חמישים דולר על ניקוי טלית?" "לא", מסביר בעל המכבסה, "חמישה דולר עבור הניקוי וארבעים וחמישה עבור התרת הקשרים....."

9. תייר אמריקאי: למה אתם תולים ככה את הכביסה?

תושב מאה שערים: מה אצלכם לא תולים?

תייר אצלנו מכבסים קודם?.....

10. בחור חמוד, שישב בשיעור יומי אצל רבו, ושומע שרבו מסביר את הסוגיא של "בזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו" וגם בזכותם יהיה הגאולה העתידה, שאל התלמיד לרבו, הרי זכור לי שפעם לימדת אותנו, סימן אחר, שבזכות זה יהיה הגאולה העתידה, כמו שכתוב "אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מין הכיס?" ענה לו רבו, אל דאגה, זה לא סותר, כיון שהא בהא תליה מילתא, שבזכות נשים צדקניות תכלה פרוטה מין הכיס.....

12. ידוע המדרש פליאה שראש כולל דומה ללבנה, מה הלבנה נראית בכול החודש ובסוף החודש מתכסה, אף ראש כולל נראה בכולל כל החודש, ובסוף החודש מתכסה, כי אין לו כסף לשלם.....

את החוברת הבדיחות לפורים כבר קראתם???

מילתא דבדיחותא

13. פצינט: רופא יש לי 200 שקלים, אני רוצה לקנות מרצדס...

רופא: מה אתה רוצה ממני, לך למי שמוכר מכוניות.

פצינט: הייתי אצלו והוא אמר שאני צריך רופא.....

14. מסופר שיהודי אחד התחיל ללבוש פראק, וכיון שהיה שם ארבע כנפות, הוא הסתפק אם זה חייב בציצית, והלך להתייעץ עם מורו ורבו, ורבו חקר אותו מה הסיבה שהתחיל ללבוש פראק? אמר לו שבס"ד הוא נהיה ראש כולל, ורבו המשיך לשאול איזה כולל? אמר לו, 'כולל ערב' אמר לו רבו שאם כן, זה כסות לילה, וכסות לילה פטור מציצית.....

15. הרבה נהגים היו רוצים לנהוג כמוני, אחרת לא היו צופרים לי בכביש ושואלים אותי כל הזמן איפה למדתי לנהוג.....

ניתן להשיג את העלון במייל: a05832349@gmail.com

או במוסף 'מתוקים' בחוברת טועמיה. שע"י דפוס ספיד

הודפס מחדש!

דבר כזה בתולדות השמחה לא היה מעולם!

כל ה- 9 חוברות הבדיחות שיצאו עד היום ע"י המערכת:

1. לא נפסיק את השמחה חלק 1.
  2. לא נפסיק את השמחה חלק 2.
  3. לא נפסיק את השמחה חלק 3.
  4. לא נפסיק את השמחה חלק 4.
  5. חגי תשרי. ועוד הרבה הוספות, בדיחות על חנוכה וכדו'
- כל זווה בספר אחד 228 עמודים, 1,500 בדיחות, עם הרבה בדיחות חדשות ונוספות שלא היו בחוברות.

מחיר הספר 50 ₪!

המכירה נמצאת ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים ||| אך ורק בתיאום מראש! או משלוח חינם ברוב שכונות ירושלים.

התקשרו עכשיו לפני שהמלאי יגמר: 0534-135-183.

ניתן לקנות את הספר ולקבל עד הבית ברחבי הארץ בעלות של 75 ₪, כולל משלוח, וכולל: חוברת הבדיחות החדשה 'חלק 5' שאין בספר.

חידות!

ניתן לשלוח תשובות למייל של המערכת, או למערכת ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים.
ולהכניס בת.ד. ע"ש 'לא נפסיק את השמחה' עד ליום שלישי ט' אדר ב'!
(לא לשכוח לשלוח את הפרטים שלכם להגרלה, שאלה אחת רשות!)

אחד מכל 5 שולחים זוכה.

בחוברת משמח חתן וכלה חלק 1 + חלק 2.

(שהודפס לראשונה בחודש האחרון בעלות של 10 ₪ ניתן לקנות את החוברת וכן את שאר החוברות בכתובת הנ"ל)

המדור החידות בחסות:

חוברת הבדיחות!

משמח חתן וכלה חלק 1, וחלק 2

בחוברת אחת. 207 בדיחות. 10 ₪.

מותאם מאוד לשבת חתן ושבע ברכות.

ניתן לקנות את החוברת:

וכן את חוברת הבדיחות חלק 4 במחיר מצחיק של 10 ₪

ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים
(ליד דואר ישראל, פינת רחוב יחזקאל)

0534-135-183

חידות לפרשת פקודי!

1. ארבע אותיות רצופות העוקבות בסדר הא' ב'!
(לא באותה מילה)?
2. אלו אותיות חסרות משמותיהם של השבטים?
3. שמות של שני מינים משבעת המינים?
4. שם של שכונה בירושלים?
5. שבע אותיות שאפשר לקרוא אותן ישר והפוך?
6. אות המופיעה פעמיים ברציפות

שימו לב: אחד מכל חמש ששולחים זוכה!

ואלה יעמדו על הברכה!

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת!

הבטחתי לפרסם

התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי זי"ע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה,
בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

גמ"ח 'דרכי חיים'

השאלת גמרות שוטנשטיין וטוש"ע

054-844-8683

או בקו המידע: 02-5907438

רחוב אבינועם ילין 13.

מול בית המדרש סטמאר

ימים ראשון, שלישי, חמישי.

ראשון: 14:00 – 14:30.

שלישי: 18:00 – 18:45.

חמישי: 15:00 – 15:30.

גמ"ח הקלדות

דברי תורה | מסמכים

0534-135-183

הנחות לכמות

פרסם ותתפרסם.

פרסום בעלון החל מ- 10 ₪

העלון מופץ ב- 8,000 עותקים

0534-135-183

לארגון: "ושנתם לבניך"

דרושים: גמרות עם ביאור.

בעיקר ושנתם כריכה רכה - כדי שהסט יושלם

נשמח מאוד לקבלם במספר: 058-3249966

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

הוא למד בקורס חשמלאים שהארקה חייבת אדמה.

הרב עובדיה יוסף על סכנת הגיוס: "נעזוב את הארץ"

מרוסן פוסק הדור, הגאון הרב עובדיה יוסף, התייחס ביום שישי האחרון לסכנת גיוס בני הישיבות ואמר כי "מרחפת עלינו גזירה קשה. נצטרך חס ושלום לעזוב את ארץ ישראל בכדי שישחררו את בני הישיבות". בדבריו, תקף גם את החרדים המצביעים למפלגות לא חרדיות: "אוי להם מיום הדין".

כניסה לירושלים

נשמע, אותו הדבר אבל משמעות שונה לא לשפוט מה ששומעים מיד

שאלה: הלבן למי שייך לכחול או לאדום?

אני רואה את כל העזתים עם נעלי בית. מה הרעיון? אם אין בית

יום האם, יום האשה, יום האשה הבנלאומי, יום המשפחה, מה יש לגבר? תשעה באב.

היום הוא יום הצודקת הבינלאומי

ביום האישה נהוג לאכול ראש של גבר.

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

"אלה פקודי המשכן" אליבא דאמת לא היה כל צורך בעריכת דין- וחשבון זה, אלא "אשר פקד על פי משה" - משה רבנו דרש זאת, כדי לקיים "והייתם נקיים מה' ומישראל" - שמה יעלה ברצונו של משהו לדעת, מה נעשה בכל הכסף שנתתם למשכן...

משכן העדות המשכן עצמו העיד על כך שהדין וחשבון הינו נכון ולא היתה כאן חלילה שום מעילה. שכן אילו היה כאן אף צל ונדנדו של גניבה, כי אז ודאי לא היתה השכינה שורה ולא היה משכן כלל... "אני ד' שונא גזל בעולה"...

"מאת אבנים למאת הככר ככר לאדן" מאה אבנים היו למשכן ומאה ברכות צריך אדם מישראל לברך בכל יום, כשם שהאבנים היו יסודות המשכן, כך גם הברכות הן יסודות הקדושה בכל אדם מישראל. "אדן" הוא מלשון אדנות - על ידי הברכה מעיד האדם שה' יתברך הוא האדון על כל הבריאה. מאה הברכות הן ממילא מאה אבנים למשכן של כל אדם מישראל.

"כל הזהב העשוי למלאכה" כל עצם בירתו של הזהב בעולם הוא רק כדי שישמשו בו לדברים מועילים שבקדושה, "כל הזהב העשוי" הוא רק "למלאכה" בכל מלאכת הקודש...

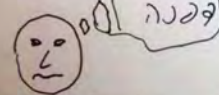
שבת שלום ואמור!

השבוע הגיע אדם למרפאת טרם בעיר וטען שהוא נפגע חרדה לאחר תיחקור קצר התברר שחמותו הגיעה להתארח אצלו לאחר שברחה מהדרום ובתוך המזוודה שלה נמצאה הגדה של פסח

קחו שני טיפים ממני לחיים: 1. לא לספר הכל לכולם. 2.

7. ליוסי יש 4 שקלים, ואילו לדפנה יש 500 אגורות. למי יש יותר כסף? דפנה
8. איך הגעת למסקנה הזאת? תראה את החשיבה שלך: דפנה

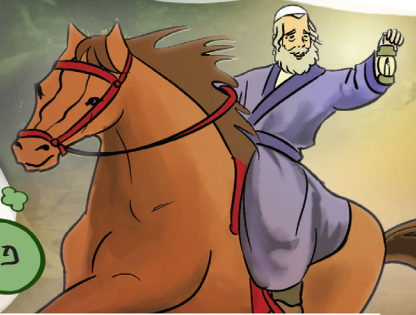
יצאתי לבחור כבר חוזר!

לקבלת העלון במייל: 367korona@gmail.com

יוסלה

ציירה: טובהלה

פרק 13

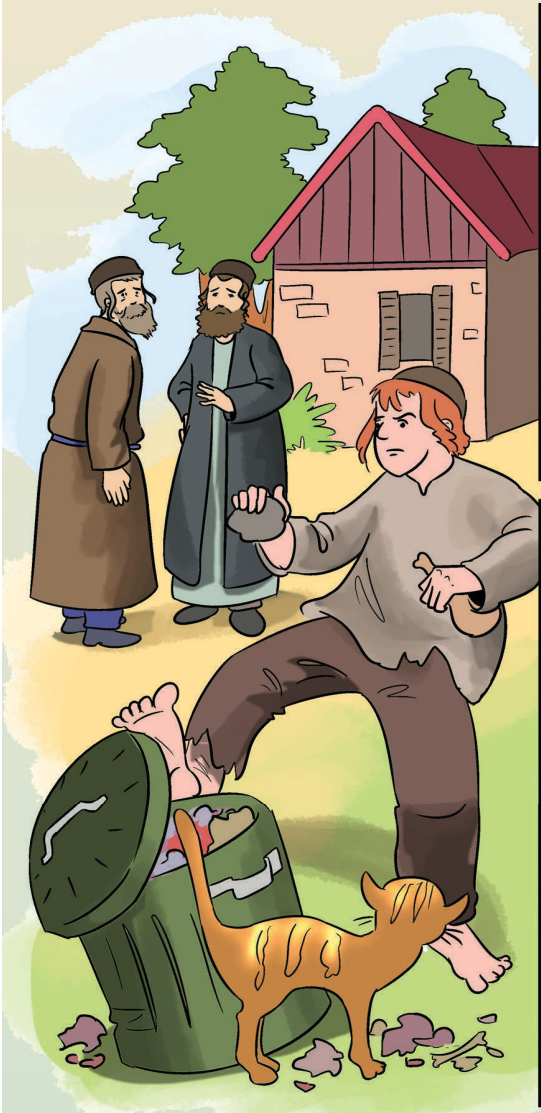

איזו אות כתובה פֿאַן, יוסלה?

בגדה

מה יהיה אָת? כל ילדי פֿתנו כֿר קוראים, והוא אָפלו לזהות צורת אות אָנו ידע. כָּלם גַּם מתרמקים מִמנו וצומקים עליו. רבנו טל עולם! לא לך מלת' לאַמר עֲנוּת צפיה רבות כל פֿה! רק צער הוא מביא לנו

אָן אָסור להתיאט, נסה אולי לפנות למישהו אחר עִנְסָה ללמדו בִּאָפּוּ פֿרטי, ובעֲצרת ה' הוא עוד יגדל בַּתורה.

הלוא?

זֶה נשמע כמו תלום אָן לא מצאות, אָן הלואי עִתְרָה נס.

אָני מצטער, נסתי אָת כל עִטוּת הלמדי, אָן נראה כֿאלו מתי טל הילד נסתי והוא אָנו הולט כָּלום.

© כל הזכויות שמורות